

311651

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 18-వ తేది శుక్ర వారము } No. 293
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందనపుర ఫాల్గుణమాస శుద్ధ పౌర్ణమి. } సంచిక ౨౯౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేల
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది

తలనొప్పులమాన్యును, వాయు పొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పొట్టబోగొట్టును, బేణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపఁజేసింది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

249, ఫేరిరోడ్డు, భోర్లు, బొంబాయి.

నరసము

వృథ మైనది

నమ్మక మైనది

ఇప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుప
పెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడినవారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగా
యున్నవి.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, శో ఆఫీసు
సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరాచేయబడినది. (1428)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్రైటరు, 88, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు.
బరన్ అండు ప్రాన్ ఫౌండర్లు
ఆయిత్ ఎంజనులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగు
నవి రిపేరుచేయుటయందు సమర్థులవారు. రైలుమిల్లుకు కావలసిన
సిలండర్లు, సాఫ్టింగు నట్టులు సరసముగా యివ్వబడును. నుబ్బరావుపేటి శివీధి, పెద్దనాయకపేట మద్రాసు. మెషి
నులకు సంబంధించిన భాగము లన్నియు అర్హతయిచ్చినతయారుచేసియివ్వబడును. ఈ త్రైతములు వ్రాసిన బహులు
వ్రాయబడును.

తలనొప్పి, లేక తలభారము

నోటియందు దుర్వాసన, తలతిరుగుట, పిత్తము మొదలగునవి
కారణము బాగుగా పనిచేయుటలేదని తెలుపుటకు గుఱుతులు. గనుక
అది చక్కగా పనిచేయుటకై తగినశ్రద్ధ పుచ్చుకొనవలెను. ఈ లక్ష
ణము మీ కగుపడినప్పుడు విరేచనములకు మంచిబోషధమును పుచ్చు
కొనవలెను. 3059

బిస్టల్సు మాత్రలను

వాడుడు. ఇదేమాదిరిసిటిలో నుండి బాధపడుచుండినట్టి వారి కనేకులకు ఇది సహాయము
చేసి, వారిని బాధనుండి తప్పించినది. గనుక మీరును అదేలాభమును పొందవచ్చును.

ప్రతివోటను విక్రయింపబడుచున్నది.

Also by Messrs B. K Paul & Co M. R Paul & Co; 1 & 3 Bonfield's Lane, Calcutta,
Kemp & Co Bombay Dey Bros, 32, Mogul Street, Rangoon
Madhab Ch Laha & Co, Chandri Chowk Calcutta

కావలెను

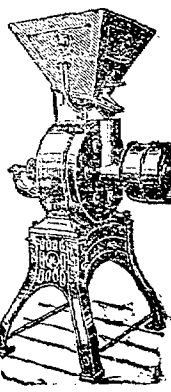
25 గురు వెండిపనివాండ్లును 5 గురు పోకరు పనివాండ్లు
తక్షణమే కావలెను. పనిచూచి మంచితేజ మేర్పాటుచేయుబ్బ
ను. నియమితకాలమునందుమాత్రమే పనిచేయవలసియుండును.
నేరులో నచ్చిమాట్లాడుట మంచిది.
మే. సత్యనారాయణాచారి, ప్రొప్రైటరు,
శ్రీ లక్ష్మీవర్క్సు, నెం 8, కాళి శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక చదువరులకే

3882 చంద్రకళ నాటకము 8 అ. తెనాలి రామకృష్ణ కవి
చరిత్ర శే. 128. 8 అ. కాళిదాసు చరిత్రము 144. 8 అ.
శ్రీ నాథకవిచరిత్రము 144 పు. 8 అ. వేమలవాడ భీమకవిచరి
త్రము 8 అ. రు 1 కి పై ఆర్డర్లకు పోస్టేజీ మేము భరింతుము.
3282 ది ఆల్బర్టు పవర్ ప్రింటింగ్ వర్క్స్, కాకినాడ.
తపాలపెట్టె నెం 2010

MACHINERY.

3392

Jrus Grinding Mills—
With ball bearings & self-
sharpening stones.
Disintegrators — Latest
types.
Rice Machinery of every
description.
T. & O. Brand Belting—
Special cotton and special
Solid-woven hair.

Water Works fittings—Meters, valves etc.
Coffee Hand Mills—Latest improved designs
White Artistic Cements.

Sole Agents in India, Burma & Ceylon :—
THAKAR & OPADEY,
20/22, Elphinstone Circle, Fort, Bombay.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

జనవరి నెలకు (18-3-27)

ఇరువదిగజముల (సీస్), ధరలు

కాకికామల్లులు—22 X 22 ముగిసమార్కు (బి)

రు 8-12. సరాసరి ధరకు రు 7-12.

కాకికామల్లులు—22 X 22 వేరు రకములు (బి)

రు 8-4-0. సరాసరి ధరకు రు 7-5-0.

తెలుపుముల్లు—1708 (సీస్) రు 12-12-0 గ్రాస్ 9000

(సీస్) రు 12-10-0 ఎత్. ఎత్. 73 రు 8-0-0. ఇ. సి 73

రు 8-0-0, 881888. రు 13-4-0; 8978 రు 7-14-0

1702 రు 10-12, 880 రు 8-4-0; Z. 73 రు 10-12

Z. Z. 73 రు 8-0-0. 7668 రు 7-14-0 G. A. 88 రు 6-14

G. G. 73 రు 8-2.

వైట్ మోటింగులు H. K. 62 రు 17-0-0. C 40,000

రు 22-4-0. B.B.B. రు 16-4-0.

నూలు

40 నెంబరు, సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) ట్రాక్రి—రు 5-1-0

నెంబరు (కొంగు) రు 7-12; చలువ (ఎనిటి క్లెయిన్) రు 7-3-0 సవరకు

40 నెంబరు జపాను (వదిపానులకట్టు) నక్షత్రము రు 10-6-0

40 నెంబరు సీమ (5 పౌండ్ కట్టుకు) అడకతెర రు 16-0-0

నెనులి రు 16-4; గడ్డిబండి రు 8-4-0 ఎద్దు గడ్డియూరము

రు 8-4-0; పెన్సిల్ రు 60 నెంబరు జపాను (వది

పానులకట్టుకు) సీలంచేప రు 16-8-0.

లోహములు

ఇనుము:—వైల్డియను చట్టకమ్మిలు ఒక బారులకు ధర

రు 31-0; రు 32.

ఇత్తడిరేకు:—జర్మను (డిబ్ మాస్) రు 232, రాగిరేకు

రు 253 to 254.

టిక్ రేకు:—(90 మొదలు 95 వరకు ఉన్న కేస్ ఒకటికి

రు 22-0.

కలాయి పెంపురేకు:—24" నేజి 6" 7" 15-0-0

8" 9" 10" రు 15-4-0.

సిమెంట్ పీపారు నెల:—

నార్తే ఆవునూరు రు 12-0-0 నెనులి రు 10-4-0

చక్కెర

(కడి) రు 33-0-0. మార్చి 33-0-0 వాయిదా ధరలు

ఫిబ్రవరి రు 33-4-0. ఏప్రిల్

వేరు సెనగపప్పులు

మార్చి ధరలు:—"మిషిక్" రు 14-0-0

సాదాపాను రు

వేరు సెనగనూనె

"గాను" రు 188. "పెన్" రు 129.

ఆముదము

(గ్రామధర) రు 125.

పదును చేసిన తోలు రతి 1 టిక్కి

ఎద్దుతోలు (8½ మొదలు 9 రకులు) రు 0 13 6 రు 0 14 0

" (తేలిక) రు 1 0 6 రు 1 1 0

" తెంకునూరు (8 మొదలు 10) రు 0 13 7 రు 0 14 0

" (తేలికైన రకము) రు 1 1 0 రు 1 1 9

" (విజయనగరం 7½, 8) రు 0 14 0 రు 0 14 9

" (ఏలూరు 7, 7½) రు 0 15 3 రు 0 15 6

గజతోలు రు 0 10 3 రు 0 10 0

గేదూడతోలు రు 1 1 6

ఆవునూడతోలు రు 1 12 6 రు 1 13 6

మేకతోలు రు 2 7 0 రు 2 14 0

గొడ్డతోలు రు 2 10 0 రు 3 0 9

పదును చేయని పచ్చితోలు

తెంకునూరు మేకతోలు 100-కి రు 165 0 0 రు 185 0 0

తెజవాడ మేకతోలు " రు 160 0 0 రు 170 0 0

తెంకునూరు గొడ్డతోలు " రు 180 0 0 రు 170 0 9

తెజవాడ గొడ్డతోలు " రు 180 0 0 రు 180 0 0

చూరముపట్టు బారున 1-కి రు 26 0 0 రు 33 0 0

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

కొన్నపట్టు " రు 20 0 0 రు 28 0 6

మద్రాసు బజారుధరలు

1927-వ సం. మార్చి 18 తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 35 0 0 మొదలు 112 8 0 వరకు

లిమ్మముబస్తాలు

కుసుమ తెనాలిని ,, వ 42 గలవి రు 12 4 0 14 12 0

నెల్లూరిని ,, డిబ్బా ,, 15 8 0 16 0 0

డిబ్బి ,, డిబ్బా ,, 16 4 0 17 0 0

రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0

నవ్వులు ,, ,, 22 0 00 25 0 0

2. ధాన్యము వస్తువులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 15 0 0 16 0 0

నెనగలు ,, డిబ్బా ,, 15 0 0 16 0 0

పెసలు ,, డిబ్బా ,, 16 0 0 17 0 0

మినుములు ,, డిబ్బా ,, 17 0 0 19 0 0

ఉలవలు ,, ర 195 ,, 18 12 0 14 0 0

3. నూనెవస్తువులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 158 0 0 156 0 0

నెయ్యి బా 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0

కొండాపురం వేరు నెనగపప్పు బా 1-కి ,, 54 0 0 56 0 0

ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 52 0 0

వేరు నెనగనూనె గాను బా 1-కి రు 184 మినుకనూనె 130 0 0

ఆముదము బా 1-కి ,, 125 0 0 126 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 68 0 0 70 0 0

హరపసుపు ,, 85 0 0 50 0 0

మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి 122 0 0 140-0-0

గుంటూరు పాయకట్టు సీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40,45

కాళహస్త పాయకట్టు ,, ,, 50,55

తెలుపు బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 21.0 0 56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,, 81 0 0 82 8 0

చదరం ,, 81 0 0 82 0 0

రవుండు ,, 27 0 0 38 0 0

6. నూలు.

నెం 20 తెన్ని సింహం యా ,, 7 2 0

నెం 6 తెన్ని ధర ,, 4 6 0

నెం 24 ,, సింహం ,, 7 4 0

నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0

నెం 60 ,, కారం తెన్ని ,, 9 2 0

నెం 40 ,, ,, 10 0 0

నెం 44 ,, ,, 5 8 0

నెం 20½ న్యూకాటెక్ ,, 6 9 0

నెం 14½ ,, ,, 5 14 0

నెం 12½ చూళ్ ,, 6 0 0

నెం 18½ ,, ,, 6 6 0

7. దూది.

బోండానెట్టు బారున 1-కి రు 300 0 0

వల్లూరుదూది ,, ,, 145 0 0

8. లోహములు.

వెండి 100 రులకి ,, 58 8 0 58 10 0

జంగార, కులము 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0

వజ్రము 1-కి ,, 18 6 9

ఇత్తడి బా 1-కి ,, 288 0 0 288 0 0

వజ్ర డిబ్బా ,, 258 0 0 255 0 0

శ్రీ కృష్ణావతార తత్వము

ఇది పురాణాధారములన్నింటినుండియు మహాభారతపాఠ శాఖములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా సులభ తెలియపరచునామక వ్రాయబడును. సంకయములు తొలగిన నట్లు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. ప్రాత్రములపై ముద్రింపబడును. 350 పుటలకు దక్కువగాకుండ జక్కని తైండుచేయించి 8 నెలల కొకతూరి 1-8-0 లకు చందాదారు లకు విక్రీణా బంపబడును. 12-0-0 లు పంపినవారు పోషకు లుగా బ్రకటింపబడుదురు. 1, 2, 3 సంపుటములు సిద్ధముగా నున్నవి.

జనమంచి కేషాద్రిశర్మ

ప్రధానపండితులు మునిసిపల్, హైస్కూలు, కడప.

హిందూ సంఘసంస్కరణ సమితి

శుద్ధిసంస్కరణమును కోరుచు వచ్చిన దరఖాస్తు

ఈనెల 18 తేది సాయంకాలము మద్రాసులోని హిం

దూసంఘ సంస్కరణ సభవారు మాంటురోడ్డువద్దనున్న ఆర్.

రంగనాథరావు మెమోరియలు హాలులో సమావేశమైరి. కార్య

నిర్వాహకసభ్యుల నెన్నుకొనిరి.

ఆర్యమత సభవారు తమహాలులో యీసంస్కరణసభ

వారి సభలను జరుపుకొనుటకు నెలవొసంగినందులకు సంఘ సం

స్కరణ సభవారు హిందూమత సభవారికి తమ కృతజ్ఞతను వెలి

బుచ్చిరి.

విమ్మట నీక్రింది కార్య నిర్వాహకులు ఎన్నుకొనబడిరి.

అధ్యక్షుడు:— సర్ జి. సదాశివ అయ్యరుగారు.

ఉపాధ్యక్షులు:— డాక్టరు సి. ముత్తులక్ష్మి రెడ్డిగారు,

మాలతి పట్నంధనమ్మగారు.

జి. వి. కృపానిధిగారు, రావుబహదురు ఓ. కంద

స్వామిరెడ్డిగారు.

కార్యదర్శి:—రుక్మిణి లక్ష్మీపతి అమ్మగారును, వి.

శర్మగారు.

కోశాధిపతి:—కాపెన్ వి. డి. నింబార్కరుగారు.

సంఘనిబంధనలలో కొన్ని మార్పులు చేయబడినవి.

నింబార్కరుగారి స్నేహితులొకరు కైస్తవ మతావలం

బకులు స్నాననియమ వారు తిరిగి హిం దూ మ త ము లో

చేరమడైశించుమన్నారనియు వారికి శుద్ధిసంస్కరణ చేయుటకు

యీసంఘసంస్కరణ సభవారు పూనుకొనెదరాయని నింబార్క

రుగారు అడిగిరి. అందులకు యీసంఘమువారు శక్తివంచనలే

కుండ సహాయము చేయగలరనియు ఆర్యసమాజిక గురువులను

పిలిపించి శుద్ధిచేయించెదమనియు సంఘాధ్యక్షులు నుడిచిరి.

ఈవిషయములో తిరుచనాపల్లిలోని యఫ్. జి. నటే

శనుగారి సలహానీకొనవలసినదని సంఘసభ్యులగు రాజగోపా

ల అయ్యరుగారు చెప్పిరి. సభ ముగిసెను.

మద్రాసునగరమరణసంఖ్యలు

1927 మార్చి 12 తేదితో అంత్యమయ్యే వారానికి

వెయ్యింటికి 41.1 చొ॥ మరణించిరి. గతవారము రేలు

32 మాత్రమే.

మహాచిక్కుము 20 మందికి తగిలెను. కాని ఒక్కడైనను

చనిపోలేదు. ఒక్కనికే కలరా తగిలినది. అత డొక్కడే చని

పోయెను. (ఈ కలరా పైనుంచినప్పటిగాని యాయూరిలోనిది

గాదు) కాలా అజారువల్ల ఒక్కటేమరణము. ఎం.పెరిస్ జ్వరం

వల్ల 2 మరణాలు. మలేరియావల్ల 19 చావులు. ఇతర చిల్లర

జ్వరములవల్ల 23 గురు స్వర్ణములైరి.

ఇదేకోశాలలో 1926 సం॥ రమందు మరణములరేలు

వెయ్యింటికి 48.1.

విధవావివాహాకనభ - లాహోరు

1927 ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రెసభవారిచే ఇండియాదేశముం

తటను 274 విధవావివాహములు జరుపబడినవి. ఈ హాలు

సాలులో మాహాజన్మ దాఖలా వెరళిసహా, 505 వివాహములు

జరుపబడినవి.

కులంవారి వెరకులు:—బ్రాహ్మలు 101, ఖత్రి 62, అ

రెరా 71, అగర్వాలు 75, కాయస్థ 84, రాజపుత్రులు 53,

శిక్కులు 52, చిల్లర బాతులు 57, వెరకి 505.

రాష్ట్రవారి వెరకులు:—పంజాబు పశ్చిమోత్తర పర

గణాలు 803, ఢిల్లీ 11, సంయుక్తపరగణాలు 128, బెంగాలు

38, మద్రాసు 6, రాజపుటానా 9, బీహారు ఒరిస్సా 15-

వెరకి 505.

విరాళములు:—ఈ నెల విరాళముల వసూలుమొత్తము

రు 27. సంవత్సరము వెరకి రు 38.

ప్రతాప కస్తూరి మాత్రలు

మిక్కిలి ఘాటును సువాసనగలది.

1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన ఆనందముగా నుండుట

యేగాక అజీర్ణము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము,

దగ్గు, ఉబ్బసము, కఫము, చిన్నబిడ్డ గుణము,

కలరా, ప్లేగు మొదలగు అనేకమగు వ్యాధులను

హరించుటయేగాక బలమును, జీర్ణ శక్తిని, ఆరో

గ్యమును గలిగించు వరప్రసాదము. ప్రతి గృహ

మందుండవల

ధర మి
వోసు ఖర్చులు వచ్చుకము.
? తలలు కట్టివీధి, ముదాసు.

బల్లారిలో దొంగల బాధ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇప్పుడు 15 రోజులనుండి ఈ యూరిలో దొంగలవలని భయము నిర్భరముగా నున్నది. ఎవరుచూచినను దొంగలవిషయముగా ముచ్చటపడుచుంటారు. ఈభయముచేత రాత్రులయందు అనేకమంది నిద్రలేక, కాలము పుచ్చుచున్నారు. 8 రోజులక్రిందట తనఇంటిలో పంపకొనియుండగా ఒకవ్యక్తి తలను ఈదొంగలు పగలమోది, గాఢమైనగాయములు కలుగజేసినారు. ఇంకొంతమందికి రాళ్లపెట్టులు తగిలినవి. ప్రతిదినమును రాత్రి, ఏడో గండ్లము, రాష్ట్రపతనము.

ఈ కోరిలో నుమారు 40 వేల జనసంఖ్యయున్నది. గొప్పకొద్దోగలు, పోలీసుదళము, రిజర్వు పోలీసువారు, వుండియు ఇంకా అనర్థము జరుగుచుండవలసి విపరీతము. ఎంతమంది దొంగలు ఈ తొందరను కలుగజేయుచున్నారో తెలియదు.

11 నుండి వున్నారని ఒకవివరము కలదు.

ఇంకొకవిశేషము ఏమన ఈ యూరిలో కొందరి ప్రముఖులకు, దొంగలచేత వ్రాయబడినట్లు జాబులుకూడ తపాలాద్వారా వచ్చినవి. నేను రెండుజాబులను చూచినాను. ఈ వుత్తరములు పొందిన ప్రముఖులను హెచ్చరించుచు, వారి ప్రాణములు భద్రముగ కాపాడుకొనవలయుననియు, పలాని గాడు దొంగతనము పలానివారి ఇంటిలో జరుగుననియు వ్రాసి నారు. అందొక జాబులో వారు సాధారణమైన దొంగలు కారము, ఆరుభావలు, 11 విద్యులు వారికి ఎచ్చుననియు ఈ దొంగలు వ్రాసినారు.

ఇందులో పోలీసువారు తృప్తికరముగా పని చేయుట లేదు. ఇటువంటి తరుణముందు ఎక్కువసంఖ్యగల పోలీసుదళము, పుర్రులు, యుక్తి, ఆయుధోపకరణములు ఆవశ్యకము ఈ కోరిలోని పోలీసు ఉన్నతోద్యోగులు తగినచర్య ఇప్పటికయిన పుచ్చుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

కొంతమంది యువకులు గుమికూడి మూడు నాలుగు స్థలములందు ప్రతిదినము రాత్రి గడ్డుతిరుగుటను ఏర్పాటు చేసుకొని చాల ఉత్సాహముతో పనిచేయుచున్నారు. ఈ విపరీతపు సంరక్షణలలో ఇదిమాత్రము కొంత శాంతికలుగ జేయుచున్నది నిద్రలుకాచి చాలరోజులు ఇట్లు పనిచేయుట కష్టము. ఆయుధములు లేనిది ప్రజల అనవసరస్థితి స్పష్టమగుచున్నది.

నిన్నటిదినము సాయంత్రమున పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడు (నగరపాలకసంఘాధ్యక్షుడు), కోలాచలం వెంకట్రావుగారి భవనముందు, ఈ దొంగల భయమును విచారింపుచు విధానముల విషయము చర్చించుటకు బహిరంగసభను సమావేశపరచెను. చాలమంది ప్రముఖులు వచ్చియుండిరి. ఆసభయందు తీర్మానములు సమ్మతింపబడెను. ప్రస్తుతము ఈ కోరిలో, నియోగింపబడిన పోలీసు ధిటుల సంఖ్య చాలదనియు, ప్రజల ప్రాణములను, ఆస్తులను రక్షించుటకు అధికారవర్గమువారిచే కొనసాగింపబడిన విధానములు తృప్తికరముగ లేననియు, తక్షణమే గడ్డుతిరుగు రక్షకదళముల సంఖ్య ఎక్కువచేసి, ఇతర చర్యలను పుచ్చుకొనవలసిన దనియు తీర్మానము చేసిరి. ఈ తీర్మానమును బిల్లా పోలీసు నూచరింపెందుట గాకినె, కత్తెరుగారికినె చిన్నపురి గవర్నమెంటువారికినె తక్షణమే తెలియజేయవలెనని నిర్ధారించిరి.

లకోటా ప్రశ్నలు

సోదా చూడవలెను! ఆనందించి తీరవలెను! అమీరు కాపరకులను సయ్యద్ అబ్దుల్ సమద్ అమీర్ గారు నర్తమాన, భూత, భవిష్యత్కాలఫలములు ఆశ్చర్యముగా చెప్పటలో వీరికి అద్భుతమైనప్రజ్ఞకలదని నేను సంతోషపూర్వకముగా విన్నవించుచున్నాను. నేను వ్రాసిన మాటలు యథార్థములని ఒక్కసారి వీరినిపరీక్షించినవారు ఒప్పుకొని తీరుదురు.

బండి శ్రీహరిరావు,

స్వెస్కో తహశీల్దారు పాండుర్యటి కృష్ణ 15-4-1917.

మియ్యంపచ్చిన యే 5 ప్రశ్నలకైనను సరియైన జవాబులు వి. సి. గారు 1-4-0 లకు పంపబడును. మిస్టర్, మీ తల్లిపేరు, మీ తండ్రిపేరు వ్రాసిన చాలును. సోదా చూచినవారు మాకు పంపిన యోగ్యతాపత్రములే మాఫీసుల నిదర్శనములు చాలుచున్నవి. మరొకరియొద్దివిల్లమునకు వ్రాసిన మానముండదు. 1072

యునాని జ్యోతిషాలయము,

గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

వైశ్య మాడరన్ మోటల్

(వైశ్యులకు మాత్రమే)

19, గోవిందప్పనాయకన్ పేధి, మద్రాసు (సౌందర్య మహాలకు ఎదురు)

ఇది ప్రత్యేకముగా వైశ్యులసౌకర్యాన్ని యేర్పాటుచేయబడినది. మిక్కిలి శుచిగాను, వైశ్యుల ఆచారవ్యవహారములను తగినట్లును యేర్పాటుచేయబడినది. యిచ్చటికి వచ్చిన వారెల్లరును తృప్తిచెందియున్నారు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

ప్రాప్తేటరు, వి. రంగయ్యశెట్టి

చెన్నపురి శాసనసభ వింతలు

(ఒక ప్రేక్షకుడు)

ఎట్లావుంటుందో చూడమని నిన్న శాసనసభకు వెళ్లాను. శ్రోతమండలివర్గము, బలమగు కాంగ్రెసుపక్షమువచ్చినవిగదా, పూర్వపు శాసనసభకు ఈ శాసనసభకు చాలాభేదముండియుండవలెను. అని అనుకొంటూ ప్రేక్షకుల గ్యాలోరిలో ప్రవేశించాను. మొదట కొంచెమునే పేకూర్చుని వెళ్లదామనుకొన్నాను. కాని అక్కడ వింతలు విశేషములు చూచేసరికి, సాయంత్రమువరకు వదిలిరా బుద్ధిభుట్టలేదు.

అధికారతర సభ్యులడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వసభ్యులు ప్రత్యుత్తరములొసగుటతో సభ ప్రారంభమైనది. పాపము! ఈ సమయమున ఆట్రాక్రిమండలి పడినపాటులుచూచినపుడు చాలాజాలివేసినది. సంపూర్ణ మద్యనిషేధము ఆదర్శమని అంగీకరిస్తే చాలదు. ఎంతకాలములో దాని నాచరణలో పెట్టునది ఖండితముగా జెప్పవలెనని కన్నడకాంగ్రెసు సభ్యులు కరంతుగా రడిగారు. మండలి గారు తడబడుతు తమ నిష్పక్షపాదమున బలవంతపెట్టవలదని ప్రాధేయపడుచు మాటలాడిరి. సంపూర్ణ నిషేధము నాచరణలో పెట్టిన ప్రభుత్వాదాయము తగ్గునగదా. ఆలోచించు పూర్తిచేయుటకు శ్రోతమండలిను విధించుటకుగాని ప్రభుత్వవ్యయమును తగ్గించుటకుగాని ఏమైనా నూచనలను ఆరికసాయి సంఘము వారియెదుట నుంచురాయని పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు (కాంగ్రెసు) వెంటదరిమిప్రశ్నించారు. ఇంతలో ఆరికసభ్యుడు అడ్డుపడి అట్టిదేమీ లేదన్నాడు. అంతటితో సరిపోలేదు. సంపూర్ణ నిషేధమును మరికొన్ని ప్రదేశములలోగూడా పెట్టెదమని మండలి గారు చెప్పిరి. ఏయే ప్రదేశములలో పెట్టెదో దెలుపవలసినదని జె. పి. సాల్వానాగ రడిగిరి. ఆ విషయము నిష్పక్షపరమ రహస్యముగా నుంచదలచితినిని మండలిగారు మర్యాదగా చెప్పిరి. కాంగ్రెసుసభ్యు లిన్నిప్రశ్నలడిగి, ఇంతసాయము చేసినా ఇంచుకైనా లాభము కలుగలేదు. శ్రోతమండలివర్గమైనా మద్యపానము తగ్గించుట కేమైనా చేయునా చేయ గలుగునాయని కాంగ్రెసు పక్షపు వెనుకబెంచీలవారిలో (అనుచరులు) చాలా అసంతృప్తి ఆలజడి అనుమానము గలిగినది. తరువాత జరిగిన చర్య దీనినికా ఆధిక్యమొనర్చినది.

అటుపిమ్మట ఆయవ్యయపటికిలో ఆటపీకాఖి డిమాండు వై చర్చ ప్రారంభమైనది. అటపీకాఖిపరిపాలన చాలదుబారాగానున్నదని ఖండించుటకు సభ్యుమార్రిగా రుపపాదించిననామ మాత్రపుత్తెగ్గింపును ఉపపాదించిరి. కాంగ్రెసుపక్ష సభ్యులు జస్టిసుపక్ష సభ్యులు ఒకరితరువాత నొకరుగా లేచి అటపీకాఖి దోషములు ప్రజలను పెట్టు హింసలను జెప్పించి ఖండించిరి. అందులో దత్తమండలముల సభ్యులు దెలిపినవిషయములు వినగా మనస్సు విశ్వాసమైపోయినది. మండలివర్గపక్షపుసభ్యులుమాత్రము ఎవ్వరును సవరణపై మాటలాడలేదు. కాని తుదకు సవరణపై వోటింగు వచ్చుసరికి స్వతంత్రపాతీయవాదులమని చెప్పుకొనుమండ్రులును వారిపక్ష సభ్యులందరు ఒక్కటిగాగలిసి ప్రభుత్వాదుల శాసనసభ్యులకు బాసటయైనిలిచిరి. ఇక నామిశేటెడు సభ్యులగుంచి చెప్పనే అక్కరలేదు. ఒక్క ముత్తులత్తుమ్మ గారుతప్ప అందరును ప్రభుత్వసభ్యుని కెదురాడరాదని యెంచిన వారే. వీరందర సహాయముతో ప్రభుత్వసభ్యుడు, కాంగ్రెసుపక్షమువారిసవరణ నోడించెను. 50 మంది సవరణకనుకూలముగను 50 ప్రతికూలముగాను వోటుజేసిరి. కె. కోటిరెడ్డిగా రుపపాదించిన మరియొకసవరణగూడ నిజగతి పట్టెను. తుదకట్టిత్తెగ్గింపును లేకయే డిమాండు అంగీకరింపబడెను. వోటింగును జూడగా వెనుక జస్టిసుమండలివర్గపక్షము వారి చర్యలకును ప్రస్తుతమండలి వర్గచర్యలకును నిజముగ భేదము గలదాయని చాలమంది కాశ్చర్యముగలిగెను. వెనుక జస్టిసుమండలివర్గమువారు శాసనసంఖ్యాపరముగాను, రిజర్వుడు ప్రభుత్వభాగము వారికి సహాయముజేయుచుండెదవారు. అందుకు బదులుగా రిజర్వుడు ప్రభు

త్వవర్గ మొసగు సహాయముతో శాసనసభమున నుండిరి. అటపీకాఖి డిమాండుచర్యయందు ప్రస్తుతమండలివర్గపక్షమువారింప లంభించిన పద్ధతిగూడ సరిగ నిడియే.

మండలివర్గ పక్షపుచర్యలు, కాంగ్రెసు పక్షమునందలి వెనుక బెంచీలవారిలో (అనుచరులు) చాల అసంతృప్తిని గలిగించెను. ఇదివరకే వీరు ఏ మండలి వర్గమునకును సహాయ మొనర్చగూడదు, ద్వంద్వపరిపాలనను భగ్గు మొనర్చవలెను అని వాదించుచుండిరి. సభ్యులు ఫలాహారములకు లేచినపుడు, కాంగ్రెసు వెనుకబెంచీల సభ్యులు తమ వాయకులకు చాలాతొందర గలిగించిరిని వింటిని. తరువాత, మండలి రంగనాథమొదలి గారు, రిజిస్ట్రేషనుకాఖి డిమాండు నుపపాదించినపుడు కాంగ్రెసు వెనుకబెంచీలసభ్యుల ప్రసంగము శ్రీవదంతిని స్పష్టపరచెను. రిజిస్ట్రేషను ఫీజుల తగ్గింపవలెనని కోరుటకు కాంగ్రెసుపక్ష నాయకుడగు వెంకటాచల శెట్టిగా రుపపాదించిన తగ్గింపుపై జె. పి. సాల్వానా, మాధవన్ నాయకుగార్లు మొదలగు కాంగ్రెసు సభ్యులు మాటలాడుచు, మండ్రుల విధానమును తీవ్రముగ ఖండించి, శ్రోతమండ్రులుగూడ, జస్టిసు మండ్రుల పద్ధతినే అనుసరించుచుండిరిని. జస్టిసు మండ్రులకు పట్టినగతియే వీరికిగూడ పట్టిననియు హెచ్చరించిరి. కాంగ్రెసుపక్ష నాయకులును, జస్టిసుపక్ష నాయకులును ఒకరితోనొకరు కలహించుకొనుచు తిట్టుకొనుచు ఒకరినొకరి నోడింపవలెనను పట్టుదలతో మాత్రమే యుండునంతవరకు, మధ్యవర్తిత్వము వహించిన కోటివలె ప్రభుత్వమువారు లాభము నందుచుండురని హెచ్చరించిరి. గా. రంగనాథ మొదలియారగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు రిజిస్ట్రేషను ఫీజుల తగ్గింపమనియు సమురిజిస్ట్రేటరు హెచ్చించెదమనియు నుజివిరి. అయినను వెంకటాచల శెట్టిగారు తన ప్రతిపాదన నుపసహరించుకొనెదననిరి. కాని జస్టిసుపక్షసభ్యు లిందు కంగీకరింపలేదు. అందుచే సవరణ నుపసహరించుకొన వీలులేకపోయెను. తరువాత కాంగ్రెసు సభ్యులును, జస్టిసుపక్ష సభ్యులును ఒకరితరువాత నొకరు లేచి సవరణను బలపరచి, రిజిస్ట్రేషను కాఖి పరిపాలనను ఖండించిరి. కాని తుదకు సవరణపై వోటు తీసుకొనునపుడు, ప్రతిపాదకునితో సహా కాంగ్రెసు పక్షమువారు రందరను తలకులుగ నుండిరి. ఒక జస్టిసుపక్షమువారు మాత్రమే సవరణను బలపరిచిరి. 15 గురు అనుకూలముగను 49 గురు ప్రతికూలముగను 50 గురు తలకులుగను నుండిరి. తలకులుగ నున్నవారందరు కాంగ్రెసుపక్షమువారు. తమనాయకుని సవరణను వారుగూడ బలపరిచినయెడల నెగ్గియుండెడిది. వీరిటుల తలకులుగనుండి తమప్రతిపాదనను తామే యోడించుకొనుట ప్రేక్షకులకు చాల ఆశ్చర్యముగలిగించెను. సవరణ నెగ్గినతో మండలివర్గమువారు రాజీనామా నీయవలసినప్పుడు. అందుకు కాంగ్రెసుపక్షమువారు లేల భయపడవలెను? ప్రస్తుతమండలి వర్గమును నిలిపియుంచుటకు వీరింత ఆతురతను గవ్వరుచుట వింతగనున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువారు తలకులుగనుండి మండలివర్గమును బలపరచుటను జూడగా, మండ్రుల శీతనముల నిరూపింపవలెననియు, మండలివర్గమును సాగనియ్యకుండ జేయవలెననియు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ జాతీయోపసంఘమువారి నొనర్చిన తీర్మానమును ప్రస్తుతము ఆచరణలో పెట్టుటకు శాసనసభ్యుల కున్నట్లు గనుపింపదు.

తెనాలి

శ్రీకృష్ణ సౌందర్యభవనం హాలులో

బందరు

ఇండియన్ థ్రూ మెటిక్ కంపెనివారు

21-3-27 రాత్రి 8-9-30 లాకు ఆదివారం

సాండవ విజయము

శ్రీకృష్ణుడు- శ్రీయుత డి. వి. శుభాచార్యగారు
ధర్మరాజు- వి. వి. కృష్ణయ్యగారు.
భీముడు, కర్ణుడు- శ్రీపతి పట్టాభిరామయ్యగారు.
దుర్యోధనుడు- జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు.

మదరాసు శాసనసభ

రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గించుటనుగూర్చి చర్చ

మరొక ప్రభుత్వజయము

కాంగ్రెసుపక్షమువారు తటస్థులుగనుండిరి

జిల్లాలందు నీటివనతి

చెన్నైలో శాసనసభ్యులు నిన్నటి ఫలాహారాంతరము సమావేశమై రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గించుటను గూర్చి చర్చించిరి. కాంగ్రెసువారు ఉపపాదనకు తటస్థులుగనుండిరి. ప్రభుత్వము వారికి మరొక జయము ప్రాప్తించెను.

రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు

“రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గించుట కవసరమును గూర్చి చర్చించుటకు ఉద్దేశ్యముల వేతనములు రు 30,400 లను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ స్వామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు ఉపపాదన గావించిరి. వీరితో బాటు కాంగ్రెసు, జస్టిసుపక్ష సభ్యులు మరీ 26 గరు ఇతర ఉపపాదనకు నోటిను నిచ్చియుండిరి.

శ్రీ వెంకటాచలంశెట్టిగారు ఉపపాదనను గావించుచు ఆర్థిక విమర్శలచే ప్రభుత్వము బాధపడుననుయములలో నీ రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు హెచ్చింపబడెననియు, ప్రస్తుతము రాష్ట్రీయకర్షణములవలన ధనమువచ్చినందున ఈ హెచ్చింపుఫీజును వెంటనే తీసివేయవలసిననియు, ప్రజాసేవయొనర్చుడి కాఖిద్వారా అదాయమును రాబట్టుట న్యాయముగాదనియు పల్కిరి.

డి.బి. యమ్. కృష్ణన్ నాయరగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు మంత్రిగారు ఇదివరలో నెప్పుడును ప్రజలహక్కులకై పోరాడుచుందురనియు, ఇప్పుడైనను అదే సిద్ధాంతముతో రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గింపవలసిననియు బల్కిరి.

అభివృద్ధిశాఖ మంత్రిగారు

మాట్లాడుచు సుమారు 26 గరు సభ్యులు ఈ యుపపాదనగావించి యుండుటచే రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గింపబడువయము శ్రద్ధతో విచారించబడగలదనియు, తాము పూర్వముశెప్పినవిషయములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించబోవుటలేదనియు, (వినుడు, వినుడు) ఈ వివిధపన్నుల సంతారకు తగ్గింపవలెనో తామిపు డాలోచించుచున్నామనియు, కొన్ని జిల్లాలలో సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులు తగినన్ని లేవనియు, వానిని సాపేక్షగలమనియు, సాధ్యమైనంతవరకు అవకాశ మిచ్చిన వెంటనే రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గించువనియు పల్కిరి.

సా. వెంకటాచలంశెట్టిగారు తమ యుపపాదనను ఉపసంహరించుకొనెద మని పల్కిరి.

అట్లు సవరణ సుపసంహరించుకొనుటకు డి.బి. యమ్. కృష్ణన్ నాయరగారు రాక్షేపించిరి. అందుచే మరల యుపపాదనపై చర్చజరిగెను.

జె. పి. నల్లనాగారు

ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు ఈపన్నును తగ్గించువయములలో మంత్రిగారిశ్రద్ధను సదుద్దేశమును తామధికముగ శంకించుచున్నామనిరి. ఒకవేళ గొల్లమంత్రిగారు దక్షిణించినను ఆర్థికశాఖ వారి చేతులంద పెట్టబోగములు గలవు. ఆర్థికశాఖయొక్క వైఖరిని గూర్చి గొల్ల మంత్రిగారు రెట్టినవరకు గైకొందుకో నేనెరుంగగోరుచున్నాను. ప్రజాయ త్రశాఖవారి కీవిషయమందు స్వాతంత్ర్యము లేకము. ఈ విషయములో ఏమాత్రము స్వల్పపుతగ్గింపు ఐనను గలగు గలదనుట నేను శంకించుచున్నాను.

ఈపన్ను వేరవారిపై విధింపబడియున్నది. నిర్భాగ్యుల నీప్రజలదానితి చొచ్చుటకు ప్రభుత్వసభ్యుల మనములందు తావులేదు. ఇట్లువుదయము అటవీశాఖ డిమాండులందు మంత్రివ్యయ ప్రభుత్వముతోకలిసి వోటుజేసినవరకు గాంచినచో నీమంత్రివ్యయ వేరలగిరిగతుల నేమైన లక్ష్యపెట్టునాయను శంక వొడచుచున్నది. మంత్రివ్యయ మిదేవిధానమునింకను అవలంబించుచో వారియంటలు సాగవని హెచ్చరికమాత్రము గావించుచున్నాను” అని నుడివెరి.

సామనామగారు:— ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు కాయకష్టముచే జీవించి పొట్టగడుపుశానువారి నీపన్ను బాధించుచున్నదనియు, ముఖ్యముగ మహాన్యుదీయలలో ఘోషాస్త్రీల కెక్కువ ఆశాకర్షణముల కష్టములను ప్రాప్తించుచున్నవని

యు, ప్రజాసేవయొనర్చుడి కాఖినుండి అదాయమును రాబట్టురాదనియు నుడివెరి.

కె. శరభారెడ్డిగారు:— ఉపపాదనను బలపరచుచు రాష్ట్రీయ కష్టములు చెల్లించవలసిన యవసరము లేనందువలన ఈ పన్నును తగ్గించుట కిదియేసమయమనియు, ప్రతివిషయములోను దత్తమండల మువేషింపబడుచున్నదనియు కావున ఈశాఖ యొనను దత్తమండలములందు విస్తరింప జేయబడవలసిననియు నుడివెరి.

అర్జునసామి ఉదయరగారు:— ఉపపాదనపై మాట్లాడు (క్రాంతి సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులములముననో, లేక ఈ శాఖయందు పనిజేయు స్వల్పవేతనముగల నభివృద్ధి జేయుట మూలముననో కొంతసహాయము గావించవలసిన నుడివెరి.

శ్రీ యల్. కె. తులసీరామగారు:— ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు ఈ పన్నువలన ప్రజలెన్నెన్ని యిక్కట్టులకు లోనగుచున్నారో వివరించిరి. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గించుచు వారిని నియమించుటలో ప్రమాదముగలదనిరి. మున్ముందు రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును తగ్గించితీరవలసిన పల్కిరి. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును వృద్ధిజేసిన అంతటితోపోదు. దానితో బాటు మామూలును డెరుగును. ఈశాఖ వ్యక్తశాఖ. ఈరిజిస్ట్రేషన్ ఉద్దేశ్యగలగు గరించి ప్రజలెంతెంతో అస్థిని గోల్పోయియుండిరి. ఈ ఫీజును తగ్గించి 1901 సం॥లోనున్న రేటుకువచ్చి ప్రజలకృతజ్ఞతకు పాత్రలుగావలసిన దని చెప్పిరి.

శ్రీ మాధవన్ నాయరగారు:— ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు గొల్ల మంత్రిగారి సభ్యావమును తాము శంకింప బూనుట లేదు. గాని ప్రభుత్వసభ్యు లాస్థానములందున్నంతవర కియ్యది సాధ్యము గాదని తామెరుంగుదమని పల్కిరి. మంత్రిగారి రిప్పటికే తన కష్టములను గుర్తించియుండవలెను. క్రమముగ నింక నెన్నియో దిక్కులు గమనించెదరు. మంత్రులతో నేమియు లేదు. చిక్కు అంతయు ప్రభుత్వసభ్యులతోనే గలదు. ఈ సానముల నలంకరించువారు పూర్వపు సిద్ధిని మరచి కడు విచిత్రముగ మార్పు నొందెదరు. ఇందులకు సభానాయకులే (సర్ సి. పి. రామస్వామి ఆచార్యగారు) నివర్యము అని నుడివెరి.

వి. విశ్వనాథ దాసుగారు:— ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు ఈ రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును పందర్బాములో భారతదేశముందలి ఇతర రాష్ట్రములన్నిటికంటెను చెన్నై రాష్ట్రముధికముగ పన్నువిధింపబడెననియు ఇందు ఆర్థికభాగము ఉద్దేశ్యగల సిబ్బంది ఖర్చులకే వ్యయ మగుచున్నదనియు, ఇక నైనను వెంటనే ప్రజలపై గల నీ దుర్భరముగ పన్నులను తొలగించవలసిననియు, లేనిచో ఘోర అన్యాయము జరుగగలదనియు, మంత్రివ్యయవారు తాముగావించిన వాగ్దానములు చెల్లించక వెనుకకువోసెంచిన పూర్వము మంత్రివ్యయ మెట్టిగతివచ్చెనో అదేదశ ప్రస్తుత మంత్రివ్యయమనకుగూడ పట్టుగలదనియు నుడివెరి. (వినుడు, వినుడు).

రా. బి. బి. మునుసామి నాయరగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు రాష్ట్రీయకష్టములు చెల్లించవలసిన యవసరము లేకుండుటవలనను, అయవ్యయపట్టికయందు ధనమధికముగనుండుటచేతను 1921 సం॥ందు హెచ్చింపబడిన రు రిలక్షులును తగ్గించుటకు మంత్రిగారు వాగ్దానము గావించి యుండలేదనియు, సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులసంఖ్య స్పష్టత నెదననిగాని, పన్నుతగ్గించుట విచారించబడుననిగాని మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి యుండరాదనియు, ఆబ్బాసీ శాఖపై వారి యభిప్రాయము నెరింగియే యున్నామనియు, మంత్రిగారి సమాధానము మిగుల అసంతృప్తికరముగ నున్నదనియు పల్కిరి.

శ్రీ ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు మాట్లాడుచు మంత్రిగారి పన్ను తగ్గింపుని ఆశించుచున్నామనిరి.

శ్రీ వాగ్ధానరథి అయ్యగారు:— (చిత్తూరు) మాట్లాడుచు వ్యాజ్యము లధికముగనుండు తావులందు సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసుల నెక్కువజేయవలసినది. విధానముల నిపుడే అమలులో పెట్టుచున్నందున మంత్రులను విమర్శించుట కిది సమయముగాదనియు, ప్రభుత్వసభ్యులను మంత్రులు తమపక్షమునకే మరల్చు కొనవచ్చునేమో. మంత్రులే వారికి లోబడెదరని శంకింప నేలయుననియు పల్కిరి.

శ్రీ దండునారాయణరాజుగారు:— ఉపపాదనను “తనిఫీ ఫీజు” (నెర్సిఫీజు) అనెడు ప్రత్యేకఫీజును తగ్గించుట తత్వసరమనియు, ఇది అపేక్షాకరమనియు పల్కిరి. ఈ పన్ను ద్వారా రాబట్టు ధనము చాల గొప్పమొత్తము. ఇది సమర్థింపబడలేనదిగాదు. ఇట్టి అన్యాయముగ ఫీజును తీసివేయుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించునని కోరుచున్నామని నుడివెరి.

గొల్ల రంగనాథమొదలియూరుగారు

అభివృద్ధిశాఖ మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు తాము జెప్పవిషయమును మనఃస్ఫూర్తిగ చేయదలంచిరేమి జెప్పిరాయని తమ మిత్రులగు స్థానాగారు సంశయించియుండి రనియు స్థానాగారితోగలిసి తాము దీర్ఘ కాలము పనిజేయుంటిమనియు అందుచే తమవిషయమై వారు బాగుగ గ్రహించి యుండవలయుననియు పల్కిరి. నిన్నటివరే బి. మునుస్వామి నాయరగారు నేను (మంత్రులు) ప్రతిపక్షపక్ష (కాంగ్రెసు) సభ్యులదయపై నాధారపడి యున్నామని పల్కిరి. మున్ముందు తామిట్లు పల్కినందులకు వారు చింతింపకపోరు. ఇతరులెదిగిపోయిననీతికి నేనుగూడ దిగదలండుటలేదు. మునుసామి నాయరగారు మమ్ములను తమ ఊహాపోహలచే గాక మా కార్యములచేతను ప్రపంచేతను నిర్ణయించురని నమ్ముచున్నాను. మాధవన్ నాయరగారు సాసదక్షిణమును శంకింపలేదు. కాని ప్రభుత్వసభ్యుల చేతులలో అధికార ముండునంతవరకు నేనట్టి పనిని సాధించుట సంభవమనిరి. నేను వారియభిప్రాయముతో నేకీభవించియుండిన ప్రస్తుతమునే నాక్రమించి యుండెడి సానమునం దుండెడివాడను గాను.

ప్రతిపక్షపక్షసభ్యుడైన యుండినపుడుగూడ అధికారమునం దుండినచో ప్రజలకు కొంత అధిక సేవ జేయగలుగుదుననియే తలంచియుంటిని. నేటికిని అదేసమ్యక్ముగలను. నాయభిప్రాయ ముతప్పని నేగ్రహించుచో మరుక్షణమే నన్ను తమపక్షము వానిగ (ప్రతిపక్షపక్షము) నామిత్రులు గ్రహించెదరని నమ్ముచున్నాను (వినుడు, వినుడు) నాశ్రేణిగాకపోయినను నాఉద్దేశ్యమును శంకించనివారికి కృతజ్ఞుడను అని పల్కిరి.

పిమ్మట ఉపపాదనవోటుకు బెట్టుబడి పోటుగైకొనబడెను. 15 అనుకూలరు, 49 ప్రతిపక్షులు, 35 తటస్థులు అగుటవలన ఉపపాదన ఓడిపోయెను. ప్రభుత్వసభ్యులు, కార్యచర్యలు, నామినేటెదుసభ్యులు, మంత్రులు, మంత్రివ్యయవారందరు ప్రతిపక్షముగనుండిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారు 85 గుందితటస్థులు, జస్టిసుపక్షమువారు మాత్రమే అనుకూలముగ వోటు జేసిరి. తటస్థులగు కాంగ్రెసుసభ్యులు లేవినపుడు జస్టిసుపక్షమువారెల్లరు పెద్ద పెట్టున వ్యవహరిరి.

పిదప మొత్తముడిమాండువోటుకుబెట్టుబడి అంగీకరింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ సీనియర్ డిస్ట్రిక్టు రిజిస్ట్రారును ఇకముందునుంచి నియమించవలసిన విషయమును చర్చించుటకు ఉద్దేశ్యగల వేతనము రు 30,400 లను 100లచే తగ్గింపవలసినదిగ సి. గోపాలమిననుగా రుపపాదించిరి.

గొల్ల మంత్రిగారు మాధానమిడుచు ప్రభుత్వకార్యచర్యలకుగాని, రివిన్యూబోర్డువా. గాని ఈయన్ద్యోగము ప్రత్యేకింపబడియుండలేదనియు, డిపార్టుమెంటులోని ఉద్దేశ్యగలనే నియమించుటకెట్టి యభ్యంతరముగాని లేదనియు కాని పరిస్థితులనుబట్టి అనుకూల సమయమందు తగినవారిని నియమింపగలము కావునను ప్రభుత్వకార్యచర్యలకే యొసంగవలసినను ఉద్దేశ్యమే మాత్రములేకుండుటచేతను ఉపపాదన సుపసంహరించుకొనవలసినదిగ గోరిరి.

ఉపపాదన ఉపసంహరించుకొనబడెను.

“వెనుకబడిన సంఘములవారికి రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజుయందు అధికముగ నుద్దేశ్యములవోసంగ విషయమునుగూర్చి చర్చించుటకు ఉద్దేశ్యగల వేతనములు రు 30,400 లను రు 100 లచేతగ్గింపవలసినదిగ ఉపపాదించిరి. గొల్ల మంత్రిగారు సమాధాన మొసంగుచు నిప్పుజాతుల గమస్తాటు 67 గరు ఇతరవెనుకబడిన తరగతులవారు 87 గరు గలరనియు, డిపార్టుమెంటులో అన్ని సంఘములకుతగిన ప్రాతినిధ్యమొసంగుటకు తాముప్రయత్నింతుమనియు పల్కిరి. పిదప ఉపపాదన వోటుకు పెట్టుబడి పోగిపోయెను.

ఉద్దేశ్యగల వేతనములను వానిని తగ్గించుటనుగూర్చిన యుపపాదన నోకదానిసి కె.వి. ఆర్. సామినాయకుగారు రుపసంహరించుకొనుచు నేడవాడికి సాయముజేయుటకుగాను ఉన్న తోడ్కొంగుల వేతనములు తగ్గింపబడవలసిననియు, గొల్ల మంత్రిగారు తగినవరకు గైకొందురను నమ్మకముతో యుపపాదనను గావించుటలేదని పల్కిరి.

ఇతరవిద్యాయోగ్యత లధికముగలవారన్నను సీనియరు గమస్తాటుగ నున్నవారును అడ్వొకేట్ రిజిస్ట్రారులగు నున్నవారిని ఖాయముచేయుటనుగూర్చి చర్చించుటకును భారతక్రైస్తవులకు న్యాయమైన ప్రాతినిధ్య మొసంగుటనుగూర్చి చర్చించుటకును ఎస్టాబ్లిష్ మెంటు వ్యయము రు 20, 200 లను రు 100

కె. కోటి రెడ్డిగారు (కాం. కడప) సవరణను బలపరచుచు, ప్రతిపత్నరమును శాసనసభవారు ప్రభుత్వమువారి మైనరు ఇగ్రికేషను వర్క్సుల విధానమునెడల అసంతృప్తిని దెలుపుచుండుటని నుడివేరి. అయినను ప్రభుత్వమువారు ఇంతవర కెట్టిచర్యను దీనుకొనుటలేదు. మైనరుఇగ్రికేషనువర్క్సుల నింకను రెండు తరగతులుగా విభజించి ఒక భాగమును పల్లెటూరు పర్మన్యశాఖకిందను రెండవభాగమును మరేయొక శాఖకిందను ఉంచుట విచిత్రము. మైనరుఇగ్రికేషను వర్క్సులవలన ప్రభుత్వమువారికి పెద్ద ఇగ్రికేషను వర్క్సులతో సరిసమానమును రాబడి వచ్చుచున్నట్లు

80 లక్షల యకరములు మైనదలగల గ్రంథములు వర్ణనలక్రింద సాగు బడియగుచున్నది. అయినను ప్రభుత్వమునా రిజిస్ట్రేషన్లును మైనదలగల గ్రంథముల నిర్ణయమునకు గొప్పసేరను. వీని ప్రభుత్వమునా రెవ్యూను మొత్తమును వెచ్చింప నక్కరలేదు. స్వల్పము త్రముల వెచ్చించినయెడల రైతులకు చాలసౌకర్యము నొసర్చినవారగుటచే గాక, ప్రభుత్వమునా రిజిస్ట్రేషన్లును చాల వెచ్చించుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వమునా రిజిస్ట్రేషన్లు ఇరిగేషను చెరువుల నిర్మించుటలేదు. పూర్వపురాణాలు నిర్మించిన చెరువులనుండి లాభములనుమాత్రము తా ముభవింపదు న్నారు. ఇరిగేషన్లును వర్ణనలక్రింద వ్యవసాయమునకు నీటిసరఫరా చేయుటచేసేక ప్రజలకును పశువులకునుగాడ త్రాగుటకు నీటిసౌకర్యముల నొసగును. మొరకజిల్లాలో ప్రజలు చాలవరకు బావులపై నాధారపడియున్నారు. ప్రాతచెరువులను బావులను మరమ్మతుల జేయుటయేగాక క్రొత్తవాని నిర్మించుటకు ఎంత మొత్తమును వెచ్చించినను అది చాల సద్వినియోగముగను, ఈ వత్సరపు ఆదాయ వ్యయపట్టికయందు క్రొత్తచెరువుల నిర్మించుటకు చాల స్వల్పము త్రము ప్రత్యేకింపబడెను. పల్లెటూళ్లయందు చిన్న ఇరిగేషనువర్ణనలక్రింద చేర్చవలెను అవకాశములు లేవని దీనియర్థమా? ప్రభుత్వమునా రి వత్సరము క్రొత్తచెరువులను 50 వేలను మాత్రము ప్రత్యేకించిరి. ఈ మొత్తముతో కలెక్టరు లేమిచేయగలరో తెలియకన్నది.

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు (జి. నెల్లూరు) మాటలాడుచు, నెల్లూరుజిల్లాయందలి మైనదల ఇరిగేషనువర్ణనలక్రింద వివరించిరి. కొన్ని ప్రదేశములందు ఇరిగేషను చెరువుల మరమ్మతులకవ్యయములో సగభాగమును తాముభరించెదమని రైతులు తెలిపిరి. అయినను ప్రభుత్వమువారు అందు కంగీకరింపలేదు. ప్రభుత్వమునా రి చెరువులను తాము మరమ్మతు జేసుకొనెదమని చెప్పినను, వారిని తేనుకొన నియ్యరు. ప్రభుత్వమునా రి విధానమును వదలి, మైనదల ఇరిగేషను వర్ణనలక్రింద అభివృద్ధి జేయవలెను. రైతులు బాగుచేసుకొనెద మనినచో వారి కనుమతి నొసగవలెను.

సి. ఓరిగెడ్డిగారు (కాం. అనంతపురము) సవరణముల పరచుచు, ప్రభుత్వమునా రివత్సరము మైనదల ఇరిగేషను వర్ణనలక్రింద ప్రత్యేకించిన రు 18 లక్షలు ఏమాలకును చాలవని నుడివెరి. ఇందు 2 లక్షలకు పైగా అధికారుల జీతములక్రిందనే పోవును. ఇక మిగిలిన 10 లక్షలతో వికలాలును నిరాశ్రయును, ఇదివరకున్న మైనదల ఇరిగేషనువర్ణనలక్రింద మరమ్మతులు చేసెదరు, క్రొత్తవానిని నిర్మించెదరు. ప్రభుత్వము వారిమొత్తమును వేర్వేరుజిల్లాలకు పంచునపు డాయాజిల్లాల యావశ్యకములను, న్యాయమును విచారించవలెను. 1918 సం॥ అంతమునకు అనంతపురమునందు 1920 ఇరిగేషను చెరువులు గలవు. అందులో 76 చెరువులు మరమ్మతులగోరచు శిథిలావస్థయందుండెను. 1923 సం॥ అంతమునకు 1179 చెరువులుమాత్రమే నిలచియుండెను. అనగా 10 వత్సరములలో 144 శత్రువులు పూర్తిగా శిథిలములైపోయెను. మిగిలినను చెరువులైనను చాల మరమ్మతులగోరచున్నవి. వానివలన ప్రజలు పూర్తిగా ఉపయోగము నందజాలకున్నారు. వానిలో చాలచెరువులు వెరకవేసిపోవుచున్నవి. మరికొన్ని గండ్లుపడిపోవుచున్నవి ప్రస్తుతము మూడవ మంత్రిగారు ఆరోగ్యస్థాయి మొదటి యారుగారి అధ్యక్షతక్రింద నియమింపబడిన ఇరిగేషనుకమిటీ వారివ్యయమును తమనివేదికయందు తెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారు నివేదికయందలి ఫిర్యావులను వెంటనే అమలులోనికి తెచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను.

కె. మాధవన్ నాయరుగారు (కాంగ్రెసు) మలబారునందలి మైనదల ఇరిగేషనువర్ణనలక్రింద వివరించిరి.

ఎ.కె. క. తులసీరామగారు (కాం) మధురయందలి పరిసితులు జైలుండిరి.

గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు (కాం. కర్నూలు) సవరణము బలపరచుచు పెద్దపెద్ద ఇరిగేషనువర్ణనలక్రింద నిర్మించుటకు గాను ఇతరప్రదేశములందలి మైనదల ఇరిగేషనువర్ణనలక్రింద నిర్మించుటకు చాల అన్యాయమనినదివెరి. కర్నూలు జిల్లాలో సాగు బడి కొంతభాగము చెరువులక్రింద మరికొంతభాగము వర్షములపై నాధారపడియున్నది. చెరువులను, నూరులను బాగుచేయునంతవరకు క్రొత్తవానిని నిర్మింపనంతవరకును ప్రజలకు గత్యంతరము లేదు. ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారు చాల బుద్ధివంతులతో ప్రవర్తించుచున్నారు. ప్రజల అభివృద్ధి, స్వాఖ్యము, సంత్వష్టి, ప్రభుత్వమువారి యాదర్శము లగునెడల, దత్తమండలములయందలి మైనదల ఇరిగేషను వర్ణనలక్రింద ప్రభుత్వమువారి కక్కనక్రమ విహింపవలెను.

గౌరవనీయు సభ్యుడు ముగించుచు అదవికాల్పవలను అభి నిర్ణయించి వానిక్రింద సాగుబడికి వసతుల నొసగుట అవసరమని నుడివెరి.

బి.బి.కృష్ణన్ నాయరుగారు- మలబారునందలి మైనదల ఇరిగేషనుల మరమ్మతు జేయవలసినదని గోరిరి.

సి. వి. వెంకట రమణ అయ్యంగారు (కాం) కోయంబూరునందలి మైనదలవర్ణనలక్రింద సరిగ్ నిర్వహించుట లేదని ఆక్షేపించిరి.

గా. మార్గభాంకుగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు) ప్రత్యుత్తరమొసగుచు చెరువుల మరమ్మతులకు వేరొకచో కొంతమొత్తము ప్రత్యేకింపబడియున్నదనినదివెరి. ఈవిషయమున త్వరలో అభివృద్ధులు జరుగవచ్చును. చెరువులకు మరమ్మతులజేసి మంచినిజియించుటకు ప్రభుత్వమువారు ఋణముల నొసగుట కేర్పాటుజేసిరి. కాని ప్రజలు-అందుముఖ్యముగా కర్నూలు జిల్లా ప్రజలు ఆసౌకర్యముల నుపయోగించుకొనుట లేదు.

రెవిన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగిన పిమ్మట తల్లింపు ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా 81 గురు అనుమతముగను 51 ప్రతిపాదనముగను సమ్మతులనిచ్చుచే వీగిపోయెను. 14 గురు తిరుగుబాటు నుండిరి. మంత్రులును, వారి అనుచరులును ప్రభుత్వమువారితో వోటుచేసిరి. జస్టిసుపక్షమువారు తిరుగుబాటు నుండిరి.

పిమ్మట మొత్తముడిమాండును వోటునకు తెట్టగా అంగీకరింప బడెను.

ఇరిగేషను డిమాండు

గా. సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యంగారు లామెంబరు ఇరిగేషను పబ్లికువర్ణనలక్రింద ఆఫీసరులు ప్రొడ్యూసర్లకు డెవలప్ మెంటుకాళి వ్యయమునకు రు 20453 వేల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

కె. కోటిరెడ్డిగారు (కాం. కడప) రు 100 తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు ప్రస్తుతము ఇరిగేషను వర్ణనలక్రింద 1. ప్రతి ఫలము నమ్మనవి 2. ప్రతిఫలము రానివి అను తిరుగుబాటు విభజించుటయందు ప్రభుత్వమునా రచలించి చుచున్న విధానమును తీవ్రముగా నిరసించిరి. ప్రభుత్వమువారి విభజనయందలంపించు మాత్రములు తప్పుమాత్రములు. ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఫలము రానివి అని త్రోసివేయుచున్న స్క్రీములలో, సరియగు మాత్రములనుసరించినిర్ణయించినయెడల, నిజముగ ప్రతిఫలదాయముల స్క్రీముల తరగతిలో జేర్చబడదనివలె చాలగలవు. నిర్వహణవ్యయమును, మూలధనముపై వడ్డీలనుపోగా ఇంకను ఆదాయమువచ్చు స్క్రీములు మాత్రమే ప్రతిఫలదాయకములను స్క్రీములని ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుచున్నారు. అది తప్పు. ఎక్కువఆదాయము రాకపోయినను, నిర్వహణాభివృద్ధిలను, వడ్డీభివృద్ధిలను సరిపోవు ఆదాయమువచ్చినను దాని ప్రతిఫలదాయకములను స్క్రీములగాని జేరుగాదు. కొన్ని సందర్భములందు దీనిద్వారా తమనుగూడ ఇంకను సడంపవచ్చును. ట్యాంపువేదేశములందు కొంచెము నష్టమువచ్చు స్క్రీములనుగూడ ప్రతిఫలదాయకములను వర్ణనలక్రింద జేర్చవచ్చును. వీనివలన ప్రభుత్వమువారు ట్యాంపువారణకార్యములకు పెద్ద మొత్తములు వెచ్చింపవలసిన అవసరము లేప్పిపోవును. ప్రభుత్వమువారికి భిర్లులపోను నిలువ ఆదాయము రాకపోయినను కొన్ని ఇరిగేషను వర్ణనలక్రింద ప్రజలకు జీవనాధారమేర్పడి స్వాఖ్యజీవనము గలుగును. ప్రజలకుగలుగు నీలాభము పరోక్షముగ ప్రభుత్వలక్ష్యముగానే పరిగణింపవలెను. అట్టి స్క్రీముల ప్రతిఫలదాయకములను స్క్రీములేగాని జేరుగాదు.

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు (జి. గంజాము) సవరణము బలపరచుచు గంజాము మైనదల ఇరిగేషను స్వీయక్రింద 180000 యకరములు సాగుచున్నవని నుడివెరి. నాగావలి మహేంద్రతనయ నదులవలన, మాషి, ఉర్గాంకాలవలు మొరకవేసిపోయెను. గంజాముజిల్లా ఒకమూలగా నున్నది. అందుచే ఆజిల్లా ప్రజల కష్టనష్టములు విచారించవలెదరు. 1885 సం॥ నుండి ఇంతవరకు 24 సంవత్సరములు, గంజాముజిల్లా ట్యాంపులకు గురియయ్యెను. ఒక్క 1919 సం॥ ప్రభుత్వమువారు ట్యాంపువారణకు 84 లక్షలు వెచ్చింపవలసివచ్చెను. ట్యాంపువారిచి న కా లు వ లు మె ర క వే సి పోవులవలన రైతులనీతి మరంత దుర్భరమయ్యెను. ఈసమయమున డిప్యూటీ అధ్యక్షురాలు ఆగ్రాననాధిపత్యము నహించెను. ప్రభుత్వమువారి కాలవలను తిరిగి త్రవ్వించి, వానిని సరియగు మరమ్మతులందుపవలెను.

పాత్రోగారు రింకను మాటలాడుచు, గంజాముజిల్లాయందు వేర్వేరు ప్రాజెక్టులగుంచి పరిశోధించుటకు నొక స్పెషలుఆఫీసరును నియమింపవలసినదని గోరిరి.

విశ్వనాథదాసుగారు (కాం. గంజాం) పాత్రోగారి వాక్యములను బురచియు గంజాముజిల్లా ఇరిగేషను వర్ణనలక్రింద ప్రభుత్వమువారు తగుక్రమ తీసుకొనుటలేదని, సభవా కథలకు ఫలాహారములకు లేవెరి.

స్వరాజ్యవాది ఎన్నిక తప్పనుట

విచారించుటకు కమిషను

అలహాబాదు, మార్చి 17:—యూనైట్డ్ ఇమాముగారు కేంద్రశాసనసభాసాసనునకు స్వరాజ్యవాదిగా నెన్నుకొనబడెను. ఆ ఎన్నిక అన్యాయమని గోరిన పిటిషను విచారించుటకు పుల్లాను హంటరు సామ్యుగార్లు కమిషనుగా జేర్చెరి. వాది ఓడిపోయిన షాకిరాంగారు. ఏసీలు ఆరవ తేదీన విచారణ జరుగును. (ప్రీ ప్రెసు)

తృతీయ పూరిజిల్లా మహాసభ

ఆచార్య హరిహరదాసుగారి యధ్యక్షత

బాట్ల, మార్చి 16:—తృతీయపూరిజిల్లా మహాసభలో డివేంగులో ఆచార్య హరిహరదాసుగారు తమ అధ్యక్షకోసన్యాసములో పూరిజిల్లాలోని జననష్టమును ఆర్థికనష్టమును తెలియచెప్పి గ్రామపురిని రక్షామునకును సంఘసేవకును తగుమార్గముల నూచించిరి. భిక్షు వ్యవసాయము, గృహపరిశ్రమ, హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య, ఆ స్పృశ్యతల గూర్చియు, కాంగ్రెసు విధానావళియును గూర్చియు నుపన్యసించిరి. స్వరాజ్యమునకు ఆత్మత్వాగమే మూలమనిరి. గోపినాథదాసుగారిపై 144 ప్రయోగములు నిరసించుచు క్రధానందుని హత్యకు వగచు తీర్మానముల గావించిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

శిర్డీపురము, మార్చి 17:—కార్మికసంఘ కార్యనిర్వాహకసర్గ సమావేశమందు నిన్ను పనినాండ్రును హింసించుటకు నిరసించుచు పనిలోనికి రానీయకుండుటమగూర్చియు నిరసించుచు తీర్మానించిరి. కేంద్రసంఘమువారిని తగు క్రమ తీసికొనవలసినదని హెచ్చరించిరి. నుమారు 200 మందిని పనిలోనికి రానీయలేదు. (ప్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 17:—హిందూముషను కార్యదర్శి 4 వేల ప్రాంతవేతరులను శుద్ధిద్వారా హిందువులుగ మార్చిరని తెలుపుచున్నారు.

అలహాబాదు, మార్చి 17—144 వ సెక్షను ప్రయోగించబడినది. రానున్న హోలిపండుగ సందర్భమున హిందూముషా మృదీయ కొట్లాట జరుగకుండ న్యాయాధికారి ఈనర్వ తీసికొనెను. (ప్రీ ప్రెసు)

కలకత్తా, మార్చి 17—కలకత్తా పురపాలకసంఘ రెండవ ఎక్జిక్యూటివు అధికారి టాంజీము వారపత్రిక మానేజింగ్ డైరెక్టుకు సంపాదక ముద్రాపకులపై పరువుకష్టపువాదా చేసెను.

న్యాయాధికారి తన కా కేసును విచారించుట కధికారము కలదా లేదా యను విషయ మాలోచించుచున్నారు.

కలకత్తా, మార్చి 17—ఉపయమున ఒక గౌరవనీయుడగు యువకుని సి. వి. డి. వారు ఆరెస్టుచేసిరి. ఆతడు పోస్టులు ఉపయోగమున నున్నపుడు ద్రోహ మొనరించెనట.

కలకత్తా, మార్చి 17:—భరతపుర మహారాజావారు నగల దొంగల పట్టుకొనినందులకు 25 వేల రూపాయలు పట్టుకొనిన వారికి చంపిపెట్టుటకు పరిణించిరి.

గాంధీ, మార్చి 17:—మహమ్మదీయులు హిందూసంక్షిప్త జట్టుపైబడి హింసించిన సందర్భమున పోలీసువారు 18 మహమ్మదీయులపై కేసుల చేసిరి. (ప్రీ ప్రెసు)

శిల్లీ, మార్చి 17:—పండిత విద్యాసాగర పాండ్యగారు శిల్లీలో మదరాసునకు బయలుదేరిరి.

నాగపురము, మార్చి 18:—మధ్యపరగణాలో కాసనభవారు అన్ని పక్షములనుండియు ఒక ప్రతినిధిసంఘము ఏర్పరచుటకు ప్రబాళిప్రాయమునకు కట్టుబడుటకు యెటు ఒకవిధానమును ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. శ్రీపక్షము ప్రకటనలుగ నుండురు. (ప్రీ ప్రెసు)

సకలత్వాలాగారి బహిరంగలేఖ

గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

జైను కాదు అను శీర్షికతో నిన్నటి (17-3-27) యంగుయిండియాలో ప్రకటింపబడెను

సహకారి సకలత్వాలాగారి దీక్ష గాఢము. నిష్కాపము, నిష్పక్షపాతము, త్యాగపరిపూర్ణము, వీరపట్టనాతని ప్రేమ ప్రబలము. ఆయన నిశ్చయము, దేశభక్తినికలిగి మనఃపూర్వకముగా మానవహితమును కోరుచున్నవాడగుచే ఆయన బహిరంగముగ నాకు మనసార ప్రాసనవిజ్ఞప్తిని ఎత్తితీసినాడు. నేను, నా స్వయంమో అట్టి శ్రద్ధతోనే నేను చూచియుంటిని. నేను, సరే అనియే అనగా అంగీకరించితినియే బహుశా నాయనలెనని యెంతయు కోరుచుండినను నా మనస్సాక్షికి భంగము కలుగకుండ నేను నడచుకొనవలసినను అయినవలెనే నేనుగూడవిజ్ఞప్తులు ముగానే ప్రత్యుత్తరము నీయవలెనని ననను అంగీకరింపజాలనని ప్రాయశ్చయ విధియని నేను గ్రహించితిని. ఆయన కోరికపరతులప్రకారము నే నాయనతో కలిసి పని చేయవలెనని ఆయన చాల గాఢముగా కోరుచుండినను ఆయన భావము నాకు నచ్చిననే నేను "జైను" అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటకెనను భావముగూడ నాలేఖయందు దంతర్భిత్తమై యున్నదని నేను గ్రహించగలిగితిని గాని నాభోరణిలో నేను "జైను" అని గూడ నాయుగలుగుచున్నాను. ఒకరిని సంతోషపెట్టుటకు గాని లేక గందరగోళము కలుగకుండ తప్పించుకొనుటకు గాని "జైను" అనుట కంటె గట్టి నమ్మకముతో "కాదు" అని చెప్పుటయే చాల మహత్తరమును శ్రేష్ఠమునుగా దలచును. మనఃపూర్వకముగా సహకారముచేయవలెనని నేను నిశ్చయముగా కోరుచుండినను మాయద్వరమును రాజగోడ అడ్డుకొనుచున్నట్లు నేను భావించుచున్నాను. ఆయన వివరించిన విషయములన్నియునుమిశ్ర, అట్టియధ్యపై నాధారపడి ఆయన నిర్ణయముల నన్నిటిని చేయగలిగెను గాన నవి యన్నియును గూడ నిరాధారములేయనను. ఆవిషయములు సత్యమైనచోట వానివిషయభిత్తులును(నాకు)నిర్మాణించుటయందే నాశక్తియంతయును కేంద్రీకరింపబడెను. ఇందులకు నాపూర్వచారముగానే యన్నదిగాని మేమిద్దరమునుబుగ్గక ప్రాసనములుండున్నను నిమాత్మరికిని సహనశక్తియుగూడ నొకటికలును. మేమిద్దరమును దేశభిత్తును మానవహితమునుగూడ సహనముగానే కోరుచున్నాము. కావున ప్రస్తుతము మేమిద్దరమును భిన్నమార్గములందు నడుచుచున్నట్లు లభపడుచుండినను ఎన్నటికైన కలుగుకొనగలుగుదుమనియే నేనాశించెదను. నాలోపమును నేనెన్నటికైన గ్రహించగలిగినచో నపుడు బహుభంగుల నష్టపరిహారమును సమర్పింపగలుగుదును. ప్రస్తుతము నాయం దట్టిలోపమేయండినను నేను దానిని గ్రహించజాలి యుండి లేదు గాన అదియే నాకు శాంతి ప్రదమును రక్షకమును మాడ కాగలదు. ప్రజలకోరికలను వానిని సమూహరూపం ప్రములను నృద్ధిచేసిండుచుండులను గమ్యుస్థానమును మనమెన్నటిటికిని సమీపంపజాలమనియే నేను నమ్ముచున్నాను. సకలత్వాలాగారి కీపిషయమున గల నమ్మకము కేవలము విరుద్ధమైనదిగా నున్నది.

నవనాగరికత

నవయుగోద్రేకము ననుసరించి సకలత్వాలాగారు ప్రాయచున్నారు. కాలమును దూరమును నిర్మాణింపవలెనను విచ్చికోరికను, భౌతికసంబంధములకు వాంఛలను నృద్ధిచేసిండుచుటయును, వానిని నెరవేర్చుకొనుటకు చక్రవాళమువలన పరిశ్రమింపగోరుటయును నేను మనఃపూర్వకముగా నిలకొనెదను. నవనాగరికతయనగా నిదియే యని నేను గ్రహించియుంటిని. నవనాగరికత కిదియే లక్ష్యములైనచో ఆ నాగరికతయను దానిని శ్రేష్ఠముగా ప్రకటింపవలెనని ప్రస్తుత ప్రభుత్వవిధానమునుగూడ కలిరాజసంబంధములే మని నేనందును. బీదల కష్టములను తొలగించుటకు వారు ఆలోచించు విధానములను నేను నమ్ముజాలను. వారి నాణెముల సంస్కరణమును, నేనలను, కాకాడకమునుగూడ నేను నమ్ముజాలను! నాగరికతయను నేనుతో స్వల్పభూమినికొరకుయొదొరతనము విరకాలమునుండియే కథాబీని ప్రజలనర్హస్యమును హరించి వారిని బానిసలుగావించెను. శక్తిగలవారికి బిరుదులును సంపదలును లంఘించెను. బిరుదులునులనను సంపదలనును వశముగానట్టి స్వాతంత్ర్యస్థియులకు దేశభక్తులను నిరంకుశ నిబంధనలతో నవివేయజాచెను. నాగరికతయనచో ఆవిధానమును నేడే నేనుమాపునూపెదను. అతిదూరశస్త్రములను నది సాధ్యమునను నమ్మకము నాకు కలిగినచో వానినివాడుటకుగూడ నేను వెరచియను. వానినివాడుటలను నిర్విధానమునకు వరింత స్థయ్యముకలుగుటయే ప్రయోజనమును నని నేను నమ్ముచుండుట వల

ననే నేనిపుడట్టి దాదాసాధనముల నుపయోగించుటలేదు. అట్టి దాదాసాధనము లిపు డధికారమును నహించుచున్న న్యకులను మాత్రమే రూపుమాపగలుగును. వ్యక్తులను రూపుమాపనచో విధానముగూడ రూపుమాపునను దురభిప్రాయముతో కొందరు విధానమునుగాక వ్యక్తులనుమాత్రమే రూపుమాపగోరువారిట్టి దాదాసాధనముల నుపయోగించుచుండురు. అటుల రూపుమాపినవారు రూపుమాపబడినవారికంటెను అధము లగుచున్నారు. పాపముయొక్క దార్ధ్య మట్టివారికి సరికా తెలియదు.

అసహాయోద్యమము

దాదాసాధనములను జడవిధానమును రూపుమాపజాలినచో నది సాగకపోవుటయేగాక మనకుగూడ జడత్వము ప్రాప్తమగును. అట్టి జడవిధానమున మనము చేరకుండ నుండుట నలననే అనగా అసహాయోద్యమమువలననే దానిని మనము రూపుమాపగలుగుదు మని మాపుట 1920 లో అసహాయోద్యమము ప్రారంభింపబడెను. కలిరాజు పన్నినవలలో మమ్ముబంధించుటకు చేయబడిన ఆక్షర్లకు మల నన్నిటిని స్పష్టముగ మేము నిరాకరించుటచే నాయోద్యమమునకు నిరోధము కలిగినదేగాని అది అంతరించిపోలేదు. నేను చేసినవాదానము లన్నియును గూడ మరతులతోనే మాడియున్నవి. ఆమరతులు కడు సులభమైనవి కాని ఆయుద్యమమున నాయుకులుగా నన్నవారి కే అవి చాలకష్టముగా కనబడెను. ఏది నాపారబాటని సకలత్వాలాగారు భావించుచున్నారో అదియే నాబాటను నా గాఢవిశ్వాసమును బాగుగా వెల్లడించుకార్యమని నేను తలచుచున్నాను. అది నాలోపమే కావచ్చును. కాని అది సత్యమును నమ్మకము నాకెంతకాలముండునో అంతకాలము నదియే నాకు రక్షకము కాగలదు. బాట్లోలిలో నేను అసహాయోద్యమమును విరమించుట మిక్కిలి విశేషమును దేశభిత్తుకరమునగు కార్యమని నేను నమ్ముచున్నాను. నేనటుల చేయుటవలననే దొరతనమునకు దార్శల్య మధికమైనది. చారాదురంతములు జరిగినవిమ్ముటగూడ నేను విజయాంత్య లేఖనియనుములని భావించబడుచున్న వానినే అనుసరించుచుండినచో దొరతన మదివరకు కోల్పోయిన బలమునంతనుగూడ మరల బడయగలిగియే యుండును.

దక్షిణాఫ్రికా యుద్యమము

దక్షిణాఫ్రికా యుద్యమము విఫలమైన దని సకలత్వాలాగారు భావించుటగూడ పారబాటే. అదియే విఫలమైనచో నాజీవితచక్రయే విఫలముగా ప్రాయబడవలసియుండును. తనతోగలిసి పనిచేయవలెనని సకలత్వాలాగారు నన్ను కోరుటగూడ నిర్ధర్మకమేయనను. దక్షిణాఫ్రికా నాజీవితమున కొకయుద్యమమునొసంగినది. వికోపామహాసంగ్రామము జరిగినకోజాలలో నాకుండిననమ్మకమును బట్టి కొంతమందిని చేర్చుకొని యుద్ధమునందు బ్రిటిషువారికి నేవచేయుట అక్రమమని గూడ తలంపజాలను.

ఖద్దరు ఉద్యమము

సమర్థుడగు నీ పార్లమెంటు సభ్యుడు అతురుడై యున్నాడు. విషయములను సరిగా గ్రహించుట యాతనికిష్టములేదు. ఖద్దరు ఉద్యమము క్షీణించుటలేదని నేనాతనికి తెలుపవలసియున్నది. 1920 లో జరిగినపనికంటె 20 లక్షలధికమునపని నిరుదు 1926 లో జరిగినది. ఇప్పుడు 1500 గ్రామములలో 50000 మందితంతుకారకులను వారితోపాటు నేతపనివాండ్లు చాకలులు కలంకారీలు కుట్టుపనివారు మున్నగువారు ఖద్దరులను బ్రతుకగలుగుచున్నారు. ఖద్దరుయొక్క ప్రయోజనమేమని సకలత్వాలాగారిడిగిరి. ఆడంబర రాహిత్యమే దానిప్రయోజనము. బీదల కది బాగుగా కుదిరియున్నది. ప్రాచీనకాలమున లక్షాధికారులకును సాందర్భప్రియులకు స్త్రీపురుషులకునుగూడ ఖద్దరెటుల సంతృప్తికరముగా నుండెనో అటులనే యిప్పుడుగూడ దానినిచేయుటకెట్టి అభ్యంతరమును లేదు. ప్రాచీనకాలమునందుండెడి చేతిపనులన్నియును ఖద్దరులను నిపుడు మరల తలెత్తుచున్నవి. యంత్రముల నన్నిటినిగూడ రూపుమాపుట ఖద్దరు ఉద్యమకారుగాని అనవసరములకు యంత్రములను రూపుమాపుటకే అది యుద్దేశింపబడెను. అతి బీదలగు వారు తమకు బేర ఘటలలో నుండి యే పని చేయు దగిన

యంత్రములను ఖద్దరుపయోగించుచునే యున్నది. రాట్లము గూడ నొకవక్కని యంత్రమే. ధనికుల దాస్యమునుండి బీదలను విముక్తులను చేయునది ఖద్దరే. విద్యాధికులకును జనసామాన్యమునకును నైతికాధ్యాత్మికసంబంధమును కలిగించునదియును ఖద్దరే. ఇదివరకు బీదలవద్దనుండి ధనికులు వశపరచుకొన గలిగినదానిలో కొంతభాగము ఖద్దరులననే మరల బీదలకు లభించుచున్నది. ఖద్దరులను నష్టపడిన యితర గృహపరిశ్రమ యొక్క యోగనలేదు. ఖద్దరులను నితర గృహపరిశ్రమలెన్నియో మరల తయ్యమవుచున్నవని అనుదినమును స్పష్టముచు యున్నది. అనాధాయు వితంతువుకు ఖద్దరు మరల జీవితాశను కలిగించుచున్నదిగాని యితరవిధముల హెచ్చుగొనదాయమునుగడించుటకు ఖద్దరులను కట్టినిరోధమును కలుగుటలేదు. ఇతర పనులను చేసుకొన గోరువారి కదియెంతమాత్రము సభ్యంతరకరముకాదు. ఏపనియనులేనివారి కది గౌరవముతో గూడిన గృహపరిశ్రమయై యున్నది. పనిలేకుండ నున్నవారి కందరికి నది పనిని కల్పించుచున్నది.

అధికముగు నాదాయమును బడయుచున్న వారొక్కరిని సకలత్వాలాగారు ప్రశంసించిరి. ఆపనిని ఖద్దరు ఆప్రయత్నముగానే చేయుచున్నది. కొంతమంది కందులను రూపాయలురాకుండ బీదల కణాలు రావు. నగరములలో పని చేయుచుండువారు మంచినీని చేయుచుండినను వారిసంఖ్య అత్యల్పము. ఖద్దరు సకలజనులకును ఆధారమగునట్టిపని. సకలత్వాలాగారి దృష్టియంతయును నగరములపైనే లగ్నమైనది కావున నాతడు భారతదేశమును పరిశీతులను స్పృశింపజాలకపోయెను.

గ్రామములు - నగరములు

భారతీయులనిజనితి దేశమునందున్న 7,00,000 గ్రామములందే తెలియగుదు. ఇప్పుడు క్రొత్తగా తలెత్తిన ఆకేమనగరములను గ్రామములలోని ప్రజల రక్తమును పీల్చుటయును దుష్కార్యమునకే యిపుడుపయోగపడుచున్నది. ఈపద్ధతిని మార్చి నగరములకును గ్రామములకును అనుకూలముగు సంబంధమును కలిగించుటకే ఖద్దరు ప్రయత్నించుచున్నది. గ్రామస్తుల జీవితములకును స్వాతంత్ర్యమునకును నగరములు నిరంతరమును ప్రమాదకరములగుచున్నవి. ఖద్దరు భారతీయులకందరికిని సంబంధించినది. దానికి ఏర్పాటులనవసరముగా నదానియందధికముగు నిర్మాణశక్తి కలదు. ఖద్దరు ఆకసమునుండి వర్షించునదియేయైనచో నదియును హానికరమేయగును. తిండిలేక మాడుచుండిన లక్షలకొలది బీదలును వేలకొలది మధ్యతరగతులవారును కలిసి పనిచేసి ఖద్దరును తయారుచేయవలసి యుండుటచే ఖద్దరు యుద్యమము సఫలము కావలెననిన శాంతియుతములగు మార్గములపై గట్టి అంగనిర్మాణ మవసరమే యగును. వంటపనిని మరల అభివృద్ధి నొందింపవలసివచ్చిన యెవలను దానికిగూడ నిట్టి అంగనిర్మాణమే కావలసివచ్చినయెడలను ఇప్పుడునేను ఖద్దరును కోరుచున్న విలువనే వంటపనికిమాడ కోరవలసియుండును.

యజమానులు

జమైన్ పూరులో నేను పనివాండ్రవలనగాక యజమానుల వలననే సన్మానపత్రమును స్వీకరించితిని సకలత్వాలాగారు నిందమాపిరి. కీ|| శే|| రత్నతాతాగారు రధ్యతర వహించుటయే యిందులకు కారణమని తోచుచున్నది. అట్టి గౌరవమునకు నేను సిగ్గుపడుటలేదు. తాతాగారు చాల దయగల యజమాని యనియే నాకు తోచినది. పనివారు కోరినకోరికల కన్నిటికిని తాతాగారు తక్షణమే అంగీకరించెను. ఆ ప్రకారము యజమానులు సరిగా జరుపుచున్నారనియే నేనిట్టి వలగూడ వింటిని. నా పనిని నిమిత్తము నేను బీదల యొద్దనుండియు ధనికుల యొద్దనుండియు గూడ విరాళములనడిగి గ్రహించుచుండును. ధనికులు సంతోషముతోనే విరాళముల నిచ్చుచుండురు. అదినాగొప్పయని నేను చెప్పుకొనుటలేదు. అది దౌర్జన్యరాహిత్యముయొక్క గొప్పయనియే నేను చెప్పెదను. ఎవరిసిద్ధాంతములను పద్ధతులను నేను ఆక్షేపించుచుండునో అట్టివారుగూడ సాధారణముగా నాయుడు ప్రేమనే మాపుచుండుట నాకు ముఖ్యముగా నిరంతరము సంతోషకారణమై యుండును.

అహింస

దక్షిణాఫ్రికాలో నేను బ్రిటిషువారి సిద్ధాంతమును విధానమును నిరసించుచుండినను అచటిపాశ్చాత్యులు తోమైత్రిని నాయందువిశ్వాసమును కలిగియేయుండిరి. సకలత్వాలాగారికి నేను తీవ్రముగ నిరసించుచుండినను ఆ యుద్ధంలో వేలకొలది స్త్రీలును పురుషులునుగూడ నాపైనిదడ

శుభ్రులుగానే యున్నారు. ఐహోపా ఆమెరికాఖండము లందు నాకుగల మిత్రులసంఖ్య నానాటి కధికమునున్నదే గాని తగ్గి పోవుట లేదు. ఇదియంతయును అహింసాధర్మముయొక్క విజయమనియే నేను నమ్మెదను.

కార్మిక సంఘములు

నగరములందు కార్మికులతో సంఘనిర్మాణ మేర్పరుచుటకు నేనెంతమాత్రమును ప్రతిపాదించును గాను. అన్నిటిలోను నేనే దీనిలోగూడ భారతీయపద్ధతినే అనగా నాపద్ధతినే అను సరింపవలెనని మాత్రమే నేను కోరెను. నేనుదానిని చేయుచునే యున్నాను. భారతీయులకు కార్మికుల సహజముగా హానిని గ్రహించియే యున్నారు. ధనికులు కార్మికులకు శత్రువులని నేనెన్నడును భావింపను. ధనికులకు కార్మికులకు సాహచర్యము సాధ్యమనియే నేను నమ్మెదను. డక్షిణాఫ్రికాలోను చాంపరానులోను అహమదాబాదులోను నేను కార్మిక సంఘనిర్మాణము నొనరించుటలో ధనికులకు ప్రతిపాదముగా నేర్పరచి యుండలేదు. ఈ మూడుచోట్లనుకూడ అవసరమగు నంతవరకది పూర్తిగా సఫలమయినది. సమానవిభజనమే నాఆశయము కాని అది ఇప్పుడసాధ్యమని నాకు లోచింపలేదు గాన నేను న్యాయమగు విభజనమునకే పనిచేయుచున్నాను. దానిని నేను ఖచ్చితముననే సాధింపగోరెదను. అది సిద్ధించినచో బ్రిటీషువారి సహకారము మూలమునందే స్తంభించుట నిశ్చయముగాన సది బ్రిటీషు సంబంధమును పవిత్రమొనరించును. ఆరీతిగా ఖచ్చిత స్వరాజ్యమునకు సాధనమగును.

మహాత్మా బిరుదము

నా మహాత్మా బిరుదమును గూర్చి దానిఖర్చును దాని దనియే నేను నేషించెదను. నన్ను మహాత్మా డనుటయును నాపాదముల నంటుటయును నేరముగనని యెవరైన నొక చట్టము నుపపాదించినచినచో నే నడవజాలదు నైనను మనః పూర్వకముగా దాని నామోదించెదను. నా ఆజ్ఞ చెల్లునట్టి స్థలములో అనగా నా ఆశ్రమములో నన్నెవ్వరును మహాత్మాడని పిలువగూడదని నే నీదివరకే కఠినముగ నాజ్ఞ నొసంగియుంటిని అని మహాత్మాకు వ్రాసెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతములు

నక్షత్రువాలాగారి ఉపన్యాసము

ఫిల్లీ, మార్చి 17:—నేటిదినము ఫిల్లీలో బహుచాగారి అధ్యక్షతన సక్షతువాలాగారి రుపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— దేశభక్తి మధ్యపానమువల్ల ఏర్పడు మత్తువంటిది. అంతర్జాతీయ ద్వేషములకును ఘోర యుద్ధములకును ఈ దేశభక్తియే కారణము. కమ్యూనిస్టులు ఆర్థికవిషయములందుగాని సాంఘికవిషయములందుగాని విప్లవమును కోరుటలేదు. కాని శాస్త్రసరిహద్దునము అధికమగుటచే పరిశ్రమలు ఆత్మధికముగ వృద్ధిగాంచుచున్నవి. నూతనపరిశ్రమల ననుసరించి ప్రాతసాంప్రదాయములు అంతమొంది నూతనసాంఘిక సాంప్రదాయములు ఏర్పడవలెను. నూరుసంవత్సరములక్రిత మున్న సాంప్రదాయములు నేడు నిష్ప్రయోజనములు. వ్యక్త్యాధిక్యము వ్యక్తిప్రయత్నములు అంతమొంది సమష్టిప్రయత్నములు ప్రారంభము కావలెను. అర్హత శక్తి సామర్థ్యములగులవారు వైకేవచ్చుటమిగిలినవారు అణగారొక్కబడుట కకోరమగువిషయము. మానవజాతీయంతయు ప్రపంచసౌఖ్యమును సమానముగ అనుభవించవలెను. దురుద్దేశముతో కమ్యూనిస్టుసిద్ధాంతములకు అపార్థములకుల్లింపబడినవి. శాంతముగ ఆలోచించిన, సత్యమును గ్రహించుట సులభము. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆంగ్లేయుల ఆగ్రహము

బొంబాయి, మార్చి 17:— జోనసుబర్గనుండి సి. యఫ్. ఆంగ్లూసుగారు ఈక్రింది తిథివార్త పంపుచున్నారు:— ఒడంబడిక విషయమై ఆంగ్లేయుల ఆగ్రహము ప్రాతిపదికము తీవ్రరూపము దాల్చుచున్నది. ఆంగ్లేయులు అచ్చటచ్చట స్థానిక సంఘములను స్థాపించి గొప్ప ఆదోళనము జరుప నుద్దేశించుచున్నారు. పార్లమెంటునందు ఈ ఒడంబడిక ఆమోదించబడకూడదని వారు అన్ని విధముల ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని ముఖ్యమగు వార్తాపత్రికలన్నియు, భారతీయుల కాంగ్రెసు నందు ఆమోదించబడిన తీర్మానములు ప్రశంసించుచు వ్యాసములు వ్రాసినవి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఫిల్లీవార్తలు

ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములు అవసరమా?

పైనాన్సుబిల్లు-కొన్ని సవరణలు

ఫిల్లీ, మార్చి 17:—నేటిదినము నాయంకాలము కాంగ్రెసుపక్షమునందలి హిందూసభ్యులు సమావేశమై ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములుండుట బాధకరమా, నష్టప్రదమా అను విషయమై చర్చనటిపిరి సమావేశము రహస్యముగ జరుపబడెను. ప్రతికాప్రతినిధులను రానివ్వ లేదు. ఈవిషయమై ఎట్టితీర్మానము గావింపబడలేదనియు, సంభాషణలుమాత్రమే జరిగినవనియు తెలియుచున్నది. త్వరలోనే ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు కాంగ్రెసుపక్షపు సభ్యులందరు (మహమ్మదీయులతో సహా) సమావేశమయ్యెదరని లోచింపబడుచున్నది.

కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయముమై నివేదకను త్వరలోనే ప్రకటించెననియు అసెంబ్లీ సమావేశము ముగియుటకు పూర్వమే ఈవిషయమై ఆలోచించుటకు యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘము సమావేశపరుపబడు ననియు తెలియుచున్నది.

మహమ్మదీయులుకూడ ఈవిషయమై ఆలోచించుచున్నారు డాక్టరు అహ్మద్ గారిగృహమున మహమ్మదీయనాయకుల సమావేశము జరిగినది. జాతీయపక్షమువారుకూడ ఈవిషయమై ఆలోచించ ఒకసమావేశము జరిపిరి.

నిన్నటిదినము ప్లేటూకొన్నిసభలో సర్ శంకరమనాయగారి తీర్మానము ననుసరించి ఈవిషయమై సమగ్రమగు చర్చ జరిగెను. కేంద్రశాసనసభలకుందలి హిందూసభ్యుల నందరిని ఆహ్వానించి ఈవిషయమై ఆలోచింప లాలా లజపతిరాయిగారు ఈసెల 23-వ తేదీని ఒకసమావేశము జరిపెదరని తెలియుచున్నది.

పైనాన్సుబిల్లు

తపాలాచార్జీలు తగ్గునా?

ఫిల్లీ, మార్చి 17:—భారతశాసనసభ మరల సోమవారము సమావేశమగును. అనాడు క రెన్సిబిల్లు మరల చర్చకు లేబడును. ఈబిల్లుపై చర్చముగియుగనే పైనాన్సుబిల్లుపై చర్చ ప్రారంభమగును. ఉప్పుపన్ను తగ్గింపవలయుననియు, తపాలాచార్జీలు తగ్గింపవలయుననియు ప్రతిపక్షపక్షములలోనే ఈసంవత్సరముకూడ సమరం లుపపాదించబడును. కాని ముఖ్యమగు చర్చ తొల్ల ఎగుమతిశుంకమువిషయమున జరుగును. తొల్ల పై ఎగుమతి శుంకమును రద్దుచేయవలయునని ప్రభుత్వము వారుద్దేశించుచున్నారు. ఈశుంకమును రద్దుచేయకూడదని సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు శంగస్వామి అయ్యగారు పైనాన్సుబిల్లు చర్చనంద ర్శమున సవరణల నుపపాదించెదరు.

అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభ

భారత దేశపు ప్రతినిధులు

ఫిల్లీ, మార్చి 17:—ప్రభుత్వమువారు ఈక్రింది ప్రకటనము గావింపుచున్నారు.

1927 సంవత్సరము మే నెల 27 వ తేదీ జెనీవాలో జరుగు అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభ పదియవ సమావేశమునకు ఈదినను పేర్కొనబడిన వారు భారతదేశపు రాయభారపు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఇండియా హైకమిషనరు సర్ అతుల్ చటర్జీగారు ఇండియా సభాసభ్యుడు సర్ లూయి కర్నగారు భారతప్రభుత్వపు ప్రతినిధులుగ నియమింపబడిరి. జె. సి. వాల్మీకిగారు (ఇండియా ఆఫీసు) యి. లాల్ గారు (ఇండియా ప్రభుత్వపు అండరు సెక్రెటరీ) అడ్వేజరులుగ నుండెదరు. యజమానుల ప్రతినిధిగ జి. డి. బిర్లాగారు యం. యల్. ఎ., కార్మికుల ప్రతినిధిగ వరహగిరి వెంకటగిరిగారు (బరంపురం) రాయభారమున సభ్యులుగ నుండెదరు. జెన్నుద్పూరు కార్మికసంఘపు కార్యదర్శియగు జి. వేతిగారు అడ్వేజరుగ నుండెదరు. ఈ రాయభారమునకు లాల్ గారు కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. (అ. ప్రెస్.)

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారికి విందు

ఫిల్లీ, మార్చి 17:—భారతశాసనసభ యందలి అన్ని పక్షముల నాయకులు కలసి ఈసెల 24 వ తేదీన ఫిల్లీయందలి టారిక్ టౌన్ స్టబ్బులో సర్ పురుషోత్తమదాసు రామదాసు గారికి విందుచేసెదరు. (అ. ప్రెస్.)

మహాత్మాని సంచారము

కర్నాటకమునందు ఏర్పాటులు

కర్నాటక రాష్ట్రమునకు మహాత్మాకు వెళ్లెనపుడు ఘనముగ స్వాగతము నొసంగుటకును ఖచ్చితనిధి కధికముగ ధనము నొసంగుటకును గట్టి ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి. అన్ని పక్షముల వారును కాంగ్రెసుసంఘములను తోడ్పడుచున్నారు.

శ్రీయుతులు గంగాధరరావు దేశపాండే శ్రీనివాసరావు కాజర్నీగార్లు బాగల్కోటకు వెళ్లిరి. అహ్మద్ షహీరంగ సభజరిగినది. ప్రబలంతోగూడిన సన్మానసంఘమేర్పరపబడెను. దానియందు తీవ్రబ్రాహ్మణీకేతర నాయకులుగూడ కలరు.

బాగల్కోట మ్యానిసిపాలిటీవారు మహాత్మాకు సన్మానపత్రము నొసగవలెనను తీర్మానము మ్యూనిసిపలుసంఘసభలో నేకగ్రీవముగా నామోదించబడెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కలకత్తా కార్యరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసువారు 36 మంది ఎన్నుకొనబడిరి

కలకత్తా కార్యరేషను ఎన్నికలు 16 వ తేదీన జరిగినవి ఫలితము 17 వ తేదీ నాయంకాలమున ప్రకటించబడెను. కాంగ్రెసువారు 36 మంది అనగా ఎల్లెక్షను బోర్డువారిచే నిలుపబడిన వారు 24 గురును, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నిలుపబడినవారు 12 గురును, యిండి కెం డెంటు పక్షమువారు 6 గురును, పోటీలేకుండ 60 10 మంది మహమ్మదీయేతరులను 15 మంది మహమ్మదీయులను ఎన్నుకొనబడిరి. దేశబంధుదాసుగారి సోచరియగు శ్రీమతి ఊర్మిభాద్రాబేగారును మరియొక స్త్రీ మణియూను గూడ నోడిపోయిరి. కాన్సిలరులందరిలోను మిక్కిలి దీర్ఘకాలమునుండి కాన్సిలరుగా నుండుచున్న రాయబహదరు రామతరణి లెనగ్గీరా రెన్నుకొనబడిరి ఎల్లెక్షనుబోర్డువారు నిలుపలేటైనవారిలో నృపేంద్రనాథ బాసుగారును, బి. ఎన్. సాస్యలుగారికి కుడిభుజమునదగిన ఏ. ఎన్. మల్లికుగారును గూడ నోడిపోయిరి. మహమ్మదీయేతర స్థానములు 48 లోను 41 స్థానములకు కాంగ్రెసువారే యెన్నుకొనబడిరి. తక్కిన 7 స్థానములలోను గూడ ముస్లరు వలనగు త్వరలోనే కాంగ్రెసు ముగ్ధులు సంఘమున చేరెదరు. మహమ్మదీయులలో కనీసము తదియందయైన నీసంఘముతో చేరెదరు. 43 మంది యంక కాంగ్రెసువారి సంఖ్య ప్రబలముగను గాన నీసారిగూడ కత్తా కార్యరేషనుసభలో కాంగ్రెసువారి సంఖ్యయే హెచ్చుగా నుండగలదు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

పల్లాడం సంజీవరావుగారి ప్లాటుకచ్చేరి

తిరువల్లికేణ్డీలోనున్న ఉత్తరాద మరమున శ్రీ సత్యజ్ఞానమందిరనిర్మాణార్థము రేపు (19-3-27) శనివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు తిరువల్లికేణ్డీలో తులసింగ పెరుమాళు కోవెలవీధిలో 4వ సంబర గృహమున పల్లాడం సంజీవరావుగారి ప్లాటుకచ్చేరి జరుగును. బాలకృష్ణయ్యగారు ఫీల్డేవేలునాయకురంగారు మృదంగం.

పాట్నూ, మార్చి 17:— లజపతిరాయిగారు అఖిల భారత ఆచ్యతోదర మహాసభాధ్యక్షత నంగీకరించిరి. శ్రీయత రాజాకిశోరగారు ఆగ్రహ సంఘాధ్యక్షులు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

లాహోరు, మార్చి 16:—పంజాబురాష్ట్ర మహమ్మదీయసంఘమువారు బారీసాలు న్యాయాధికారి తుఫాకులల్లింపుటను నిరసించి విచారణచేయుట కొక ఉపసంఘ నియమింపవలసినదని గోరిరి. (అ. ప్రెస్.)

బొంబాయి, మార్చి 16:—మున్షిఫ్ జేబాగముపై నుమరాల్లిపక్షమున తెచ్చినదావాకొటిజేసి చుట్టపట్టెత్తి ఆమెతదనంతరముగాని రాదని న్యాయవాదులు తీర్పుదేశి

మహాత్ముడు : సర్వత్ర వాలా

శ్రీ పత్రిక

సర్వత్ర వాలాగారు గాంధీమహాత్మునికి వ్రాసిన బహిరంగ లేఖలోని విషయములకు, జవాబు చెప్పటకు లభింపజేయుచున్నాము. సర్వత్ర వాలాగారు మహాత్ముని దృక్పథమును ఏ మాత్రము అర్థము చేసికొనలేదని, వెనుక నూచించి యుంటిని. డిప్లీలో నుపన్యసించుచు, దేశభక్తి యనునది మధ్యపానమునంటిదనియు, మానవులలో పెరిగిన అంతర్జాతీయ ప్రేమములకును, సంగ్రామములకును నిదియే కారణమనియు, సర్వత్ర వాలాగారు వెలిబుచ్చిరి. ఎట్టి మంచినయినను, అసమర్థులు చేపట్టి చెడుక్రింద పరిణమింప జేయవచ్చును. యూరపునందు దేశభక్తి మేరుతో అనేక ఘోరకార్యములు జరిగినమాట నిజమే. తుదకివి యూరపియను సంగ్రామమునకు దారిజూపెను. ఇటులనే హిందూదేశమున మతములు ద్వేషమునకును పోరాటములకును దారిజూపుచున్నవి. అంత మాత్రముచే దేశభక్తిగాని, మతముగాని, త్యాజ్యమగునా? వాని దర్శించియోగమును మానవలయునే గాని, వాని ననలే విడనాడ వీలులేదు. తమ దేశమును ప్రేమించనివారెవరు? స్వస్థానవేష మేదులపై ప్రేమ మానవులయం దంతర్గతమై యున్నది. కీసని నద్వినయోగవరచుచో, మానవ గుణమునకది దారిజూపుచుగాని, మానవవివాశమునకు గాదు. దేశభక్తిపై నాధారపడు లోకశ్రేయోభిలాషయే, స్థిరమగు మేలునర్పగలదు. త్రాడు బొంగరములేక ఆకాశములో నిలిచియుండజి అంతర్జాతీయభావమునకు స్థిరమగు నునికి ఏ మూలనుండును? స్వార్థచింతను పురికొల్పుచు, ఆస్యజాతుల ద్వేషమునకు తావిచ్చెడిదేశభక్తి, దేశభక్తిగాదనియు, నిజమగు దేశభక్తి ప్రేమను పురికొల్పి మానవుల నున్నతపథమునకు దెచ్చునని యజాపుటకే, గాంధీమహాత్ముడు ప్రాచీనమార్గ మవలంబించి ప్రపంచమునకు నూతన పాఠమును గోధింప బూనియున్నాడు.

అందుచే, సర్వత్ర వాలాగారు మానవాభ్యుదయమున కెంతగ నభిలషించుచున్నారో, గాంధీ మహాత్ముడును అంతగ నభిలషించుచునేయున్నాడు. వాలాగారు దేశభక్తిని, జాతీయభావమును, సామ్రాజ్యదాయములను తుడిచివైచి మానవ యమును చేకూర్చు దలచియుండ, గాంధీమహాత్ముడుగ వీనినహాయముతోనే ఉన్నతాదర్శము చేరదలచెను. సర్వత్ర వాలాగారు తమ గమ్యమునకు చేరుటకు, ఆధునిక పాశ్చాత్యపద్ధతుల

నవలంబించి గోరుచు కేవల భౌతికసాధనలను చేపట్టి, గాంధీమహాత్ముడు ధర్మమార్గముల నవలంబించి సత్యమును అహింసను అనుసరించి, ఆధ్యాత్మికమార్గపు ఉత్కృష్టతను చాటుచున్నాడు. భౌతికమును ఆధ్యాత్మికమునకు లోనుజేయుట, మహాత్ముని సంకల్పము. ఆకారణముచేతనే ఉభయుల గమ్యస్థాన మొక్కచోయే యున్నను, ఉత్తరార్ధమమున నొకరును దక్షిణార్ధమమున నొకరును నిలిచి యున్నట్లు, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు. సర్వత్ర వాలాగారు దెలిపెడి సంగతులు నిరాధారములనియు, కాలపాతములనియు మహాత్మునకు గనుపట్టెను. ఆధునిక నాగరికము, మానవుల వాంఛలను పెంపొందించుచున్నది. కోర్కెలు పెరిగిన కొలదియు, నాగరికపరిమాణముగూడ పెరుగుచున్నది. పాశ్చాత్యప్రముఖులు భావించుచున్నారు. నాగరికపరిమాణము పెరుగుకొలదియు, మానవునకు శరీరస్వాస్థ్యమునకు గానలసినకొలదియు, యంత్రములును బెరుగుచుండవలయును. సర్వత్ర వాలాగా రిట్టి యూహనేబలపరచు చున్నారు. హిందూదేశమునగూడ యంత్రమయము గావించి, పాశ్చాత్యులు జీవించుచున్న భారతీయులును జీవింప గోరుచున్నారు. కాని, యంత్రములమూలమున గలుగు ధనికుల కార్మికుల సంఘర్షణము మాత్రము వీరికి ననికరాదు. కార్మికులు వెట్టుబడిదార్లమధ్య గల తారతమ్యము లంతరింపవలయుననివీరు వాంఛించుచున్నారు. పాశ్చాత్య పారిశ్రామిక పద్ధతుల నవలంబించు సంతకరకు, నిట్టి కోర్కె నెరవేరజాలదు. గాంధీమహాత్ముడందుచేతనే, మానవుల కోర్కెలను కృత్రిమముగ బెంచవలదనియు, యంత్రములకు మానవులను దాసులను జేయవలదనియు కోరుచున్నాడు. గృహపరిశ్రమలను నెలకొల్పుచో, ఎవరికి వారే యజమానులు, ఎవరికి వారే కార్మికులుగదురు. కార్మికుల స్వాతంత్ర్య మవ్వడుగాని సిద్ధింపదు. గృహపరిశ్రమలకు గానలసిన యంత్రములు మానవుని పశమం దుండునుగాని, వానిపై రాజ్యముచేయజాలవు. ఆకారణముచేతనే, పెద్ద యంత్రములను పెంచి, కోర్కెలను సృష్టిజేసికొను కొను కొలదియు, గమ్యస్థానము జేరుట దుర్లభమని, మహాత్ముడు మరియొకమారు తేటపరచుచున్నాడు.

యంత్రములమూలమున, కాలమును తగ్గింపవచ్చును. దూరశ్రవణము గావించవచ్చును. దూరము దగ్గరయను భేదము చాలవరకు దొలగిపోవచ్చును. ప్రపంచపు నలుదెసలను జరుగు సంగతులను త్రుటి కాలమున గ్రహింపవచ్చును. ఇంతయేల? వేలకొలది మైళ్ల దూరమున జరిగెడిసంగతులను వినుటయగాక చూచుటకు గూడ వీలుగు యంత్రములు బయలుదేరినవి. భూమ్యాకాశములమధ్య గల యంతరము గూడ తొలగవచ్చును. కొంతకాలమునకు అంగారక గ్రహముజేరు ప్రయత్నములు గూడ సఫలముగావచ్చును. ఇంత యభివృద్ధి చేకూరినను, శారీరిక శక్తులన్ని పెరిగినను, ఆత్మాభివృద్ధి గలుగుచున్నదా? మానవులలో పరస్పరప్రేమ పెరుగుచున్నదా? దురాశ తగ్గినా? తోడిమానవునిపై ద్వేషము తగ్గలేదు, దురాశ తొలగలేదు. యంత్రాభివృద్ధిలేని నాటికన్న పిమ్మట సద్గుణము లధికమగుటలేదు. స్వార్థత్యాగము విస్తరింపలేదు. బుద్ధుడు, క్రీస్తు జనించిన నాటికి ఇప్పటియంత్రములు లేవు. అయి

నను ఇప్పటికిని ఆయామతములవారికి వెనుకటి యాదర్శమును చేరుట నుస్సాధ్య మగుచున్నది. అందుచే ఆధునిక నాగరిక ప్రయోజనమునకు హద్దులు గలవని గుర్తింపవలయును. గాంధీమహాత్ముడు అట్టి హద్దులను గుర్తించెను. సర్వత్ర వాలాగారు వీనిని గుర్తించక, ఆధునిక నాగరికము వెంట హిందూదేశము బరగిడనందులకు నిందించుచున్నారు. భౌతికనాగరికమును ఆధ్యాత్మికనాగరికము తప్పక జయించునని విశ్వాసముండుటచేతనే, గాంధీ మహాత్ముడు మోటుమార్గములని దలంపబడు త్రోవనే ద్రోక్తుచున్నాడు. నిరుత్సాహమునకు లోనగుట లేదు.

సర్వత్ర వాలాగారు మహాత్ము నే తీరున నయినను నిరసింపవలయునని తలంపుతో, ఇటుల బహిరంగ లేఖను వ్రాసినట్లు తలంపగూడదు. మహాత్ముని దృక్పథమును గ్రహింపక, సామాన్య దృష్టితో వారి యుద్యమమును చూచుటచేతనే, అయ్యది విపరీతముగ గనుపట్టెను. అందుచే, అపోహలు తొలగినపిమ్మట ఉభయులును ఏకాభిప్రాయు లగుదు రను నమ్మకము మహాత్మునకు గలదు. ధనికులకును బీదలకును మధ్య గల తారతమ్యమును తగ్గించుటకు మహాత్ముడు ప్రయత్నించుచున్నను, ద్వేషముమూలమున తనప్రయత్నమును మహాత్ముడు సాధింపదలచు కొనలేదు. దక్షిణాఫ్రికాలో నుపయోగించిన సత్యాగ్రహ సాధనమునే వీరు హిందూదేశమునగూడ యపయోగించుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో వీరు ప్రారంభించిన ఉద్యమము విఫలమయ్యెనని తలంప జనదు. స్వేచ్ఛగాంధీ ఒడంబడిక ప్రథమవిజయ మయ్యెను. నేడు దక్షిణాఫ్రికాతో జరిగిన ఒడంబడికకు అదియే మూలహేతువయ్యెను. అటులనే హిందూదేశము నందు గూడ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన స్వేచ్ఛ ప్రవర్ధనమే, నేడు అన్ని శాఖలందును వ్యాపించుచున్నది. తమపై తా మాధారపడుట ఎంత యవసరమో ప్రజలు మెల్లమెల్లన గ్రహించుచున్నారు. కద్దరు విషయమయిన సర్వత్ర వాలాగారు గావించిన విమర్శనములను, మహాత్ముడు అతిసులభముగ ఖండించెను. కద్దరు నిరాడంబరపు జీవితమునకు చిహ్నమనియు, బీదలపాలిటి కదికల్పు తరువనియు, మహాత్ముడు చూపగలిగెను. కాలక్రమమున ధనికులకు వలయు సున్నితమగు వస్త్రములు గూడ కద్దరులోనే తయారగునని మహాత్మునకు నమ్మకముగలదు. అట్టియూశకు నేడు తావుగలదు. కొండొకపరి, డక్కామస్లినులను తయారుజేసి, పాశ్చాత్యదేశములందలి రారాజుల గృహములను వానిచే నింపగల్గిన భారతభూమి, నేడుమాత్రము నాజుకుబట్టలను తయారుచేయజాలదా? కొంచెము ఓరిమి యుండవలెను. మున్నుండుగ విదేశవస్త్రములతో బనిలేకుండ, ఎల్లరకును ముతుకవస్త్రముల నయినను సమకూర్చగల స్థితిని, హిందూదేశము గాంచవలయును. ఆర్థికదాస్యము తొలగి స్వేచ్ఛ పాలనము చేరువకు వచ్చుకొలదియు, వస్త్రనిర్మాణమునందు హిందూదేశము తన సహజశక్తిపై పుణ్యము జూపకమానదు. ప్రస్తుతము బీదలకు కద్దరు కొలదిద్రవ్యము నొసగినను, కొంతకాలమునకు విశేషద్రవ్య మొసగగలదు. సర్వత్ర వాలాగారు తన దృష్టిని కేవల నగరరాజములపై నిలిపి ప్రయోజనము లేదనియు, నిజమగు దేశము గామములలోనే గల

దనియు, మహాత్మాజ్ఞాపకమునకు దెచ్చుచున్నాడు. గాంధీమహాత్మాడు తన ప్రతిపక్షుల ప్రేమకు పాత్రులగుట సక్ల త్ వాలాగారి కాశ్చర్యముగ దోచినను, ఇయ్యది అహింసాసభావమే యనియు, అహింసాధర్మము శత్రుత్వమును తొలగించుననియు, తాను పాశ్చాత్యనాగరికమును నిరసించుచున్నను పాశ్చాత్యమిత్రులసంఖ్య అతిశయించుచున్నదనియు, మహాత్మాడు చెలుపుటచే, వారవలంబించు పద్ధతులయొక్క విలువను గ్రహింపవచ్చును. మహాత్మాని ప్రతిభ అంత రించెనని తలంచుట ప్రమాదము. మహాత్మాని నాయకత్వమునకు నేడున్నంత యవసరము ఇదివరకెన్నడును ఏర్పడలేదు. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు మహాత్మాడు తిరిగి నాయకస్థానము వహింప వాంఛించుచున్నారు. పలువురిటులనే భావించుచున్నారు. కేవల శాసనసభలను నమ్ముకొని దేశము ముందుకు నడచుట దుర్లభమని నానాటికి విదితమైనది. ప్రజలస్వశక్తిని పెంపుజేయుట ముఖ్యవసరమని తేలినది. నిర్మాణకార్యక్రమమొత్త ముఖ్యమో చెలువనక్కరలేదు. దీనిని కొనసాగించుటకు మహాత్మానికన్నను సమర్థుడింకాకడు గనపింపడు. సక్లత్ వాలాగారు తమ అపార సామర్థ్యమును, వక్తృత్వ శక్తిని మహాత్మాని ప్రతిఘటించుటకు గాక, వారి సత్ప్రయత్నములకు చేమూత నొసగుటకై వినియోగించుగాక!

బొంబాయి: ల్యాండు రివిన్యూ

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు నియమించిన ల్యాండు రివిన్యూ కమిటీవారు, గాంధీ వింధిన సిఫార్సుల నిదివరకు వినరించియుంటిమి. నిన్నటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో, కమిటీవారి సూచనలను ఆచరణలోకి దేవలయునని, రా. బ. కలేగా రొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. వానిలో రెంటినిగూర్చి శాసనసభ్యులు నొక్కొక్కరించిరి. ల్యాండు రివిన్యూను నిర్ణయించు ప్రభుత్వ వ్యవసాయపు ఖర్చులు పోను మిగిలెడి రాదాయమునే సరకు గైకొనవలయును. రెండవ ప్రజాప్రతినిధు లధికముగ గల సలహాసంఘమువారు రివిన్యూ హాచనలను విచారించవలయునని, బీవారి సిఫార్సులు గోరెను. సలహా సంఘము ఏర్పాటులను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపని, శాసనసభవారి యంగీకారము లేనిది సెటిల్ ఏర్పాటును ప్రభుత్వమువారు గాంధీపగూడ ఖర్చులలో గలదు. అంత్యనిర్ణయము శాసనసభగవడెను. నిన్నటిదినము వాదించిన ప్రజాప్రతినిధు శాశ్వతపు సెటిల్ మెంటు నేర్పరుపవలయును, రివిన్యూను వ్యవసాయపు లాభములలో నుంచి నొకమాత్రం నిర్ణయింపవలయునని శాశ్వతపు ఏర్పాటునంగీకరింపనియెడల కవి ప్రైమాచన నయినను అమలులోనికి దేవలయు గోరిరి. తుదకు కలేగారి తీర్మానంబాయి శాసనసభవారిచే నంగీకరింపెను. శాసనసభకే నిర్ణయాధికారమొలయునని, మదరాసు శాసనసభ సెటిల్మెంట్ గోరియుండిరి. ఈ విషయము సప్రసంగంపట్టుదల గలదో చెలువనక్కరలేదు. మెంటులబాధలను సహింపలేక ప్రజలల్లాడు. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు

శాసనసభ తీర్మానమును కొనసాగించెదరా? లేనియెడల, వ్యవసాయవిచారణసంఘమువా ఖర్చును చేసెడి యార్భాటములు ప్రజల సేమాత్రము రక్షింప జాలవు.

కలకత్తా కార్పరేషను ఎన్నికలు :

కలకత్తా కార్పరేషను విజయము కలకత్తా కార్పరేషను ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్షమునకు గలిగిన విజయము గాంచిన, కాంగ్రెసు సంస్థపై ప్రజలకష్టపడిన ఎంతటియభిమానము గలదో యూహింపవచ్చును. నలువది మహమ్మదీయేతర స్థానములలో 41 స్థానములు కాంగ్రెసువారివశమయ్యెను. మిగిలిన ఏడింటిలో నల్లరు కాంగ్రెసుపక్షమున జేరవచ్చునని సూచించబడెను. మహమ్మదీయులలో తొమ్మిదిమంది కాంగ్రెసువారితో గలసి పనిజేయవచ్చునట. నలువదిముగ్గురున్నచో, అధిక సంఖ్యాకు లగుదురుగాన, కలకత్తాకార్పరేషనులో మరల కాంగ్రెసు మెజారిటీ యుండగలదు. దురదృష్టవశమున కలకత్తాలో కాంగ్రెసుప్రముఖుల మధ్య మనఃస్ఫర్ష లేర్పడినవి. కీర్తిశేఖరుగ జేబంధుదాసు గారు అభ్యర్థులుగ నున్న సమయమున వ్యాపించిన ఉత్సాహాదర్శములు నేడు మరుగయినవి. ఐకమత్య విహీనత వలన, కాంగ్రెసు ఉద్యమము చులకన యయినది. అఖిభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు స్థాపించిన ఎన్నికల బోర్డువారు కొందరను, రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారు కొందరను అభ్యర్థులుగ పేర్కొనుటయు, ఉభయుల మధ్య పోటీజరుగుటయు శోచనీయములు. రెండు కాంగ్రెసుసంఘము లేర్పడి పనిచేయుటవలన ఎంత నష్టము గలదో చెలువనక్కరలేదు. ఇక నయినను కాంగ్రెసు సభ్యు లందరును స్వశక్తిగతభేదముల నావలనంచి దేశక్షేమమును యోచించి, కలసి పాటుబడుట వివేకము. కాంగ్రెసుబలము ఖీనించుటచే, ఆధికారవర్గమునకు మరింత యాసభావము గలిగినది. కాంగ్రెసుపక్షము రానురాను తన ఆశయములను మరచి ప్రవర్తించుచున్నది. ప్రజల యుత్సాహము చల్లారుచున్నది. ఇట్టి దుస్థితిని తొలగింపనిచో, కాంగ్రెసు తన ప్రతిష్ఠను కోల్పోవజాలదు.

పార్లమెంటుకు ఎన్నికలు జరుగునా?

చీనాప్రశ్నపై బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభకు త్వరలో ఎన్నికలు జరుగవచ్చునని, డెయిలీ హెరల్డు ప్రతిక యూహించుచున్నది. ఇట్టియూహ నిరాధారము కాదని, ఇటీవల జరిగిన తాత్కాలికపు ఎన్నికలు తేటపరచుచున్నవి. హాడ్ కాన్స్టె అనువారు లేబరు పక్షమునుండి విడిపోవుటచే, వీరిస్థానమునకు మరల ఎన్నికలు జరిగెను. జార్జి అజెక్సుగారు లేబరు పక్ష సభ్యులుగ నిలిచిరి. వీరిరువురును చీనాప్రశ్న గూర్చియే వివాదపడిరి. చీనాలో బ్రిటీషువారవలంబించుచున్న ఇంపీరియల్ విధానమును లేబరుపక్షమువారు నిరసించుచున్నారు. మరియొక స్థానము ఖాళీయగుటకు వెడ్జివుడ్డు బెన్నుగారు లేబరు పక్షమున జేరుటయే కారణమయ్యెను. ఇక్కడను లేబరు అభ్యర్థికిని కన్సర్వేటివు అభ్యర్థికిని చీనా ప్రశ్నయే వివాదకారణ మయ్యెను. ఆసియాజాతుల స్వాతంత్ర్యమునకు చీనాలో నవలంబించెడి పద్ధతులు భంగకరములని లేబరు అభ్యర్థి చూపెను. ఈవివాదమిం

కను బెరుగుచో, జనరల్ ఎన్నికలు రాకతప్పదు. కన్సర్వేటివుపక్షమువారు కార్మికసమస్యను పరిష్కరింపజాలక బోయిరి. బాగ్లసమస్య విషయమున అక్రమముగ ప్రవర్తించి, అంతరంగిక సమస్యలను వీరు నిర్వహింపలేకబోయిరి. విదేశసమస్యల గాంచిన, చీనావిషయమున వీరవలంబించిన వైఖరి, మిగుల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. హైందవ సమస్యవిషయమున వీరు చూపెడి దృష్టిపథమును గూర్చి ప్రత్యేకముగ వ్యాఖ్యానముజేయ బనిలేక. ఇట్టి సందర్భములలో కన్సర్వేటివు పరిపాలనతో బ్రిటీషుప్రజలకు వినువెత్తుట సహజమే గద!

పైవ్యవ్యయము : తగ్గింపవీలులేదా?

పైవ్యవ్యయమునందు ఒకరూపాయి నయినను తగ్గింప వీలులేదనియు, పైనికులలో నొక్కరి నయినను తగ్గింపవీలులేదనియు, పైవ్యాధిపతిగా రింతకు పూర్వము వాక్రుచ్చియుండిరి. ఇంచితేపు కమిటీ సూచనలు గొంతెక్కుకోర్కొని చాటిరి. అటులగుచో, చీనాకు పైనికులనెట్లు పంపగల్గిరి, పండిత మోతీలాల్ నైహూగా రడిగిరి. ఇందుకు జవాబు చెప్పుచు, హిందూదేశమునం దవసరముగవో చీనాలోని పైనికులను మరల తీసికొని రావచ్చునని, బ్లాక్టుగారు జవాబుచెప్పిరి గాని, ఇది ఏమాత్రము సమంజసముగ దోచదు. ఇంతియగాక, ఒక్క మనిషినిగాని ఒక్కరూపాయిని గాని తగ్గింపవీలులేదను వాదమును తాము అంగీకరింపజాలమని బ్లాక్టుగారు లుకుటబట్టి నిజమేమియో గ్రహింపవచ్చును. తమకును పైవ్యాధిపతికిని మధ్య గల భేదాభిప్రాయమును బ్లాక్టుగారు బహిరంగపరుచుట కిష్టపడరట. దీనిని బట్టి గ్రహింపదగినవిషయ మేమి? అధికారులు మనఃస్ఫూర్తిగ పలచెట్టుచో, పైవ్యవ్యయమును తగ్గింపగలరనియే గద! దేశము శాంతిముగ నున్న యాసమయమున, భారతశాసనసభవారి నోటును గమనించుచున్న పైవ్యవ్యయమును ఏబదికోట్లకు తగ్గించుట వివేకము.

మైసూరులో ఎన్నికలు

మైసూరు రాయలు ఎలెక్ట్రిసిటీ లెజిస్లేటివు కౌన్సిలును సభ్యుల ఎన్నికలు ఈవెల 13 తేదీన జరిగినవి. కౌన్సిలు సభకు మైసూరునగర ప్రతినిధిగ ఏ. కృష్ణారావుగారు ఎన్నుకోబడిరి. అలెక్ట్రిసిటీ యం. వెంకటకృష్ణయ్యగారును, పి. శీతారామయ్యగారును, యం. రామస్వామిగారును, డాక్టరు పి. యస్. రామస్వామి అయ్యంగారును ఎన్నుకోబడిరి. పి. వరసింహయ్యగారు యస్. కృష్ణస్వామి రావుగారు సేనానందయ్యగారు మైసూరు తాలూకా ప్రతినిధులుగా ఎలెక్ట్రిసిటీకు ఎన్నుకోబడిరి. ఇరువురును జ్యేష్ఠుపాక్షీనాకి? రెయెత్తుకొన పరాధిపమైనది. వారిపాక్షీలో ఒక్కరును ఎన్నుకో. మైసూరు స్టేట్స్ నియోజకవర్గము తరఫున భావ్యంగారు ఎలెక్ట్రిసిటీ ఎన్నుకోబడిరి.

హూరు, మార్చి 16 :—హూరు కాన్వేన్షన్లు మరొకాన్వేన్షన్లు ఒకేసమయమున 14 రూపాయల పోనందులకు వ్యాగూధికారి హెడ్క్రానిచ్చేటటును 2 సెలెల! వరకము విధించిరి. హూరుపై రెండవముద్దాబుని చేసిరి.

కలకత్తా, మార్చి 17:—పక్షిజాప్రీకాలో క్రిం: మమ్మిన 750 వేల పౌనుల బంగారమును ఈవార మమ్మినేలపానుల బంగారమును భారతదేశము ఎనకిని తెలియకొనియండవచ్చునని. పైవాస్తలు ప్రైమ్మ పత్రిక యున్నది. (ప్రీ) సెన

బ్రిటిష్ సాకాదళము

ఇంగ్లండుపరిశీతము

రుగ్బీ, మార్చి 15:—కామన్వెల్త్ లో నపుకాదళ మదించు ప్రవేశబెట్టును 1925 జూలైలో ఈసభనా రంగీకరించిన విధానమునే మేము సానియరున్నారమనిరి. బ్రిటిష్ సాకాదళము ఆకార్యక్రమము కొన్ని సంవత్సరములను సాగనలసి పదేవ్యయమును తగ్గించవలెనన్న. ఆవిధానమును త్రికరణ కుడిగ రికార్డెర్పితిమి. అనుకొన్న దానికంటె ఎక్కువగ తమప్రయత్నములు కలిపించినవనిరి.

1925 లో 471000 పానులను మిగిల్చిరి. దానితో క్రొత్తనపుకలను నిర్మించిరి. 1925 కంటె 1926 లో 2400000 పానులు తక్కువ మదింపువేయబడినవి. క్రొత్త నపుకానిర్మాణమును ధరించుటకైగాక 2500000 పానులను మిగిల్చిరి. బొగ్గసమ్మేత ఇచ్చిన 3250000 వపునలను ఖర్చు పెట్టినేలేదు. మరల డీనిని కోశాగారమున కేర్పెదరు. ఈ సంవత్సరము తక్కువమొత్తము ఏర్పరుచుట చాలకష్టము. అని వాద్యమును కొంతిగర్చు తలపెడినది. నిర్మాణవ్యయములో 900000 పానులు ఎక్కువయినవి.

చీనాకు నపుకలను బంపుటకు 125000 పానులను తక్కువేసిరి. ఆసాముతో అంతయు సరిపోవునని యభిప్రాయము గారు. కాని చీనాలో చాలకాలముండ నవసరము గన్పించదని యభిప్రాయము. నిరుడుకంటె ఈ సంవత్సరము 2000000 పానులు ఎక్కువగా గావలెను. డీనిని సరియిస్తుటకు కొంతసామును వ్యయమును దగ్గించి మిగిల్చునని యున్నది. అదియే ఇప్పుడేర్పడిన కష్టము.

అంతములలో 150,000 పానులు మిగిలినవి. అహారము సమస్తముగా 200000 పానులు మిగిలినవి.

సింకపూరు నపుకాశయమునకు మలేరాజ్యమువారు అయిదు వాయిదాలుగా 2000000 పానులనిచ్చిరి. ఈ సంవత్సరము నపుకాదళ కాఖబాదు 570000 పానులు ఇవ్వవలసి గావెను. కంట్రాక్టుపనిలో 400000 పానులు మిగులును.

అందుచే నిరుడుకంటె 100000 నపుకలు తక్కువగ పుడింపు ప్రవేశబెట్టగగిరి. అదియే గొప్ప సంకతి. ముగ్ధము నకు పూర్వమున్న ధరల ప్రకారము 50000000 పానులు 34000000 పానులకు సమానమగును. 1914 లో యుద్ధమునకు పూర్వము అసలు మదింపులు 51500000 పానులు.

సాకాదళ సమస్యలలో పాల్గొనుటకును, జాగ్రత్త పరిచి ఆలోచించుటకును అధినివేత డిమినియను ప్రతినిధులకు యవకాశము నిచ్చితిమి. సామ్రాజ్యభాగములు ఎన్నియో ఎంతయో చెల్లమును సమర్పించినవి, సాకాదళవ్యయమునకు. ఇది చరకిచ్చినవారు మరింతఇచ్చెదరు. సామ్రాజ్యమందున్న ఇతర రాజ్యము లేమిజేయవలెనో ఆజ్ఞాపించుటమాపనిగాదు. వారందరు తమవాగ్దాతను వారుగర్హించిననే యభిప్రాయము. ఈ కారణము ధరించుటకు వారికి తోచినటుల వారే ముందంజ

గారు సాకాశయవ్యయముగూడ తగ్గినది. 3000 పానులు మొదలు అంచనావేసిరి. దానిని 500,000 పానులకు తగ్గించిరి. ఇందులో క్రొత్తగ తయారయిన సాకాశయఖర్చులేదు. డినికంతకును మలేట్టును 2000000 పానులను హంకాంగు 250,000 పానులను 2. బ్రిటిష్ వా రీయవలసినది 43500 పానులు.

కాకాదళ నిర్ణయమునుగూర్చి ఇతరభాతులు ఆలోచించుటకైగాదు మాచించిన సభతమకు ముతదనిరి బ్రిటిష్ సాకాదళము. మాసాకాదళమునకును, కాదళములకును వ్యత్యాసమున్నది. ఇతరదేశములలో గమము సాకాదళము నుంచవలెను, వర్తకముచెడతం పాడవలెను. వర్తకపురాగ్ధములను గాపాడుచుండువలెను విశ్రద్ధము. మేము సగర్వముగ నిర్వహించితిరవలెను.

నేను వేరుత్రోవ తొక్కినందులకు ఈ సభవారు మన్నించరని చెలియునుగాని నాయుధికారమును నేనన్నిప్రకారము సాకాదళము లేకున్న నిర్వహించబాలను. అట్లని సాకాదళనిర్ణయసభ యనవసరమువాదము గాను. ఈ సభ జముప్రదముగావలెనన్న సభకేతెంచుప్రభుత్వమువారు నిష్కాపట్యముగఒకరితోనొకరు మాట్లాడి లేమి కంటవకగావలెనో చెలుపుకొనవలెను. అపుడు ఎవరివేయములువారివే. ఒకరితోనొకరికి సమానత్వము కాన్పించదని నేలను. మానంగతిగూడ అట్టిదనేవారు గ్రహించవలెను. ఇట్టి ప్రాంతప్రభుత్వము వారు మరల ఈ విషయమును ఆలోచించెదరు గాక. సుహృద్భావముతోను లోకజ్ఞానముతోను అందరూ సమావేశమునకువచ్చెదరుగాక. ఒకవేళ కలియలేకున్నను, ఒకరియభిప్రాయమును ఒకరు జెప్పుకొన్నను లాభమేయుండుననిరి.

జపాను భూకంపము

నవంబరు

టోక్యో, మార్చి 15:—భూకంపముచే 3274 మంది చనిపోయిరి. 6734 క్షతగాత్యులైరి. ఉన్న జనసంఖ్య అంతలోను నూటికి 17½ చొప్పున చనిపోయిరి. నూటికి 83 వంతులు భవనములు నాశనమైనవనియు కొన్ని కొంచెముగానే పాడైనవనియు చెలుపుచున్నారు. 1859 ఫాల్గూణి లిండులో గలపు. ముఖ్యముగ మినియాములో గొప్పదెబ్బగల్గెను. ఇచట 1500 మంది చనిపోయిరి. ఉన్న జనులలో నూటికి 30 మంది చొప్పున చనిపోయిరట. 100000000 ఎన్నుల (నాణెములు) నష్టముచచ్చెననిరి.

చీనా మండగము

స్తాండర్డు చమురుకంటె సాకాను బట్టుకొనుట పికింగు, మార్చి 15:—నేడు చీనానైనికులు వ్రహ్మా తగ్గర స్తాండర్డు చమురుకంటె సాకాను బట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని యున్న టెడ్ స్టేట్సు డెప్ట్రీయరు సాక అడ్డుపడి విడిపించెను.

ఈవిషయమై విచారణ సల్పవలెనని ఆమెరికను రాయబారి కబురంచెను.

సామ్రాజ్య వాయువాంతాప్రచారము

రుగ్బీ, మార్చి 14:—ప్రత్యక్షముగ ఆస్ట్రేలియాతో గ్రేటు బ్రిటను నుండి మాట్లాడుటకు వాయువాంతాప్రచారమును సల్పుచున్నారు. బీమున్టేషనుపద్ధతి నెగ్గుచున్నది.

ఇండియా, డక్షిణ ఆఫ్రికాలతోగూడ కలుపుటకు త్వరలోనే పూనుకొనెదరు. న్యూయార్కు, డక్షిణ ఆమెరికా స్టేషనులనుగూడ గట్టుచున్నారు.

ఇంగ్లండులో యువకులను, వృద్ధులనుగూడ విమానముల నడుపుటలో తరిగ్గిదుకేయుచున్నారు.

బెలియం సరిహద్దు

క్యాంటన్సు జర్మనీ కీయదు

లండన్, మార్చి 15:—బెలియముకు చెల్నాయిల్సు ఒడంబడికప్రకారమిచ్చిన క్యాంటన్సును జర్మనీమరల ఇచ్చివేయవలెనని గోరుచున్నదిగాని జర్మనీ ఆశ దెబ్బయము ప్రధానమంత్రి పీలులేదనుటచే అడియాశలేనవి. మార్చిని కంటెనే పెట్టుబడిని తగ్గించుటకు నిశ్చయించిరి.

సాకాదళమును తగ్గించుసభ

పరాసులనహాకారము ప్రాయశః కుదరదు

పార్లమెంట్, మార్చి 15:—పరాసులు సాకాదళ నిర్ణయ సభకు మాల్టిగారి రెండవ ఆహ్వానమునకుగూడ తమప్రతినిధిని బంపరనే అధికారబంధుడు అనుకొనుచున్నారు. చర్చలో ఫ్రెంచి సాకాదళములుగూడ వచ్చును. కనుక ఫ్రెంచిప్రతినిధి అక్కటయన్నచో ఊరకాన బుదిపుట్టుదు. బదులు జెప్పవలసి వస్తుంది. కాని మాట్లాడుటకొనింపడే గాని జవాబు చెప్పగూడదు. ఈతంటాలన్నీ ఎందుకని పరాసులు తమప్రతినిధిని పంపరనే అందరూ అనుకొంటున్నారు. ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము వారేమి జవాబు బంపవలెనని దీర్ఘముగానే ఆలోచించారు. జవాబును 19 తేదీని బంపుతారు.

భారతదేశ సంస్కరణములు

1929 లోపుగ రాయలు కమిషను నేర్పరుచు మరతులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)
లండన్, మార్చి 17:—కామన్వెల్త్ లో చార్జీటునుగారికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు వింటర్ట్ ప్రభువిట్లు జెప్పెను. భారతదేశ సంస్కరణములను గూర్చి ఆలోచించుటకు 1929-లోపుగ రాయలు కమిషను నేర్పరుచు మరతును ఇదివరకే ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ చెలిసిరి. ఇండియాలో పరిస్థితులను ప్రభుత్వమువారు సదా కనిబెట్టుచున్నారు. ప్రభుత్వము వారేర్పరచిన పరిస్థితులున్నవని నచ్చునేని రాయలు కమిషను నియమించున దెపుడో ప్రకటించెదరు.

భారతదేశ పరిస్థితులు

(ప్రభువులనభిలో చర్చ-30 తేదీకి ఆపుజేయుట)

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)
లండన్, మార్చి 16:—28 తేదీని ప్రభువులసభలో భారతపరిస్థితులను చర్చించుటకు అలివియరు ప్రభువు తీర్మానమును బ్రకటిబెట్టెదననిరి. కాని 30 తేదీకి ఆపుజేసిరి

చీనాపరిస్థితులు

విదేశ ప్రతికూలప్రచారము

స్టాంకుచే, మార్చి 17:—పాపియటులేనిసా సాకలో 150 టన్నుల బొగ్గుక్రింద విదేశ ప్రతికూలప్రచార గ్రంథము లెన్నియో ఉన్నటు కప్పబడి. అందుచే ఆసాకను బట్టుకొనవలసి వచ్చెనట. రాజ్యాంగ సందేశములు రాజ్యాంగ యధికారపత్రములను వెంటకొనిపోలేదట స్టాంకుచేలోను ఆ చుట్టుప్రక్కల ఏమిచేయాలెనను విధానములున్నటు వారిదగ్గర. సాకలో ఉండవలసిన సిబ్బందికంటె ఎక్కువగ యుండిరట. ఇది చాల విపరీతముగ దొచెను ఏదో ప్రత్యేకముగ పనియున్నగాని ఇంతమంది యవసరములేదనుచున్నారు. గోస్పెర్లు అనుపేరుతో అందులో ఒకప్రత్యేక పయనము జేయుచుండెను ఆమె ఎవరో చెప్పవచ్చునని సారకరించెను. ఆమెదగ్గర సాపియటుకాగితము లెన్నియో దొరికినవి అందులో ఆమె పేరు బాలోడిను అని ఉన్నది వీరిదగ్గర పట్టువడిన కాగితములను గూర్చి చీనాకు రషియాకు రాయబారులు బరుగుచున్నయవి.

ఈసాకలో పట్టువడినవని చెప్పుచున్న కాగితములను శ్రేష్ట రషియను సైనికు లుంచెరిరి రషియా పికింగు ప్రభుత్వమునకు చెలిపెను. తంతిమూలముగ ఆకాకను బట్టుకొనుటకు సాకు ఈకాగితమును బెట్టిరినిరి. చీనానైన్యములో అట్టి యధికార నుంచుట తప్పని ఆకేపించుచున్నారు. తక్షణము ఆసాక సాకలో బట్టుకొన్నవారిని విడుదలజేయవలెననిరి.

ఉత్తరచీనాప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యాలయమువారు వియటు ఆక్షేపణలు విసోదముగను హాస్యాస్పదముగ నున్నయు, పోవియటులు తమప్రచారమునకు తమవలె జెప్పుటకుబదులు ఇంతమొండి ధైర్యముతో ఆక్షేపించుట ఆశ్చర్యగనున్నదనియు సైన్యాధికారులకు సాకనుపరిశీలించు యమున్నదనియు, స్యాంకింగు సైనిక కాసనముక్రింద యుం ఇట్లు పరిశీలించుట అనశ్యమనియు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి

ఆఫ్ఘను స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము

లండన్, మార్చి 15:—ఆఫ్ఘన్ రాయబారి కలయమున ఆఫ్ఘన్ స్వాతంత్ర్య దినోత్సవమును జరిపె మందిని పిలిచెను. వారందరు వచ్చిరి.

మూల్తా క్రొత్తగవర్నరు

మూల్తా, మార్చి 15:—లెఫ్టెనెంటు జనరలు డెకాకన్ గారు మూల్తా గవర్నరుగా సర్వాధికార చనిపోయినందున నియమింపబడిరి.

హ్యంగుపా రక్షక సైన్యము

(అంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతలంక)

హ్యంగుపా, మార్చి 17:—హ్యంగుపా బ్రిటిషు సేనా వ్యయముల కొరతకొరతగా మహ్యంపా బ్రిటిషు ప్రజలు భరించగలగలకొని కామన్సువలలో మరలయడగ ఆదాయపు సన్ననివయమై యుద్ధసమయమున దేశభక్తులగు బ్రిటిషు సంఘమువారు వాగ్దత్తమొనర్చి అందులో రాజ్యాంగవిషయములందు ముచే మానుకొంటిమనిరి. చర్చిలుగారు ఆదేశభక్తులనిపై సైనిక వ్యయమును భరించవలెనని యడుగరాచా యని కెన్సర్లీ గారిగడగ ఎంతమాత్రము విలులేదనిరి. చర్చిలుగారు ఇతరబ్రిటిషు ప్రజలకంటె వా రెక్కువగ వాదపడుచున్నారనిరి.

హ్యంగు బంధుబడిక

అమలులోనికి వచ్చుట

దర్శి, మార్చి 16:—దక్షిణ చీనా బాతీయ ప్రభుత్వముతో జేసికొన్న హ్యంగు బంధుబడిక నిన్న అమలులోనికి వచ్చెను. ప్రాతః పురపాలకసంఘము నెత్తివేసిరి.

క్రొత్త చీనా పురపాలకసంఘము నేర్పాటుచేయుటలో సార్వభౌముని ఉద్దేశపును తప్పక ఆచరించిరి. చీనా అధికారులు గూడ సుహృద్భావమును జూపిరి. విశ్వాసముతో ప్రవర్తించిరి.

నిన్న రేటు చేయవలసిన పన్నుల వసూలించుట, ఆర్థిక సంరక్షణ క్రొత్త మునిసిపాలిటీ కమిషనరులను గూర్చి ఆలోచించిరి. అంతయు వారికప్పగించిరి.

డిరెక్టరుల వాద్యతను గూడ వహించుటను ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. క్రొత్త చీనా మునిసిపలు కమిషనరులను ముగ్గురు బ్రిటిషు వ్యక్తులను నియమించిరి.

చీనా బాతీయ విదేశాంగమంత్రి పూచాంగు భరపాలకాధ్యక్షుని దైర్యధుగాను, ముగ్గురు చీనా వ్యక్తులను సభ్యులుగా నియమించిరి.

పూచాంగులో జరిగిన అల్లరులను చేప గారికి చెప్పి బ్రిటిషు ప్రజల ప్రాణమునకును, ఆస్తిని ప్రమాదమునకుండ చేయవలెనంటిమని చాంబర్లెనుగారు కామన్సువలలో చెప్పిరి. ప్రతిపూల బ్రిటిషు ప్రచారము నడచుటకు గూడ ఉత్సాహులను తొలినూలుచుగ బంధుబడిక వుంది.

హ్యంగుపా మిల్లులలో ఇంకను అడపాదడపా అల్లరులు జరుగుచునే యున్నవి. తాత్కాలికపు సమైక్య సాగుచునే యున్నవి. ప్రతిదినము జపాను చీనా మిల్లులలో 8 వేలమంది పనివాండ్లు సమైక్యజ్జిరి. 5000 మంది పనిలోనికి రావలెనని, కుంగీ, ఒరియంటలు మిల్లులలో. మొత్తము అన్ని పరిశ్రమలందును 15000 సమైక్యజ్జిరి. మిల్లులలో ఆందోళనలు తీవ్రముగ ప్రచారము నల్పుచున్నారు.

చాంగ్ నేనలు చెంగ్ నేనలు బట్టుకొనిరనుచున్నారు. హ్యంగుపా బంధుబడిక ముందు దీనిని బట్టుకొనిరట. హ్యంగుటనులు ఇదేసమయమున హ్యంగుకును ముంగునున్నారు. పికింగు రైల్వేను కొట్టివేయవలయుటకు ఇట్లు జేయుచున్నారు. హ్యంగుకునుండి ప్రీంను పిల్లలను బంధించుటకు ఏర్పాటులు జేయబడినవి.

రోడ్డుమీద బంధుబడికలు విధము

అజాగ్రతగా నడిపించినందులకు శిక్ష

లండన్, మార్చి 17:—గంటికిన్ని మైళ్లకంటె ఎక్కువ వడిగా పోతుండవలసి ఉత్తరువును రద్దుజేయుటకును, ప్రాణాపాయము నమ్మనట్లు తోలెనునెరమునకు బయలు అజాగ్రతగా తోలెనునెరమును ఆరోపించుటకును రోడ్డుమీద బంధుబడికలు విధించుటకును తేలికకొనెటయలను అందరికి బంధించుట. 40 సంఘములవారికి. బిటలు తెలియకుండ ప్రాణాపాయముగా త్రోలి సంయలు విధించు శిక్షకంటె అజాగ్రతగా త్రోలెను దానికి తప్పక శిక్షను వేసెదరు. అంగరేవల్లము గలవారికి బంధుబడిక నడుపుటకు రై సెన్సుల నియంత్రణగూడ జాగ్రతగ పరిశీలించి ఇచ్చుట మానవలె ననుచున్నారు.

నర్ ఎఫ్. ఆగ్లే

దర్శి, మార్చి 16:—చీనాలో సుంకములనుగూర్చి నున్న అగ్లే గారు విదేశీవర్తకమును చీనాలో నభివృద్ధిజేసి నందులకు ఆయా జాతులవారందరును సభజేసి కొనియాడిరి. హ్యంగుపాలో. నిన్న పొగరూపంలో ఇంగ్లండుకు బయలుదేరి పోయెను. హ్యంగుపానుండి.

చెన్న రాజధాని డిస్ చార్జుడు ప్రి జనర్స్ సంఘ సహాయార్థమై ఆతి గౌరవనీయులను చెన్న రాజధాని గవర్నరుగారును నగు లాడ్ గోవక్ ప్రభువుగారి పోషణమున చెన్న పురి ఆంధ్ర నాటక సభవారు శివాజీ నాటకమును

(ముహూర్తము) ఏకవి శర్మము)

ఆదివారము (20-3-27) సాయంత్రము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా థియేట్రులో ప్రదర్శింతురు. మంకు సుబ్రహ్మణ్యము, కె. పి. వి. వి. గోపాలకృష్ణరావు నాయుడు, గౌ. కార్యదర్శులు.

హనరీ బులు వి. జె. పటేలుగారి దేశ సేవ

గాంధీగారికి ధనమును సంపుచుండుట

“నేను భారతకావనసభకు అధ్యక్షుడనుగా నుండునంత కాలమును నాజీతములో మిగల్గుకొనినదానిని దేశ సేవకొరకు మీకు వంపుచుండును. “అని విలభాయుగారు నాకు (చాన్సరి. అటులానే వెనుకటి మూడేండ్లలోనుగూడ పటేలుగారు చాల సాగులను చెక్కులను చంపియుండిరి. ఈసారి ఫిబ్రవరి నెలాఖరుకు కూడకట్టగలిగిన మొత్తముని తెలుపుచు 2000 రూపాయలను చెక్కునుపంపిరి. జాంబాయి కాంగ్రెస్ సభను ఆధ్యక్షతను విరమించిన పిమ్మట కాంగ్రెస్ సభకు అధ్యక్షులు పటేలుగారి కొనసాగిన 1001 రూపాయల గూడ పటేలుగారు నాకు పంపిరి. బాతీయ ప్రభుత్వము సాధకమగునని తీర్మానమునంతను న్యాయపరమరచెనని పటేలుగారు కొరిరి. ఈకొత్తము నటులనే పెరుగనియుటకు నేను ప్రస్తుతము సిక్వయించితిని. ఎన్నికలు గూర్చియునునను యా విషయములను ప్రకటింపవలసిన పటేలుగారు కొరినందుననే. యితరవరము నేనివచ్చుచును ప్రకటింపవలసినది. ఏకారణముననే వేలకొలదిగా ప్రకటనలు భారతీయుల పుచ్చుకొనవలసివచ్చిన దానిలో నంతయు నేను ప్రజలమేలుకొరకు ప్రత్యేకముగా నిలువజేయవలెను. వేలకొలదిగా జీతములను పుచ్చుకొనుచున్నవారిలో చాలమంది హెచ్చుముత్తములను ప్రజల హితముకొరకే వినియోగించుచున్నారనిగూడ నేనెరుగను. కాని ఆమొత్తములను నాకువారు తమయిష్టమునార మేదో యొకధర్మకార్యమునకు వ్యయపరచుచుండురు. అటులగాక అట్టి మొత్తములన్నిటి నొక ప్రత్యేకనిధిగా నేర్పరచవలెననియును దానిని పరిపాలించుటకు న్యాయవిధులవారిని నియమింపవలెననియును పటేలుగారు కోరుచున్నారు. ఇది కొనసాగవలెననిన ప్రస్తావన గూర్చి బాతీయ ప్రభుత్వము గానుండుటయేగాక వివిధపక్షముల ప్రతినిధులుగూడ నుండునలెను. కావున యీ సూచనను గూర్చి యితరులు తమ అభిప్రాయములను తెలుపగోరెను. ఈ నిధిని నేనొక్కడనే పరిపాలించుటకును నాకు ప్రయత్నములను నడపుచుములకే వినియోగించుటకునుగూడ నాకిష్టము లేదు.” అని మహాత్ముడు ప్రాసంగ్యమును నిన్న 17 వ రోజున వెలువడిన ఎంగ్లండు జియోగ్రాఫికల్ ప్రకటింపబడెను (ఆ. ప్రెస్.)

రాజకీయ సాంఘిక సంయోగము

శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారిలో

సంభాషణ

“ధిల్లీలో భారతకావనసభ సమావేశము రీవాయిదాను (నెవను) ముగించుచున్నది. అన్ని రాష్ట్రములలోను వెనుక కాంగ్రెసు మహాసభకు ఆర్థిక పక్షములవారిచే నున్న పక్షములకు బియ్యం డెన్ అట్టి ఆధరిమిలముల పలుకుబడి దేశమునం నంతటను వరల సెలకొనిన నేగాని కొరతనువారు లొంగుబాటునకు భారమ నమ్మకము నాకు వెనుకటికంటెను దృఢపరచెనది. అట్టియొక మత్తము కలుగజేయుటకొరకు మనవలెనే భారత కావనసభ్యులను మహమ్మదీయులను యితరమహమ్మదీయులను ప్రముఖులను గూడ సభికులుగా కోరుచున్నారు. ఎటులనైన నైకమత్తమును వెలుపనే కలిగించితిమనెనను దీక్ష గాఢమును కావలెను. ఈ సారి ధిల్లీనుండి హేమునెట్లలోపలనే తాత్కాలికముగైన యేగోయొక యుద్ధంబుకే జనుగలగలనయే నేను నమ్ముచున్నాను. దేశమునందును కాంగ్రెసులోను కలిగిన అన్ని పక్షములూ రుకు యేకీభవింపవలెను పునస్సంయోగమును కాంగ్రెసుమహాసభ యేర్పరచవలెను అనిగూడ నేనత్యధికముగా కోరుచునేయున్నాను. బాతీయ ప్రభుత్వమువారు భారతకావనసభలో చాల ముఖ్యవిషయములలో కాంగ్రెసు పక్షమువారి కధికముగా

తోడ్పడినందులకు నేను చాల సంతసించుచు గౌహతీ కాంగ్రెసు తీర్మానములను విశ్రాంతివలె నారు నెరవేర్చిరి. కొన్ని కొన్ని విషయములందులలో మహమ్మదీయ సభ్యులు ప్రభుత్వసభ్యులతో చేరుమండి గాని వారుగూడ నాతో కలసిపో నింకను అధికముగ విజయమే కలిగియుండును.

కలెస్సీ-ఉక్కు-వృత్తులను గూర్చి భారతకావనసభవారు బ్రిటిషువారి ప్రాధాన్యము నామోదించుటయును 1 వంతు రేషియోను తిరస్కరించుటయును గూడ చాల శోచనీయమే. ఐకమత్తమును కలిగించుట కన్ని పక్షములవారును అత్యధికముగా స్వార్థాత్మకమొనర్చుట తత్వవసరమని యందువలన మరింత స్పష్టముచున్నది.

నేనుగూర్చిన భర్త సందర్భమున జిన్నా గాంధీసంగిన యువస్వామి వివాదమునాగ నొసంగబడిన యువస్వామి లన్నిటిలోను చాల శ్రేష్టమైనదిగా నాకు కనబడెను. కాంగ్రెసు రాష్ట్రకావనము అను కీర్తి కక్రంద ధనమును కొరగూడనను తీర్మానమును జనుగలగూ రుపపాలించుటగూడ చాల ప్రశంసనీయము. కాంగ్రెసుసభ్యులు అనేకవిషయములను చాల శ్రద్ధతో పరిశీలి చచ్చులలో అత్యధికముగ శక్తికావన సభ్యులను మానగలిగిరి. లెక్కలను అధికవిషయములను చాల నేర్పుతో విమర్శించిరి.

వారి యువస్వామిలందు దేశభక్తి ద్యోతకముగూర్చావ (దేశము విమర్శించుచు నుండెను. కాంగ్రెసు పక్షము తరపున చాల యువస్వామిలను జరిగినవి. ఉద్యోగులు నితరులును పాశ్చాత్యసభ్యుల యభిప్రాయము తెలుపవలసినను కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను గౌరవమును సభ్యులత్యధికముగా కాపాడినట్లు కట్టి సంతోషమునలేదు. రాజకీయ స్వరాజ్యము విషయమున యుండెను భారతీయ సైన్యము విషయమున భారతీయులభిముగ నేకీభవించియున్నారని సైనికవర్తకలను స్పష్టమైనది

ఉద్యోగులుగాని సభ్యులే చాల వ్యవహారకాల్యము వెల్లడించిరి. వెక్కువేర్పరములనుండి కష్టముల ననుభవించియుండుటలను సంకల్పదారుభ్యమును అతిజాగ్రూకతయు అవ. మని మనము క్రమముగా గ్రహింపగలగుచున్నాము.

స్తేటుకొన్నప్పుడు గూడ బాతీయ ప్రభుత్వమునకు దేశమానమును అధికముగా గౌరవింపవారంభించెను. “దేవులలో కల్పలను నమస్కరించు మొసళ్లతో మైత్రికలిగియుండవలెననర్ అలగ్గాంధీయ మజ్జిమనగారు తెలిపిరి. త్వరలోనే మన మొసళ్లముకావలెను. ఆపుడు ప్రతిపక్షులు మనమైతిని కొనరు.

హిందువులను మహమ్మదీయులను వివేచింపజూట్టి విజానబధము ధిల్లీలోను ఆంధ్రులలోను గూడ నాకు చరింపలేదు. భారతకావనము ఉదారభావ భరితమై ధి. భిప్రాయములను వెంటనే తొలగింపగోరుచున్నది. కావున నక్షీయపక్షములను సాంఘిక పక్షములను వెంటనే యొకనమును కలిగియుండగోరెదము. దేశమున జరుగవలసినవిధి అధికముగానున్నది. ఐకమత్తము కలిగిననే గాని అది సాధకాదు. ఐకమత్తము లేకపోవులను నిపుడధికముగ నష్టకలుగుచున్నది.

కాంగ్రెసువారును నితరులును కలిసి అన్ని రాష్ట్రములలోను కాంగ్రెసు మహాసభ కధికముగ దారుభ్యమును కలిగోరెను. ఆలస్యమును కాంగ్రెసు సహింపవలెను. ఇతరములలో కలిసిపోవులను వసంధమే. జనకటి మహా తనకలలో నేటుల తన అధికారమును పవ్యానమును నివసకృతమునకు నైకమత్తమును వెల్లడింపగలిగి యుండెనో. లనే నరల వెల్లడింపవలసియున్నది. మన వివిషయముతో దీక్షగా సరిచేసినచో గాంధీమహాత్ముడు మహాత్మునముగ నిర్మాణకాలమును సంతరించు మహాత్ముని వాయముగూడ శిష్యులుగానే మనకు లభింపగలవు. ఆపుడు కయుల సంకల్పసిద్ధి చేపరగలదు.” అని శ్రీనివాసయ్య నుడిపిరి. (ఆ.ప్రె. స్పెష.

మనదేశవార్తలు

దవనోత్సవము:—తిరువళ్ళీలో శ్రీ వరదర్శన స్వామివారి దవనోత్సవము ఈ నెల 19 వ తేదీ శనివారము తులసిగారెదుమాళ్ళ కోవెలపీఠానికి దవనోత్సవ బంగారంలో జరుగును.

తిరువళ్ళీలో కృష్ణగానసభ:—శ్రీమతి సరస్వతీబాయిగారిచే గాలవముడిచరిత్ర కథాకాలక్షేపము ఈనెల 20 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4-15 గంటలకు వెంట్రా చలంబెట్టిపేది 1 నెంబరు ఇంటిలో జరుపబడును.

విల్లివాకం హత్యకేసు:—ఈ నెల 17 వ తేదీ గురువారములో విల్లివాకం హత్యకేసులోని సాక్షివిచారణ వైదాతేట సబ్బుమాజిస్ట్రేటుకోర్టులో పూర్తియైనది. ముద్రాయిలు నిర్దోషులను విడుదలచేసి, తీర్పు సోమవారమునాడు చెప్పబడును.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—వై సభవారి యజమాన్యమున పాలకూరు రామభాగవతరుగారు - గాత్రము, కరూరు చిన్నస్వామిగారు - వీణలు, కల్పతి సుబ్బయ్యగారు - మార్సింగ్, పాటకచ్చేరి ఈనెల 20 తేదీ ఆదివారము సాయం కాలము 4-15 గంటలకు నడువీధిలో జరుగును.

జగన్నాథభక్తసభ - ఎన్కూరు:—వై సభవారి యజమాన్యమున ఈ నెల 20 వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4-45 గంటలకు ఎన్కూరులోని వేదవిలాసముందు యీ క్రింది పాటకచ్చేరి జరుగును. ముస్లిం బ్రహ్మ్యూ ఆయ్యరు గారు-గాత్రం. పువర కుబ్రహ్మ్యూ ఆయ్యరుగారు-వీణలు ముద్రాసు వేణునాయకరుగారు-వృందం.

రాకపోకలు:—నర్ రాజ్యపు ప్లాన్ గారు గతరాత్రి కోయంబత్తూరు వెళ్లిరి. పి. డబ్లియం. పాట్రిడ్జిగారు ఉదకమండలము వెళ్లిరి. కాట్టెను సి. ఆర్. కాండెలుగారు వాళ్లరు వెళ్లిరి. డాక్టరు ఎం. ఆర్. నరసాస్వామి మొదలియరుగారును పి. లక్ష్మీనాస్వామి మొదలియరుగారును నేటిఉదయం విశాఖ పట్టణమునుండి వచ్చిరి. పి. డబ్లియం. ఏవర్సగారు (పీప్ కమిటీ యల్ నూపరిం తెండెంటు ఆఫ్ ఫూతు ఇండియన్ కైల్స్) నేటి ఉదయం తిరువనావళినుండి వచ్చిరి.

అల్పహారపువిందు:—ఈనెల 14 తేదీన రాయపేట లోని వై. యం. సి. పి. వ్యాపారమండలాధికారుల అలబక్కుగారిని వారి భార్యగారిని సత్కరించుటకై సభరు వై. యం. సి. పి. ఆవరణమును సభసభ్యులూకృషి చేయుచున్న అలమేలుమంగలతాయారమ్మగారు అల్పహారపువిందు సగిరి. అనేకమంది ప్రముఖులు సభకు విచ్చేసిరి. రావుబహదూరు టి. వరదరాజులు వాయుడుగారు రావుసాహెబు రంగ నాథంబెట్టి గారు దివాన్ బహదూరు తణికొండలంబెట్టిగారు నటరాజమొదలి యరుగారు స్వామికన్న పిల్లే గారు మి. ఎ. లక్ష్మీ దేవి గారు నింకననేకులు సభ సలకరించిరి.

టి. వరదరాజులు వాయుడుగారు. అల్పహారపు విందు తర్వాత సభకు అగ్ర్యతత వహించిరి. అలమేలుమంగలతాయారమ్మగారు ఇంగ్లీషులో నువన్య సిందినపిమ్మట అరవములో మాట్లాడిరి. బక్కుగారిని వారిభార్యగారిని అభినందించుచు స హ్వాసించిరి.

ముద్రాసులోని యజమానయొక్కయం, యజమానయొక్కయం అకోగ్గబలముల పెంపొందించి దార్శనమంతలనొనర్చుటకై బక్కుగారు చేయుచున్నకృషిని పొగడిరి. శరీరవ్యాధిగారు విషయమై గవర్న మెంటువారికి సలహాదారులుగా నుండుటకై గవర్న మెంటువారు వీరిని నియమించిరి. వీరివల్లనే వ్యాధిగారు శ్రీదారంగములు ముద్రాసులో జూరపడినవి.

విశ్వవిద్యాలయవిద్యార్థులకు శరీరపరిశ్రమ శిక్షణకుగాను ప్రతాపిక నోకటి తయారుచేయవలసినదిగా బక్కుగారిని విశ్వ విద్యాలయమునాడు కోరిరి. వీరివ్యాధిగారు సమూహిస్థితికి తోడ్పడగ జూరవల్ల ఆగిరియు సభ ఖునింపబడినది.

ముద్రాసు కో-ఆపరేటర్ల సభ:—ఈ నెల 14 తేదీని ముద్రాసు టెయిలర్ల కో-ఆపరేటివు సొసైటీ కార్యలయముందు ముద్రాసు కో-ఆపరేటర్ల సభ జరిగెను.

ఈదినవతీర్మానములు చేయబడెను. రావుబహదూరు కే. బి. రామనాథ అయ్యరుగారి ఆకస్మికమరణమునకై యీ సభవారు తమ విచారమును వెల్లడించుచు సహకారసంఘా ద్యమమునకు వాటిల్లినతీరిని కొరంతకై వాపోవుచు తీర్మానము చేసిరి.

1927 జూలై 2 తేదీని 5 నాంతర్జాతీయ కో-ఆపరేటర్ల వర్గంతి స్థాపకదినోత్సవమును జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. దేశములోని కో-ఆపరేటివు పరిశ్రమలను ముద్రాసుజిల్లా కో-ఆపరేటివు సభవారిలో కలిసి జూలై నెలలో ప్రరసించుటకు తీర్మానింపబడెను.

అఖిలభారత మహాసభ ముద్రాసులో జరుగునపుడు అంతరాతీయ కో-ఆపరేటివు ప్రదర్శనము నొకటి జరుపుటకును తీర్మానింపబడెను.

మమటజు నగలకై కేసు

ముత్తకర్ణి కేసుచేయుట

నాంబాయి మార్చి 17:— మంటజు దేగము ముత్తకర్ణి మంటజు నగలకై దావాచేసెను. నగలు 5 లక్షల విలువగల నుట. పండుగపబ్బములందు మంటజు వానిని ధరించెడివట. నగలు పయోగింపక ఒక తెగవేయించు దాచెడివారట. (ప్రీ ప్రెసు.)

ప్రకటన.

తెనాలి శ్రీరామలింగేశ్వర రయిసు మిల్లులో నె 1 రు మాన్యుల్ కంపెని హాల్లుల మూడు యాంత్రు సామానులతో కంప్లీటుగా అమృతమునకు సిద్ధముగా వున్నవి. మేలుసాఫ్టీగుపుల్లిలూడ వున్నవి. కాక లసినవార్కి సరిసమైవ వెలలకు విక్రయించబడును.

“మద్ది యల్లయ్య”

శ్రీరామలింగేశ్వర రయిసుమిల్లు ముద్రాపై జరు-తెనాలి.

నిడదవోలు డిప్యూటీ కలెక్టరువారి కోర్టులో

S. S. 99/1926

వాద్యు:—వైదా రామకృష్ణయ్యగారు వగైరారు. ప్రతివాది:—యిసుగంటి వెంకట సరశిస్వామిగారు.

వాద్యు ప్రతివాది యిద్దరలనీ Rent నియంత్రం దావా తెచ్చివారు. పరదావావాలో ప్రతివాది స్త్రీసాధు సమ్యుకు చేయించిన తీర్మానములేదు. పరదావావాలోగల ఆశ్రమము నిడదవోలు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి ఎదుట 22-27 తేదీ లోగా నిడదవోలులో హాజరు తెలియపర్చుకొలేని ఎడల ఎక్స్ పార్టి చేయబడనని యిందుమూలముగా తెలియపర్చడమైనది. తల్లాప్రగ్గ సుబ్బారావు, కొప్పురూరు, వాద్లతర్పు ప్లీడరు.

Two Useful Books.

Business Tutor.—This is a master-piece on business that will teach you how to start a trade with small capital and big profit, or how to increase your business to gigantic proportions if you are already running one. It helps you to write short and sweet advertisements to pull heap of orders. It contains 30 ready-cut schemes of business any one of which if handled as directed will bring you colossal fortune. Pages 425, price Rs. 3-6-0 post paid.

Chemical Dictionary.—This useful dictionary gives meanings of English chemicals and drugs in Tamil, Telugu, Marathi, Gujarathi, Bengali, Urdu and Hindi. Page 365, neat printing. Handsome binding. Rs. 3-6-0 post charge paid.

N. B. Booklet on “Patent Medicines. How to make at Home,” Priced Re. 1 given off free to the buyers.

G. N. MYTU (K. 45)
LUDHIANA, (PUNJAB).

మెయిలు ప్రమాదము

ఇంకను చాల శవములు కనుపడినవట

ఓమరాళిగారి కథనము

కలకత్తా, మార్చి 17:—అమృతబహు ప్రతిక ప్రత్యేక విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు. ప్రమాదముచేసియు బ్రతికి యున్న వారి కథలవలన ఇప్పుడు తెలిసినవారికంటె ఎక్కువనుంది చనిపోయినవలె తెలియుచున్నది. రెండుమాడవతరగతి బండ్లు ను నిండుగ నుండి పూర్తిగ నాశనమయినవి. ముద్రాసు పో పలసి యున్న క్వార్టరు మాస్టరు ఓమరాళి గారిని తెలిపిరి. మొదటి బండిలో 61 మంది నానికులు లున్నారు. పట్టాలకు దక్షిణమున పెట్టెక్రందనుండి ఎవరిని తీయకమునుపే నుమారు 30 శవములు చూచితిని. శ్రీవ్రగాయములకు లోనైనవారిని 70 మందిని చూచితిని. ఇరువురు ముద్రాసీ స్త్రీలు అపాయకరముగా యములకు లోనైరి. వారి తల్లిమరణించెను. (ప్రీ ప్రెసు)

హిందూమహమ్మదీయ తగవులు

పోలీసు జాగ్రత్త

ధోలుపండగలో దెబ్బలాటలు జరుగునా? బారీసాలు మార్చి 17:—144 సెక్సు (ప్రయోగింపబడినది. రానున్న ధోలుపండగ వెడలువరకును ఈ సెక్సును ఆవరణయందుండును. ధక్కానుండి 12 మంది గూర్ఖాసైన్యము వచ్చెను. భోలా సంస్థానములనుండి ఉద్దేశము మితిమీరునట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. (ప్రీ ప్రెసు.)

మహమ్మదీయ కాలీభక్తుడు

మహమ్మదీయ లావిగ్రహము పగులగొట్టుట కలకత్తా, మార్చి 17:—సమీరదీప్త తాలూకాదారు కాలీభక్తు ఇంట విగ్రహమునుంచి కాలీదేవికి బ్రాహ్మణునిచే శ్రావణమయిచువాడు. ఈమధ్య ఒక ఉత్సవమును జరుపగా హిందువులు మహమ్మదీయులు అందరను అందు పాల్గొనిరి. నుమారు 20 మంది మహమ్మదీయులు లావిగ్రహమును పగులగొట్టిరి. న్యాయాధికారి సలహాపై కేసుచేయబడెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

లంచగొండినేరము

ఎక్సైజు అధికారి కేసులో గోవిందప్రసాదుసాక్ష్యము

నాగపూరు, మార్చి 17:—జిల్లాఎక్సైజు ఆఫీసరు కంట్రాక్టరులవద్ద లంచముల కొన్నందులకు తెచ్చినకేసులో సాక్ష్యము గోవిందప్రసాదుగారిట్లు చెప్పిరి. “నేను పోలీసువారికి ఏమి చెప్పి తినో జ్ఞాపకములేదు. పోలీసువారిఎదుటనే భయపడితిని. నేనెన్నడు తప్పుబడ్డలో సారాయ మున్నులేదు. అయితే అధికారి నావద్ద బుడ్డి కొన్నాడనిన అది అబద్ధము” (అ. ప్రె.)

బాలికాపాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయురాలి నెత్తికొని పోవుట

క్రైస్తవులపై కేసు

అలహాబాదు, మార్చి 17:—ప్రాన్సిస్ మెక్ క్లారసుభాగతీయ క్రైస్తవుడును మరి మూవురును గలసి యొకనాటి యువయమున పాఠశాలకుపోయి ప్రధానోపాధ్యాయురాలు మిస్ వయెంబెల్తోంగను బలవంతముగ నెత్తి మోటారులో వైచికిని అండాగుట్టలలోని ఒకగుహకు తీసికొనిపోయి బలవంతపరచిఆమె కిష్టములేకపోయినను ఆరాత్రి యామెతోగడపెను. మెక్ క్లారు ఆమె తనతో స్వేచ్ఛడియే వచ్చెననియు అంతవరకును తనతో స్నేహముగానే యుండెననియు తుదకు పెండ్లి చేసికొనటకు కూడ సంగీకరించెననియు తెలుపుచున్నాడు. కేసు విచారణ జరుగుచున్నది. సోమవారము తీర్పుచెప్పబడును. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు, మార్చి 17:—బాబు కుంజబీహారీలా లను డిప్టీకలెక్టరు తనవద్ద విచారణకువచ్చిన ముద్దాయివద్ద 400 రూపాయిల లంచము పుచ్చుకొనినందునకు డిప్టీకలెక్టరుపై కేసు చేయబడినది.

మీరు బియ్యమును కల్పమైన నీటియందు నానబెట్టితిరా ? ?

లేక ఉడికిన కొనుకూరనందు ? లేక కడిగిన వోటకూరయందు ? మీరు భుజించుటకై తయారుచేయబడిన ఆహారమునందు పరిశుద్ధమైన నీరు తప్ప మరేవస్తువ నైనను మిక్కిలి ఇష్టముతో వాడితిరా ? నిజముగా లేదు.

అయితే క్రొవ్వుచే తయారుచేయబడు చున్న ఆహారము విషయమై ఏలజాగరూక తతో నుండరాదు. పూర్తిగా ఆరోగ్యకరమైన ఆహారమే లోకములేని ఆహారము. పంది నెయ్యి, నెయ్యి, మాంసపుకొవ్వు మొదలగు వాటితో ఒకసారి చేర్చిన దాని పరిశుద్ధత చెడును. ఇట్టి కొవ్వులన్నిటియందును విషరీతమైన అపరిశుద్ధ వస్తువులుగలవు. మరియు వెలను తగ్గించుటకేగాను కావలెనని ఇట్టి వస్తువులను మిశ్రమము చేయుచున్నారు.

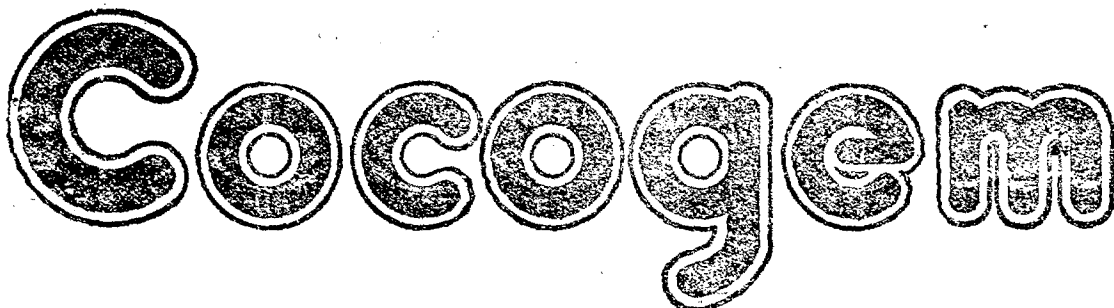
పంటచేయుటకు కావలసినట్టి పరిశుద్ధమైన వస్తువును నిజముగా కనుగొని యేల కొకా జెమను వాడకూడదు. ఇది అసమానమైన, పరిశుద్ధమైన, రుచిలేని, రంగులేని, వాసనలేని వస్తువు. మరియు తయారుచేయబడునప్పుడు ఇది చేతితో తాకబడుట లేదు. గాలిలోన ప్రవేశించి పీలులేనట్టి డబ్బాలలో నింపబడి శీలుచేయబడుచున్నది. ఒక డబ్బా దీనిని వాడిన, మరల ఎప్పుడును మీరు దీనినే వాడెదరు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన యోగమును మీరు తప్పక యిష్టపడెదరు.
మాటన్ ఆందు ఇబ్రాహీన్

2 టీమిల్కులు కోకోజెం	3 కచ్చలుస్తాకు
2 గిన్నెలు డ్రైస్ట్ ఉడికిన పొట్టెలుమాంసము	1 గిన్నెడు బియ్యము
2 సన్నగా కోసిన ఎఱ్ఱగడ్డలు	1 గిన్నెడు సీమతక్కాళులు
1 టీమిల్కుతరిగిన సంబారము	ఉప్పు, మిరియములు

వేడిపెనము పైన ఎఱ్ఱగడ్డలను రెండుమిల్కులు కోకాజెమను పోసిపెట్టుడు. మాంసము, ఉప్పు, మిరియాలు, తరిగిన సంబారములు మొదలగు వాటిని చేర్చుడు. 20ని మిషములు ఉడికిన తరువాత, బియ్యమును కడిగి మాంసమును, స్తాకును సీమతక్కాళుతో చేర్చవలెను. మాంసము మెత్తగనగునరకు ఉడక పెట్టుడు. వేడిగా భుజింపుడు.

Cook in:-

రుచియు, వాసనయు లేదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది
చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కిర్పు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనండిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

పంజాబు శాసనసభ - బడ్జెటు చర్చ ముగియుట
లాహోరు, మార్చి 17:- పంజాబు శాసనసభయందు 'నేటితో' బడ్జెటు విమోచనము చేయబడినది.

డిమాండునందు ఆరుకోత లుపపాదించబడెను. మూడు కోతలపై చర్చ జరిగినవిషయము ఉపపాదనముల నుపసంహరించుకొనిరి.

బడ్జెటు డిమాండులన్నిటిలోనూ, నామకార్థముగ గావించబడినకోతలు నాలుగుమాత్రమే ఆమోదించబడెను.

సామవారమువరకు సభ ఆచరణచేయబడినది. సామవారము సభాధ్యక్షుడు కరవసించునగుటకు గురుద్యారాజ్ డిలను విడుదలచేయవలయునని కోరుచు ఒక తీర్మానము పాపాదించెదరు.

బొంబాయి శాసనసభ

లాండు రెవెన్యూ సెటిల్మెంటు-శాసనసభ్యుల అధికారము

బొంబాయి, మార్చి 17:- నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో ఒక్కతీర్మానముమీదనే చర్చ జరిగెను.

విచారణసంఘమువారు గావించిననూచనలు సంగ్రహముగ ఈదినవ ప్రకటించుచున్నాము. వ్యవసాయమువల్ల రైతుకులు చచ్చులాభము ననుసరించి రైవెన్యూ రీ సెటిల్మెంటు జరుగవలయును.

ఈ నూచనలన్నిటికీ ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపవలయునని కోరుచు రావుబహదరు శేలుగా రొక తీర్మానము పాపాదించిరి.

కొంతవర్షము జరిగినవిషయము రావుబహదరు శేలుగారి తీర్మానముపై సమ్యక్తులు పుచ్చుకోబడెను.

బెంగాలు శాసనసభ

కారాగృహముల డిమాండు ఆమోదించబడుట
కలకత్తా, మార్చి 17:- నేటిదినము బెంగాల్ శాసనసభలో

సభలో గౌ. నాడి రూమోరాజుగారు కారాగృహముల డిమాండునకు 8416000 రూపాయలు కోరిరి.

తెలులు కమిటివారి నూచనలను అమలునందుబట్టు విషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతో పనిచేయుచున్నారనియు, ఫై దీలలో బాలురను పాతదొంగలను ప్రత్యేకించుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవనియు నాడియా మహారాజుగారు చెప్పిరి.

కారాగృహ పరిపాలనముపై చర్చనులప జితేంద్రలాలు టెనర్జిగారు ఒక్కరూపాయికోత నుపపాదించి తన అనుభవములను వివరించిరి.

రాజకీయ వైదీలను విడుదలచేసిన ప్రభుత్వపు ఖర్చులు తగ్గటయేకాక ప్రభుత్వమువారు భర్తాకార్య మొనర్చినట్లునని ప్రమోదనాథ టెనర్జిగారు చెప్పిరి.

గౌ. నాడియా మహారాజుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఫై దీలను విడుదలచేయుట తనకు సంబంధించిన పని కాదనియు ఆపని హోంమెంటరుదనియు చెప్పిరి.

మొత్తము డిమాండు ఎట్టి కోతలేక ఆమోదించబడెను. గౌ. మోబర్గి గారు పోలీసుశాఖకు 17225000 రూపాయలు డిమాండును ప్రవేశపెట్టిరి.

యూరపియన్ సార్జెంటులకు ఎక్కువజీతము లివ్వబడుచున్నదని ఆక్షేపించి వారిని తీసివేసి వారిస్థానమున భారతీయులను నియమింపవలయునని పలువురుసభ్యులు కోరిరి.

మోబర్గి గారు ఈ విషయమై ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కడచిన అల్ప రులలో యూరోపియన్ సార్జెంటులు శాంతి ఏవిధమున కాపాడినా చూచిన వారు ఇట్టి వాదమునకు గడంగరని చెప్పిరి.

ఈ ఉపపాదనను అధిక సంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

పోలీసు డిమాండుపై చర్చముగియక పూర్వమే సభ ఆచరణ చేయబడెను. మరల శనివారము శాసనసభ సమావేశమగును.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ప్రాంతీయ మహాజనసభ (ఇరగవరం)

ఈసభను యిరగవరం గ్రామములో జరుపుటకై సన్మాన సంఘ మేర్పడినది. ఏప్రిల్ మొదటివారములో నీసభ జరుపుటకై తగు ప్రయత్నములు జరుపబడుచున్నవి.

ఈసభకు బ్రహ్మశ్రీ బులుగు సాంబమూర్తి దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు మంత్రిపురము శ్రీమత్ శ్రీ సుబ్బారావు మొదలగు దేశభక్తులు, యాజిల్లా ప్రతినిధులు నారాయణరాజు, నారాయణరావు, ప్రకాశంపంతులు గార్లు ముహారాజ్ శ్రీనివాసరావు గారు ముఖ్యమంత్రి పూజితిమ్మరాజు గారు మున్నగు వైఖ్య ప్రముఖులున్న యీ ప్రాంతపు జమీందార్ల రు మీర్జాపురం రాజుగారు, తదితరసాంఘిక సంస్థా ప్రతినిధులున్న యీసభ కావ్యనింపబడుచున్నారు.

తంగిరాల రామసోమయాజి పెన్సిల్వేన వెంకటనరసింహరాజు మంగి రామయ్య చామకూర బసవయ్య ఇరగవరం, తిరుపతి లాకా.

పోలవరం (విజన్సీ)

స్వరాష్ట్రమునకు కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి విరాళము

ఈ ఆశ్రమములో కోయబాలురకు విద్యాదానమున్న అందు 4 గుర ప్రచారకులుండి ఏజన్సీలో ప్రచారముచేయుచున్నారు. అందుచేయు, పనులకుగాను దేశోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రు 100 లు శ్రీ పునులూరి కోదండరామయ్యగారి కిచ్చిరి.

సంస్కృత సాహిత్యసభ

ద్వితీయ సమావేశమునకు కార్యనిర్వాహక సంఘ మేర్పడుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

దెజనాడ, మార్చి 15 :- ద్వితీయ సంస్కృత సాహిత్యసభను దెజనాడయందు జరుపుటకు తగిన యేర్పాట్లను గావించుటకు నిన్న సాయంత్రము శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యధ్యక్షతక్రింద "శ్రీ దుర్గావిలాసము"నం దొకసభ జరుపబడినది.

మహాసభకు బ్రహ్మశ్రీ కాళీ కృష్ణాచార్యులు శతానధానిగారధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. మహాసభ (ఏప్రిల్ నెల 15, 16 తేదీలు) ప్రభవ సం॥ర చైత్ర శు ౧౪, ౧౫ లు జరుగవలయుల తీర్మానించబడినది.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా గోరక్షణసంఘము అస్పృశ్యతానివారణసంఘములు

1. తూర్పుగోదావరిజిల్లా గోరక్షణసంఘము 2. తూర్పుగోదావరిజిల్లా అస్పృశ్యతా నివారణ సంఘమును స్థాపించ బడినవి. పైరెండు సంఘములకు పాఠశాలను రామనంద్రపురము నందుంచబడినది.

పలేలుఖానా రామారావు. అధ్యక్షుడు.

పాట్నా, మార్చి 17:- బీహారు రాష్ట్ర మహాసభ పాట్నాలో 6 వ ఏప్రిలు తేదీన అనుగ్రహనారాయణ సింహుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశము గావచ్చును.

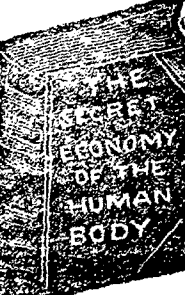
కాశీపురము, మార్చి 17:- బాబు వసంత చక్రవర్తి గారియింట సుమారు నూరేండ్లమండి పూజంబడుచున్న కాళీ విగ్రహము దొంగిలించబడి రోడ్డుపై పగులగొట్టబడెను.

మంధకోణం, మార్చి 15:- 27 ఏండ్ల ఆదోళనా ఫలితముగ దారానురం సింగ పెరుమాళు స్వేచ్ఛనులపట్ల స్వామిమలేయను స్త్రీవను ఏర్పాటైనది.

ఈసంవత్సరము పలపైయినులో క్రొత్త కలెన్సీ ఏర్పడుట.

శరీర మర్త శాస్త్రము

చదువ వదువ సంతోషించెదరు! మీ కావలసినదియు నీవు చూడవలసినదియు చాలకోజులు ఇదిగో శాస్త్రమిదియే!!

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టి శాస్త్రగ్రంథము ఇదివరకు ఎవరిచేతను జరగరాదు. ప్రచురింపబడినది. దీనిలో శ్రీ పురుషలక్షణములవారి యొక్క అవయవము విలక్షణములగు కృంగార రహస్యములును, ముగ, ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము మహాబుధులు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టిన పుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రములతో ముద్రించి యున్నాము.

రూ 1-0-0 వి: పి. ఖర్చు 7 అణాలు. 9283 ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ, 11 ఆరుముగం నీధి, సాహుకారు పేట పాట్నా, మద్రాస్.

నచిత్రమానవత్రిక.

ప్రతి చంద్రమాసాది నివ్రచురింపబడును
ప్రతినందికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగ బంపుటకు వీలులేదు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు పంపవలెను.

ఫాల్గుణమాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

కంకణము — భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు; భాషా సంప్రదాయములు — పరవస్తు వెంకటరామానుజస్వామిగారు; కర్ణ ప్రశంస — తుమ్మల సీతారామమూర్తిచౌదరిగారు; నూతనకవిత్వపద్ధతులు - గీతములు — తాడిమేటి వెంకటసత్యనారాయణప్రకాశరావుగారు స్వర్ణములో ఒకవిలాపము — జయంతి గంగన్నగారు; విరాటసర్వము — కావ్యము — నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు; ఆత్మజ్ఞానము — కొప్పర్తి నారాయణమూర్తిగారు; ప్రసంగోచిత వేదవాక్యములు — పారసంది సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు; ప్రణయకథ — విద్యాన్ కోపల శివ కామేశ్వరరావుగారు; శ్రీనాథ కవీరాజీయము — కవీరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు; ఏమణముకేము, యెవ్వరూహించగలరు? — బొమ్మకంటి సత్యనారాయణరావుగారు; ఆనందకందము — క్రొత్తపల్లి సూర్యరావుగారు; కవితాప్రపంచము — కె. అన్నమరాజశర్మగారు; అతిథి దేవుడు — శతావధాని వేలూరి శివరామశాస్త్రిగారు; వ్యాసుడు జనమేజయుని సంశయము తీర్చుట — మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు; విశ్వవిద్యాలయములు — ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము — మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు; ఊహాప్రపంచము — సాత్యోత్కారము — చింతల పూడి శేషగిరిరావుగారు; అనంత ప్రకృతిలో నానందకల్లోలము —

సిరుగూరి జయరావుగారు; జన్మభూమి — తురగా వేంకటరామయ్య గారు; ఆంధ్రమహాసామ్రాజ్యము — మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; అంచ — మిన్నికంటి గురునాథకవిగారు; శాంతినికేతనము — గూడ కృష్ణమూర్తిగారు; ఉపలాలనము — మునిమాణిక్యం నరసింహారావు గారు; మహమ్మదు సీతివాక్యములు — శ్రీమతి గుడిసేన నాగమణిదేవి గారు; స్మృతివైరాళ్యము — సూరిగుచ్చి కృష్ణమూర్తిగారు; ఆంధ్రా భ్యుదయము — శ్రీమతి రుక్మాబాయిగారు; కలగూరగంప — ౧. ఎచ్చరిక; ౨. భారతదేశమునందలి ఆదిమ (కొండ) జాతులు; ౩. భారతదేశము - చినాదేశము ౪. భారతదేశము - మోటారుకారులు; ౫. హెర్బిల్ హెలండుక్కు; ౬. హెర్ గప్టవీక్టిస్సును; ౭. శ్రద్ధాపంపస్వామిపూర్వ; ౮. వార్తాపత్రికల విపరీతస్వభావము ౯. చురఖామహోగమునకు ముందు; ౧౦. మధుసూదన సరస్వతి - అక్షయ సిద్ధి; ౧౧. రెండు పూర్వపు బంగారునాణెములు; ౧౨. నూట యిరువదిఏండ్ల వయసు గల చిలుక; ౧౩. చినాదేశపు ప్రాచీనచిత్రణి; మధుసము — రాజామంత్రి ప్రెగడ భుజంగరావుగారు; చినాదేశపు జాతీయోద్యమము — జయంతి వెంకట కిరీటిరావు గారు; గ్రంథవిమర్శనము, గ్రంథపరిచయము, గ్రంథ స్వీకారము, పత్రికాస్వీకారము; విషాదము — ఉమర్ అలీషా కవి గారు; సాభిప్రాయవిశేషములు.

చిత్రములు

త్రినల్ల చిత్రములు — పుష్పావచయము; అచ్చర మచ్చకంటి.

సాధారణ చిత్రములు — మహిళామండలి — (౧) డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు; (౨) సి. కే. కొనల్యాకన్యగారు; (౩) శ్రీమతి పటవర్ధనమ్మగారు; (౪) మేరీరాణీ కళాశాల విద్యార్థినులు; (౫) బాలికాభటులు, ఇతర చిత్రములును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు 'ఏ' ప్రకారము రు. 0-3-0 లు రిజిస్టరు పోస్టుఖర్చు లధిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సొమ్ము మణియార్డురు పంపిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సొమ్ము ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్యమగుటయు సంభవించును

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు పైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రు 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రు 30
డిటా	1/2 పుటకు ,, 11	డిటా	1/2 పుటకు ,, 15
డిటా	1/4 పుటకు ,, 6	డిటా	1/4 పుటకు ,, 8
3	1 పుటకు ,, 25		
డిటా	1/2 పుటకు ,, 13		
డిటా	1/4 పుటకు ,, 7		

రిడింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, "భారతి" తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మార్చి 18: జిల్లా బోర్డు బడ్జెటుపై నిన్న 11 గంటలకు జిల్లా బోర్డు సభ దివాన్ బహదూరు పి. సి. యా. యతి రాజులు నాయకుడగు యజమాన్యమున జరిగెను. సభకు సభ్యులందరు హాజరైరి. ప్రభుత్వమున రేపల్లి తాలూకా బోర్డు నుండి యెన్న కొనబడిన పాతూరి అప్పయ్యచౌదరిగారు జిల్లా బోర్డు సభలకు క్రమముగా 8 డింటికి హాజరుగాకపోవుటచే వారి సభ్యత్వమునకు హానిపెట్టెను. వారిని మరల బోర్డువారు పునరుద్ధారణచేసిరి. తదుపరి బడ్జెటును చివరకు విచారించుటకు తీర్మానించుకొని యితరసభలకు విచారించిరి.

బోర్డు సామ్యము అభ్యర్థించు యితరములముగారి పరపతిసంఘములలో వైదెనను విషయము సభ్యుల యసంఖ్య పులకేసెను. గుంటూరునుండలమునకునూడ జిల్లాపరపతిసంఘముగలదు. ఇతరు నూటికి 4-0-0 లు వడ్డీ యిచ్చుటచేతను యితరనూటి 5-0-0 లు యిచ్చుటచేతను వాటియందు ద్రవ్యముంచుటకు కారణము దెప్పబడెను. ఒకరూపాయ హెచ్చు వడ్డీనచ్చుటచే నట్లు జేయడమువల్ల యామండలవాసులకు కొంత నష్టము చేసారనది. మనద్రవ్యము యితరులకుపకరించుటకంటె మన పరపతిసంఘముల ద్వారా మనప్రజలకే యుపకరించిన బాగుండెడిది.

తెనాలి రేపల్లి రైలు

ఈవిషయమై యిదివరలో పత్రికాముఖమున తెలియ జేసియుంటిని. 1-4-27వ తేదీలో రైలువారి వరకు పూర్తియగును. నూటికి 360 రూపాయలు లాభము యివ్వనిది వాట పని జేయమనుచున్నారు. ఈవిషయమంతయు ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయడమైనది. ఇంతవరకు ఉత్తరపుణేమియు రాలేదు. ప్రభుత్వమువారికి వైద్యేవారికి యీసంగతి పరిష్కారమునవరకు యింకొక సంవత్సరము యావత్తులొనడనే పనిజేయబడినదిగా సంభాషించుచు బోర్డువారు కోరికలుండిరి. దానికి ప్రభుత్వమువారు జవాబుయిచ్చిరి. లాభమును పంచడమునకు కంట్రాక్టు పూర్తియైనతరువాత రైలునడిపుట యాపుటకును సంబంధము లేదనియు, బోర్డువారి పరచుటకు రైలువారు సమ్మతించు సూచనలు లేనందున దెల్పిరి. దానిపై దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. తుదకు యీవిషయమై విచారించి బోర్డువారికి సలహానోపసలహాక యుపసంఘ మేర్పడెను.

తరువాత బాకీలనుగూర్చి చర్చజరిగెను. సంవత్సరమునకు టోలుగేటవలన 60 వేల రూపాయలు వచ్చుచున్నవి. మొత్తముదా 9 కేంద్రులవు. బాకీలగుల ప్రజేతములలో రయితులకు చాల యిబ్బందులుగా నున్నది. కృషీవరులు పరిసర జేత్రములకువెల్లి తిరిగి వచ్చునపుడు కొన్ని తావులందు పన్నులు గట్టవలసివచ్చుచున్నది. జిల్లా బోర్డు ప్రెంబల్లో, పలువురు వాటిని రద్దుచేయించన యనని కోరిరి. రద్దుజేసి ఆరాయము పోవుననియు దానిని పూర్తిజేయుటకు బడ్జెటులో ఏ హెచ్చింపులూ మార్పుయిల్లనో తోచలేదు. అందుపై మరల జిల్లా బోర్డు టోలుగేటపరీక్షించి వాటిని సరియైనతావులలో నుంచుటకును ఇంక నవసరమైన స్థలములలో క్రొత్తగ నేర్పాటు జేయుటకును 9 మందిగుల సంఘముకంటి యేర్పాటు జేయబడెను.

బడ్జెటుపై చర్చలేకనే యామోదింపబడెను. సత్తెనపల్లిలో మిడిల్ స్కూలుకంటి యేర్పాటుజేయుటకు బడ్జెటులో సూచింపబడెను.

చింతాలు సత్తెనపల్లిగూలుట

గుంటూరుపట్టణములో దక్షిణమునగుల చింతాలుసత్తెనపల్లి మొన్నకూలి రిగ్గురు మనుష్యులు హతులైరి.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును సరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రు. 1-0-0. వై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 6-4-0 అవును. ప్రశ్నవ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. హనుమాన్ జ్యోతిమాలయము, తిరు త్తణి.

అభ్యుక్త భవనము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానములో 800 పుటములు జేయబడినది. బహుమూలము, వేడి, దగ్ధము, పట్టును బోగొట్టును. కళమును తగ్గించును. ఉదయోగితము విధము మందుతో పంపబడును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేబులు ఉచితము. 2126 అక్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము

కోపూరు

ది 14-3-1927 తేదీన యీవిద్యాలయ రిజిస్ట్రుకమిటీ వారి జనరల్ మీటింగులో యీక్రింది తీర్మానములు ఆమోదింపబడినవి.

(1) పెంపాడుగ్రామము తాలూకు జిరాయితిర్థూములు య. 81-50 కేంట్లున్న, విద్యాలయముయొక్క అప్పలను నేగాగా తీర్చేసిమిత్తము, పదిహేనువేలరూపాయలకు (రూ 15000) తగ్గుతుండాయుండే మొత్తమునకు విక్రయించుటకు తీర్మానింపడమైనది.

(2) పండితుల జీతములకు లోటుగానున్న యేడువందల యిరువది రూపాయలు (రూ 720) వార్షికములక్రింద, యిచ్చుటకుకమిటీమెంబర్లుందరికిని వ్రాసి వారమురోజులులోగా జవాబులు తెప్పించుటకును సవరమొత్తము కమిటీమెంబర్లు వలన భక్తికానియెడల, పాతకాలావరణలోని యొకభవనమును ది 12-2-1927 తేదీ తీర్మానముప్రకారము డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆఫీసుకు అడ్డేమిట్టను ఖాయపరుచుటకును తీర్మానింపడమైనది.

(3) ఈ విద్యాలయ కమిటీలో యిదివరకు చేరినవారు గాని ముందు కేరఫోపువారుగాని సంవత్సరము 1 టికి నూరు రూపాయలు (రూ 100) శాశ్వతముగా నికరాదాయము రాగల భూమినిగాని, లేక సవరు మొత్తమునకు హామీగా (Charge) నుండునట్లు స్థిరాస్థినిగాని లేక కేల 1 టికి నూటికి 0-8-0 చొప్పున, అంతవడ్డీవచ్చు రొక్కసాముగాని విద్యాలయమున కీయగలదులనున్న, ఆలాగు యిచ్చేవారే, యీవిద్యాలయ కమిటీలో మెంబర్లుగా నుండుటకును, ఆలాగు సం 1 టికి రూ 100 లు యిచ్చేవారు తొమ్మిదవవరకు క్రమమైన దస్తావేజులువ్రాసి రిజిస్ట్రేషనుచేయించి కమిటీలో చేరవలెను, యిప్పుడున్న మెంబర్లు తనవత్తేవ్వమును వదులుకొనకుండ పనిచేయుచుండుటకును, తీర్మానింపడమైనది.

(4) ఈ విద్యాలయ కమిటీలో, పిలుకొలది, ప్రచారముచేయుచు యీవిద్యాలయమునకు నిలువసామ్యము చేర్చుటకు తీర్మానింపడమైనది.

నల్లూరి సూర్యనారాయణరావు,

ప్రెసిడెంటు.

కోపూరు. ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయసంఘము.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

విస్సా అప్పారావు పంతులుగారు

మార్చి 18: రాజమహేంద్రవరము ఆర్ట్స్ కాలేజీలో 1919 సంవత్సరమునుండి పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్ర ప్రధానోపాధ్యాయులుగానున్న విస్సా అప్పారావు పంతులుగారు (ఎమ్. ఎ. ఎల్. టి) మరగాను ప్రెసిడెన్సికాలేజీలో ప్రాధానంగా బదలాయించబడిరి. పంతులుగా రీసాయంలేము బయలుదేరి మరగాను వెళ్లుచున్నారు. వీరిగౌరవాధ్యము నిన్నరాత్రి హిందూసమాజభవనములో సమాజసభ్యులు విందుచేసిరి. సాయం త్రము సంగీతసభగాడ జరిగెను. అప్పారావుపంతులుగారి బరలాయించుటకు ఈపురప్రజలకు చాలవిచారము గలిగెను. అప్పారావుపంతులుగారు వారి అభిమానశాస్త్ర యందు నిపుణులు. వీరి బోధనాశక్తి ప్రశంసార్హము. వీరు ఈపురమందలి సాంఘిక, విద్యా, వాఙ్మయ ఉద్యమములందు శ్రద్ధవహించి కృషి సలుపుచుండెడివారు. ఆర్ట్స్ కాలేజీ హాస్టలుకు వీరు నూపరింపెండెంటుగా నుండెరి. గతసంవత్సరము నుమారు ఆరుమాసములు వీరు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగా పనిచేసి విద్యార్థులయొక్కయు పురప్రజలయొక్కయు ఆమోదమును బడసిరి. రాజమహేంద్రవరములో ఆనర్గు తరగతులు ప్రారంభముచేయునప్పుడు అప్పారావుపంతులుగారిని తిరిగి యాయూరికి బదలాయించుట గాక యిది ఈ యూరి ప్రజలు కోరుచున్నారు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ కరము రు. 3-0-0
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రబైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 (2048) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

గ్రామపునర్నిర్మాణము

ఈవిషయముగూర్చి సమాచార పత్రికలలో నిదివరకే పలువురు ప్రాజ్ఞులు తమతమ యాశయముల వ్రాసియుందురు. గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై రాష్ట్రీయకాంగ్రెస్ కమిటీవారిచే నేర్పరుబడిన యుపసంఘము యొక్క ప్రకటనానుసారముగ, నాయుద్దేశ్యములంగూడ వెలిబుచ్చుట నాయొక్క పరమకర్తవ్యము గాన నందలి దోషముల విడనాడి గుణములను మాత్రమే గ్రహించి నాసామాన్యమును మన్నించుటగాక.

గ్రామపునర్నిర్మాణమున, బరరాజుల పరిపాలనచే పరిశ్రమములే నేడు నామమాత్రావశ్యములును, స్వయాపనాశములునువైయున్న మన పల్లెటూళ్ల యందలిసాంఘిక, రాజకీయ వైజ్ఞానిక, పారిశ్రామిక మొదలగు సనాతనపద్ధతులను బాగుగ పరిశీలించి. దేశకాలపాత్రానుసారముగ సంస్కరించి పునరుద్ధరించుటయే. యనిభావము.

మనప్రాచీనులు (మహమ్మదీయ పాలనకంటె పూర్వము) నిష్పక్షపాతముచే బాగుగ యోచించి పరస్పర ప్రాణమానధనములకు యిమమంతయైనను భంగము వాటిల్లకుండునట్లును, త్రైకాలికా (భూత, భవిష్యత్తరమాన) బాధితములగునట్లును నుపరిపాలనాపద్ధతుల నేర్పరుచుచుండ, నప్పటి ప్రభువులను నాపదతుల నాచరణయందుంచుచు ప్రజానురంజకముగఁ బాలించెడివారు.

నాడు మనదేశమునందంతటను సాంఘిక, మత, రాజకీయ, వైజ్ఞానిక, నైతిక, పారిశ్రామిక మొదలగు విషయములెట్లు ప్రోత్సహించబడుచుండెడివో జనసామాన్యమునందేవిధమున ప్రచారము గావించబడుచుండెడివో యితివో సబోధకంబులగు మహాభారతాది యుద్గ్రంథములం దనేకవిధముల వర్ణించబడెను. మఱియు నేటికిని అనేకదాష్టాకాంతిక ప్రమాణములు పత్తక్షగోచరములే యున్నవి. మొదట మనదేశమున చాలకాలము దేశీయరాజ్యము (స్వరాజ్యము) నడవినంతకాలమున పైవిషయములన్నియు సదాచరణయందుండుటచే నుఖసామ్రాజ్య విరాజిల్లెననుట నిర్వివాదాంశము. అట్లుండ గొంత కాలమున మతాంతరులగు మహమ్మదీయులవత్తే పోవుటచే గొన్నివిధములను, తదుపరి నాంగ్లేయుల ఆక్రమణముచే మొదలండు వివాదమునందున్న మన సాంఘిక, పారిశ్రామిక పై విషయముల నన్నింటిని పునరుద్ధరించి వాటి సక్రమ బ్యాప్టికై తమ సర్వస్వమునర్పించి చిరస్మృతీయులును లోకమాన్యులును, మహాత్ములును నైయున్న యాచారీయుల నాదర్శముగనుకొని ప్రవర్తించుట ప్రతిభారతీయునకును పరమధర్మమనిన యిందతికయోక్తి యెంతమాత్రముగానరాదు.

ఇప్పుడు దైవతుల్యంబున దీనజన రక్షణకై బద్ధకంఠులై స్వార్థముల విడనాడియున్న జాతీయవాదులు. మహాత్ముని యుపదేశానుసారముగ నుఖాభాసగల పట్టణవాసముల వీడి తమ పూర్వపు నివాసంబులకు పల్లెటూళ్లయందు స్థిరవాస మేర్పరచుకొని ఖర్చుచేయగ మిగిలిన పూర్వార్థితములవైపు యాదాయముల, క్షుప్తముగ ఖర్చుచేసుకొనుచు తమసత్త్వివర్ధనముచే తమప్రాంతీయులనందరును బలవంతముగ నాకర్షించిపలు బాములపాలు చేయుచున్న యీ విజాతీయ వ్యాపారాపికా చముయొక్క బాటనుండి తప్పించుటకై మహా మాంత్రికుడగు యాచారీగారు యుపదేశానుసారముగ పునర్వర్ణము గావించుచుండుటయే చరమసాధనము-ఇదియే గ్రామపునర్నిర్మాణ యొక్క ప్రథమకర్తవ్యము.

ఇరగవరం, లంగిరాల రామసోమయాజీ.

మహాత్ముని ఆహ్వానము (నందిగామతాలూకా)

14-3-27-వ ఆంధ్రపత్రికలో నందిగామతాలూకాబోర్డు వారు మహాత్ముని ఆహ్వానించెదరని ఒక విలేఖరి వ్రాసెను. వారు ఆహ్వానము కొరకు ఒక సంఘము స్థాపించుచున్నారని కూడాకలదు. ఇంతవరకు ఈక్రొత్తసంఘ మెప్పుడేర్పడెనో తెలియదు. ఈ ఆహ్వానసంఘము ప్రజలపక్షమున నా బోధుపక్షమున నా తెలియదు. ఇతరప్రముఖులు అంతకలహాశ్చర్యతో దీని కడ్డుదగలక ఆహ్వానసంఘములో చేరమనిపాతము గరవెరి. బాగా నేయున్నది. అయితే యింతకుముందే కాంగ్రెసు సంఘమునకు గొన్నారు. దానికి ప్రముఖులు ప్రజుల్నించుచున్నారు. దేశ బంధునిధికి అప్పుడే కొంతధనముకూడా ప్రోససెరి. మహాత్ముని యిప్పుడు ఆంధ్రదేశమునకు వచ్చుట లేదుగాన అవిషయమున యిదివర కేర్పడిన ఆహ్వానసంఘమువారు తీవ్రంగా పని చేయుట లేదు. తాలూకాబోర్డువారు నిజంగా అంతకలహములు తీసి జేసికోతలిస్తే యిదివరకున్న సంఘానికి తోడ్పడుట న్యాయము. మహాత్ముని ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు

అందుకే అతడు "శిల్పి" గా మన్నా

